

INFO kort om ulykkesrisici og sikkerhedsbarrierer

Jørgensen, Kirsten

Publication date:
2015

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Jørgensen, K. (2015). *INFO kort om ulykkesrisici og sikkerhedsbarrierer*. DTU Management Engineering.

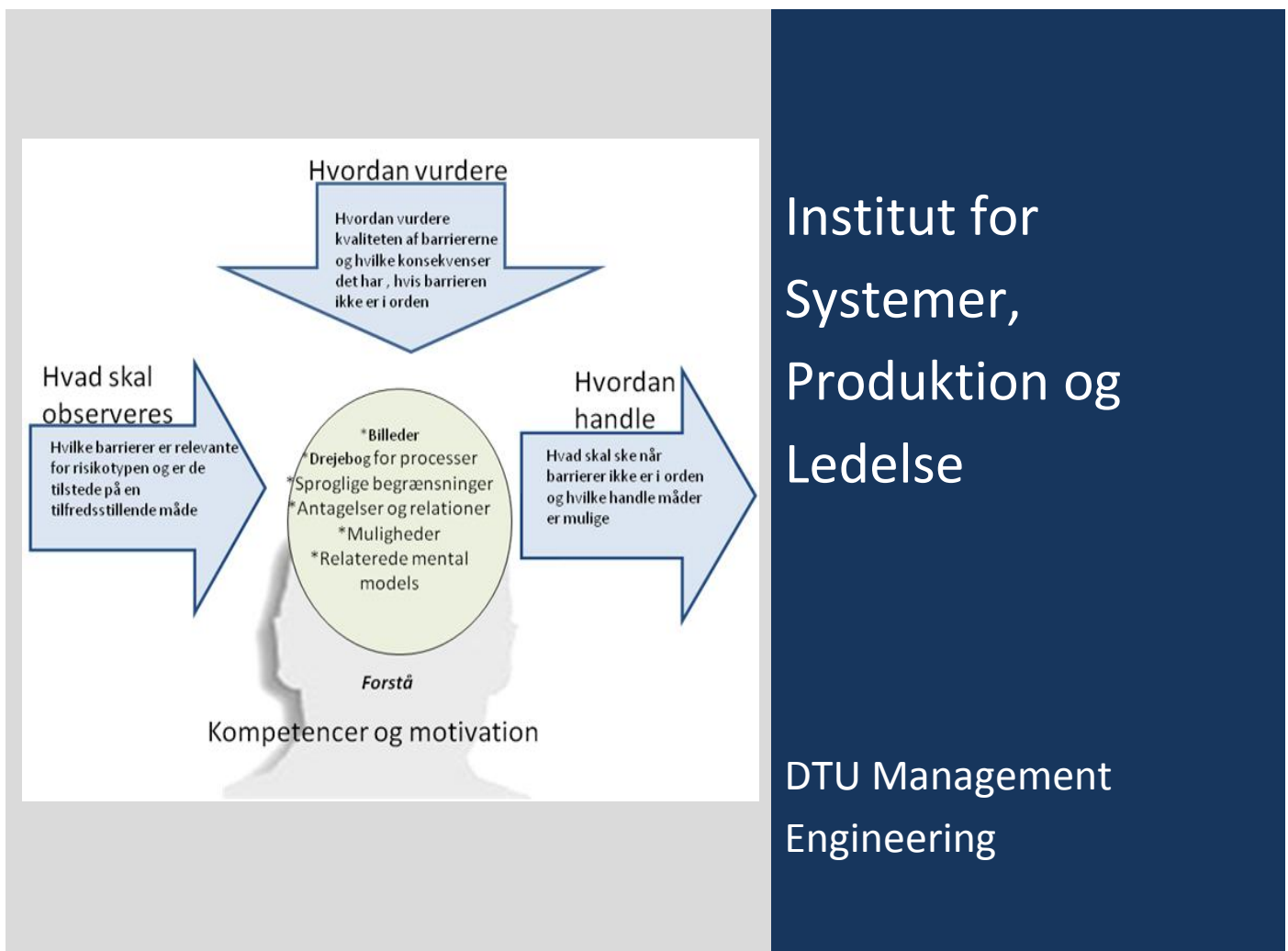
General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

INFO kort om ulykkesrisici og sikkerhedsbarrierer

Institut for
Systemer,
Produktion og
Ledelse

DTU Management
Engineering

Kirsten Jørgensen
November 2015

Kontakt:

Kirsten Jørgensen, Lektor Emeritus, PhD
Production and Service Management

Forord

En del af den proaktive forebyggelse af arbejdsulykker omfatter, at mennesker er bevidste om de risici, der forekommer i de arbejdssituationer, som de på ethvert givent tidspunkt og sted befinder sig i. Det skal desuden være muligt at observere disse risici og muligt at vurdere, om de nødvendige sikkerhedsbarrierer er på plads eller ikke.

Man kalder det at have en situationsbestemt bevidsthed, hvilket er en essentiel evne, som mennesker må erhverve sig, for at være i stand til at udføre deres arbejde på en sikker måde. Men for at det enkelte menneske evner at erhverve sig en situationsbestemt bevidsthed om risici, så stiller det en række krav til individet selv, hans eller hendes arbejdsforhold, ledelsen, instruktionen, træningen, viden, erfaring og motivation.

Det kræver at det overhovedet er muligt at observere risici, samt at de, der leder og organiserer arbejdet, på forhånd har sørget for, at der er truffet foranstaltninger for alle nødvendige sikkerhedsbarrierer.

Der er altså handlinger, der bør træffes før arbejdet starter og handlinger, som først kan udføres under arbejdets udførelse. Det første er et ledelsesansvar, det sidste en medarbejder ansvar.

Denne rapport indeholder en gennemgang af de væsentligste risici, som fører til ulykker. For hver risici er det angivet de væsentligste generiske sikkerhedsbarrierer, både med hensyn til hvad man skal observere, hvad man skal vurdere og hvilke handlinger, der bør ske som følge heraf.

Rapporten er bygget op i 3 dele.

1. En indføring i tankerne bag rapporten og brugen af INFO - kortene, samt en opstilling af de sikkerhedsbarrierer, der er generelle for alle former for risici og derfor ikke vil blive gentaget i det efterfølgende medmindre, det har en særlig betydning.
2. En gennemgang af 17 tværgående risici, hvor grupper af risici er gennemgået for de sikkerhedsbarrierer, der er generiske for hver gruppe.
3. En gennemgang af 58 specifikke risici, hvor de generiske sikkerhedsbarrierer fra del 2 bliver specificeret for hver enkelt form for specifik risiko.

Viden om ulykkesrisici og deres sikkerhedsbarrierer stammer fra Det Hollandske projekt WORM og det danske projekt Dan-Worm. Yderligere har Professor Linda Bellamy gennemført analyse af de Hollandske data fra 20.000 alvorlige arbejdsulykker og deres årsager. Disse data har været grundlaget for udarbejdelsen af de INFO kort som er præsenteret i denne rapport. Endvidere har Forsker PhD Casper Schultz medvirket i udarbejdelsen af INFO kortene.

Kirsten Jørgensen

Indhold

Forord	3
Del 1. Den overordnede idé bag INFO - kortene	9
Indledning	10
Liste over alle ulykkesrisici og deres gruppering	12
Opbygningen af INFO - kortene	13
Brugen af INFO - kortene	14
Det generiske INFO kort.....	15
Del 2. 17 tværgående INFO - kort	17
Fald fra højden	18
Fald i samme niveau	19
Rammes af nedfaldende genstande	20
Rammes af flyvende genstande.....	21
At blive ramt af, støde imod, kollideret med.....	22
Begravet under udskridning af løst materiale	23
Fysisk og psykisk vold.....	24
Kontakt med bevægende maskindele	25
Tab af kontrol over køretøj.....	26
Kontakt med elektricitet	27
Kontakt med varme/ kulde.....	28
Kontakt med ætsende/ forgiftende kemikalier	29
Akutte belastningsskader	30
Kontakt med højspænding.....	31
Kontakt med brand	32
Manglende ilt.....	33
Ekspllosion	34
Del 3. 56 specifikke INFO - kort.....	35
Fald fra stiger	36
Fald fra stillads	37
Fald fra tag	38
Fald fra platform	39
Fald ned i hul/udgravning	40
Fald fra holdende køretøj	41
Fald på indendørs gulve, overflader	42

Fald på udendørs arealer	43
Fald fra trappe eller skrå flader	44
Ramt af faldende genstande - kran eller hejs.....	45
Ramt af faldende genstande – mekaniske løft (ekskl. kran).....	46
Ramt af faldende genstande - fra transportmiddel eller –bånd.....	48
Ramt af faldende genstande - fra manuel håndtering	50
Ramt af faldende genstande – fra lager /opbevaring.....	51
Ramt af flyvende genstande – fra maskiner eller håndværktøj	53
Ramt af flyvende genstande – fra genstande under tryk/pres.....	55
Ramt af flyvende genstande – som er blæst med vinden	57
Påkørsel af køretøj	59
Ramt af rullende/glidende genstande	60
Ramt af håndværktøj holdt af en anden person	61
Ramt af genstande holdt af en anden person	62
Ramt af svingende genstande.....	63
Blive klemt mellem genstande	64
Støde imod/ind i genstande	65
Begravet under løst ophobet materiale	66
Begravet under løst materiale under aflæsning eller transport.....	67
Begravet ved jordskred.....	68
Fysisk vold	69
Psykisk vold	70
Angreb fra dyr.....	72
Ramt af eget håndværktøj	73
Ramt af bevægende dele af maskine – almindelig betjening.....	75
Ramt af bevægende dele af maskine – reparation, opstart, nedtagning, rengøring	77
Tab af kontrol over køretøj.....	79
Kontakt med elektricitet ved brug af elektrisk udstyr	80
Kontakt med elektricitet ved installation/reparation.....	82
Forfrysning/forbrænding ved kontakt med kolde/varme overflader.....	84
Forfrysning/forbrænding ved kontakt med kolde/varme processer.....	86
Forfrysning/forbrænding ved håndtering af kolde/varme genstande	88
Udslip af farlige kemikalier fra åbne beholdere	89
Kontakt med utildækkede farlige kemikalier (uden udslip)	91
Frigørelse af kemiske risici fra lukkede beholdere	93
Frigørelse af kemiske risici – under transport	95

Tunge løft – arbejde med mennesker (dyr).....	97
Tunge løft af genstande	98
Uhensigtsmæssig bevægelse/ arbejdsstillinger.....	99
Ekstreme Træk – skub.....	100
Kontakt med elektricitet – højspændingsledninger	101
Ildebrand – brandbare letantændelige stoffer	103
Ildebrand – brandslukning	105
Kvælning/forgiftning – arbejde i lukkede rum.....	107
Kvælning/forgiftning – arbejde med åndedrætsværn.....	109
Drukning – arbejde i/under vand eller andre væsker.....	111
Drukning – arbejde over/i nærheden af vand	113
Fysisk eksplosion.....	115
Kemisk eksplosion.....	117

Del 1.

Den overordnede idé bag INFO - kortene

Indledning

Der vil altid være risici i vores hverdag, som normalt ikke resultere i ulykker. Man kan så få den opfattelse, at sådanne risici aldrig fører til ulykke og dermed bliver man blind for risiciene.

Ved at øge vores evner til at observere risici og deres sikkerhedsbarrierer, samt til løbende at kunne vurdere deres kvalitet, kan vi skabe den situationsbestemte risikobevidsthed. Det gælder både for arbejdsgivere, ledere og medarbejdere.

En risiko omfatter dels sandsynligheden for, at en uønsket hændelse vil ske, som fx at blive ramt af et køretøj i bevægelse, at falde fra en stige eller blive ramt af et faldende objekt, dels alvorligheden af den eller de konsekvenser, som den uønskede hændelse kan medføre.

En sikkerhedsbarriere tjener den funktion, at det forhindrer eller minimerer risikoen ender i en uønsket hændelse med en uønsket konsekvens, som fx at holde folk væk fra mobile køretøjer, at placere en stige med en sikker vinkel og sikre, at genstande ikke kan falde ned og ramme nogen personer.

En større grad af risikobevidsthed betyder, at den enkelte kan:

- Løbende genkende og kontrollere risici.
- Opservere og handle på nye risici.
- Opretholde kvaliteten af sikkerhedsbarrierer.
- Udskift en sikkerhedsbarriere med en anden, hvis det skulle blive nødvendigt.

Dette vil bidrage til at opretholde et højt sikkerhedsniveau og forebygge ulykker i at opstå.

Men for at opbygge en højt niveau af sikkerhedsbevidsthed, kræver det, at både ledere og medarbejdere:

- Har den nødvendige viden.
- Har evne og mulighed for at bruge denne viden
- Har motivationen til at handle ud fra viden og muligheder.

De udviklede INFO - kort kan understøtte viden og evnen til at observere sikkerhedsbarriererne. Motivationen må derimod komme fra ledelsens evne til at opbygge en god sikkerhedskultur i virksomheden.

Det er meget ofte sådan, at risici ikke lader sig observere, fordi de enten er skjulte, ikke tilstede hele tiden eller ikke umiddelbart forekommer som særlig farlige. Man kan gardere sig imod uforudsete hændelser, ukontrollerede situationer, pludselige aktiviteter mv, ved at sikre sig at sikkerhedsbarriererne er i orden og i en god kvalitativ form hele tiden.

Fordelen er at sikkerhedsbarriererne lader sig observere, hvilket som angivet ikke altid er muligt for risici.

INFO - kortene er opbygget så de for hver type af risiko fortæller hvilke sikkerhedsbarrierer der

- Skal observeres
- Vurderes
- Handles på

INFO - kortene lægger op til, at en leder foretager en observation, vurdering og handling på de risici en given arbejdsopgave måtte rumme, før han sætter en medarbejder i gang med opgaven, samt at han drøfter de relevante observationer og sikkerhedsbarrierer med medarbejderen.

Når så arbejdet udføres så vil medarbejderen have en viden om, hvilke sikkerhedsbarrierer han skal være opmærksom på, men han skal også kunne observere risici, som opstå undervejs uden at det har været muligt at forudse og handle på det på forhånd.

Arbejdsgiveren, lederen, kan altså observere, vurdere og handle på forhånd, så arbejdsopgaverne er tilrettelagt sikkert og drøftet igennem med medarbejderne. Men i situationen skal den enkelte medarbejder kunne vurdere sin arbejdssituation løbende både for de erkendte risici og sikkerhedsbarrierer, som eventuelt nye risici.

Det vanskeligste aspekt for at observere ulykkesrisici er, at risiciene variere over tid. De er præget af et meget stort antal faktorer og kan ændre sig fra dag til dag, fra job til job. De kan være til stede i en opgave meget kort varigt og derfor være vanskelig at forudse eller observere på forhånd.

Ved at fokusere på observationer af sikkerhedsbarriererne og deres kvalitet, så betyder det at man i stedet for at lave en risikovurdering, får lavet en sikkerhedsvurdering af arbejdet og arbejdsforholdene.

Liste over alle ulykkesrisici og deres gruppering

Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	
A. Det underlag, hvor der færdes eller arbejdes	A1. Arbejde i højde	Fald fra højde	1. Fald fra stiger 2. Fald fra stillads 3. Fald fra tag 4. Fald fra platform 5. Fald ned i hul/udgravning 6. Fald fra holdende køretøj
	A2. Arbejde på samme niveau	Fald i samme niveau	7. Fald på indendørs gulve, overflader 8. Fald på udendørs arealer 9. Fald fra trappe eller skrå flader
B. De omgivelser, hvor der færdes eller arbejdes	B3. Faldende genstande	Ramt af faldende genstande	10. Ramt af faldende genstande - kran eller hejs 11. Ramt af faldende genstande - mekaniske løft (ekskl. kran) 12. Ramt af faldende genstande - fra transportmiddel eller -bånd 13. Ramt af faldende genstande - fra manuelle løft 14. Ramt af faldende genstande - fra lager/opbevaring
	B4. Flyvende genstande	Ramt af flyvende genstande	15. Ramt af flyvende genstande - fra maskiner eller håndværktøj 16. Ramt af flyvende genstande - fra genstande under tryk/pres 17. Ramt af flyvende genstande - som er blæst med vinden
	B5. Ramme imod, imellem, blive stødt af	Ramt af bevægende genstande, klemning, blive mast	18. Påkørsel af køretøj 19. Ramt af rullende/glidende genstande 20. Ramt af håndværktøj holdt af en anden person 21. Ramt af genstande holdt af en anden person 22. Ramt af svingende genstande 23. Blive klemt mellem genstande 24. Støde imod/ind i genstande
	B6. Udskridning af materialer	Blive begravet, kvælning, mast	25. Begravet under løst ophobet materiale 26. Begravet under løst materiale under aflæsning eller transport 27. Begravet ved jordskred
	B7. Vold og traumatiske hændelser	Psyriske og fysiske traumer	28. Fysisk vold 29. Psykisk vold 30. Angreb af dyr
C. Hvad der arbejdes med eller ved	C8. Tekniske hjælpemidler	Ramt af bevægende genstande, klemning, skæring	31. Ramt af eget håndværktøj 32. Ramt af bevægende dele af maskine - almindelig betjening 33. Ramt af bevægende dele af maskine - reparation, opstart, nedtagning, rengøring
	C9. Køretøj	Sammenstød	34. Tab af kontrol over køretøj
	C10. Elektricitet	Elektrisk stød	35. Kontakt med elektricitet ved brug af elektrisk udstyr 36. Kontakt med elektricitet ved installation/reparation
	C11. Varme eller kulde	Forbrænding, forfrysning	37. Forbrænding - ved kontakt med kolde/varme overfalder 38. Forbrænding - ved kontakt med kolde/varme processer 39. Forbrænding - ved håndtering af kolde/varme genstande
	C12. Kemi	Forgiftning, ætsning	40. Udslip af farlige kemikalier fra åbne beholdere 41. Kontakt med utildækkede farlige kemikalier (uden udslip) 42. Frigørelse af kemiske risici fra lukkede beholdere 43. Frigørelse af kemiske risici under transport
	C13. Ekstreme bevægelser, kraftanstrengelser og arbejdsstillinger	Akutte belastnings-skader	44. Ekstreme tunge løft - arbejde med mennesker (dyr) 45. Ekstreme tunge løft af genstande 46. Ekstreme uhensigtsmæssige bevægelser/arbejdsstillinger 47. Ekstreme træk skub
D. Omgivelser af særlig farlig karakter	D14. Højspænding	Elektrisk stød	48. Kontakt med elektricitet - højspændingsledninger
	D15. Ild, brand	Brand, forbrænding	49. Ildebrand - brandbare letantændelige stoffer 50. Ildebrand - brandslukning
	D16. Iltmangel	Kvælning, forgiftning eller drukning	51. Kvælning/forgiftning - arbejde i lukkede rum 52. Kvælning/forgiftning - arbejde med åndedrætsværn 53. Drukning - arbejde i/under vand eller andre væsker 54. Drukning - arbejde over/i nærheden af vand
	D17. Eksplosion	Ekspllosion, forbrænding	55. Fysisk eksplosion 56. Kemisk eksplosion

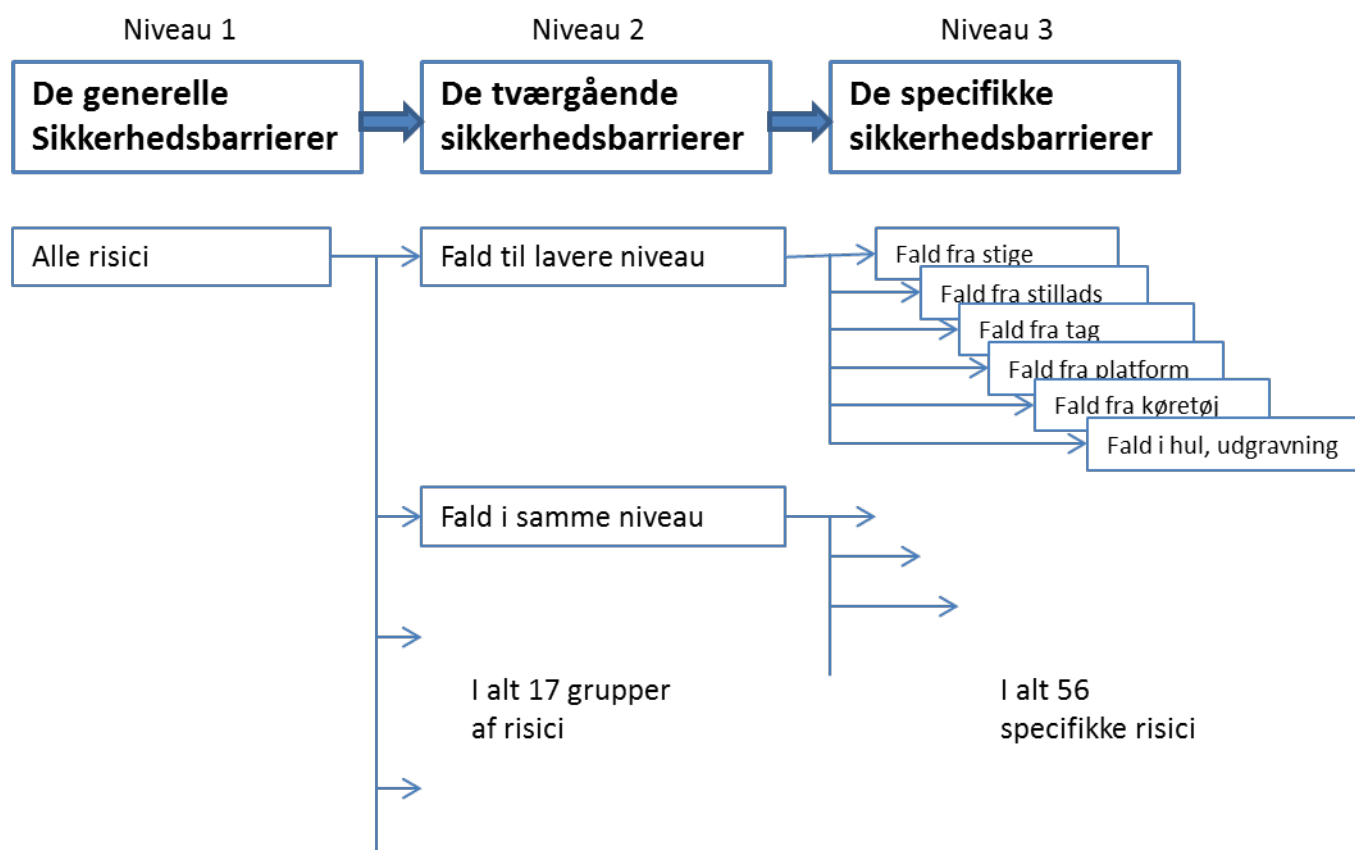
Opbygningen af INFO - kortene

INFO - kortene er opbygget på 3 niveauer.

Første niveau omfatter de sikkerhedsbarrierer, som gælder for alle typer af risici, dvs de er generiske i deres egenskab. Disse generiske sikkerhedsbarrierer præsenteres sidste i dette kapitel.

Andet niveau er de sikkerhedsbarrierer, som gælder for grupper af risici. For en gruppering af risici er der sikkerhedsbarrierer, som er generiske for gruppen. De har fået betegnelsen som de tværgående sikkerhedsbarrierer, fordi de går på tværs af en gruppe af risici.

Tredje niveau er de sikkerhedsbarrierer, som er specifikke for den enkelte risiko og derfor betegnet som de specifikke sikkerhedsbarrierer.

Brugen af INFO - kortene

Virksomheden skal først undersøge sin egen historie for at afgøre, hvilke risici der er størst behov for at få skabt en bedre bevidsthed om.

Kendskab til forekomsten af ulykker i virksomheden eller på brancheplan kan være nyttige for få et overblik over de væsentligste risici.

Målet er at undgå at fokusere på risici, som ikke forekommer, eller som er minimale og i stedet have fokus på de risici, som er de vigtigste.

For at få et første overblik over sikkerhedsniveauet kan virksomheden gå igennem INFO kortet på 1. niveau dvs de generiske sikkerhedsbarrierer. En observation, vurdering af handling overfor disse sikkerhedsbarrierer giver et første erkendelse af hvad man har på plads og hvad der mangler.

Det næste trin er at fokusere på risici, som dækker mange arbejdspladser eller mange forskellige arbejdssituationer. Hertil kan de tværgående INFO kort være en hjælp. Hvis fx man har mange faldulykker i samme niveau, så kan man bruge det tværgående INFO kort for fald i samme niveau og gennemgå de angivne sikkerhedsbarrierer på alle de steder, hvor risikoen har eller vil kunne forekomme.

Det tredje og mest målrettede niveau er at fokusere på helt konkrete risici på konkrete arbejdsopgaver. Hertil kan man bruge det relevante specifikke INFO kort.

Hensigten med at dele INFO kortene op på 3 niveauer er at den enkelte virksomhed kan vælge på hvilket detaljeringsniveau man vil gennemgå virksomheden. Det giver mulighed for at gå i bredden gennem de tværgående INFO kort og i dybden på målrettede steder med de specifikke INFO kort.

Det kan være hensigtsmæssigt for den enkelte virksomhed at udbygge eller tilpasse INFO kortene med betegnelser for de opgaver, operationer, teknologier mv, som netop de har i deres virksomhed. Jo mere målrettet og klar i teksten jo nemmere er det for medarbejderne at forholde sig til hvad de skal observere.

Det generiske INFO kort

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
De ansatte har den nødvendige viden og erfaring til at udføre arbejdet sikkert og korrekt	Mere træning og instruktion	Gennemfør yderligere træning og instruktion, samt opfølgning for de som skulle glemme hvad de har lært
Information om risici og sikkerhedsbarrierer er kommunikeret og forstået af de ansatte	Forbedring af kommunikationen om risici og sikkerhedsbarrierer	Find nye måde at kommunikere på og sørg for at informationer forstås
Sikkerhedsudstyr er anskaffet og anvendes af de ansatte	At anskaffe nyt udstyr eller få det eksisterende vedligeholdt	Anskaffelse, anvendt, kontrolleret og vedligeholdt af alt sikkerhedsudstyr
Anvendt udstyr er sikkert og anvendes rigtigt	Forbedringer af forskellige udstyrs sikkerhed	At alt udstyr har den bedste sikkerhed
Sikkerhed er integreret i planer og procedurer og følges af de ansatte	Forbedringer af planer og procedurer, så det passer til opgaverne og gør det muligt at udføres sikkert	Planer og procedurer som sikre at arbejdet kan udføres sikker skal kunne forstås og efterleves af de ansatte
Udstyr, tekniske hjælpemidler, arbejdsforhold er god ergonomisk form, anvendt korrekt og i øvrigt vedligeholdt	Forbedring af udstyrs og arbejdsforholds ergonomiske udformning	Den ergonomiske udformning af alt udstyr og arbejdsforhold, så det letter belastningen for de ansatte i deres arbejde.
Kontrol af tekniske processer og de arbejdsgange der udføres er sikre	Forbedringer af den tekniske kontrol af sikkerhedsniveauet	En løbende kontrol af tekniske processer og deres vedligeholdelse
Sikre farezoner som bliver respekteret af de ansatte	Forbedringer af farezoner i form af afgrænsning, markering, advarsler	Farezoner er tydeligt markeret, informeret, afgrænset, afskærmet
Tilstrækkelig og kvalificerede personer til udførelse af såvel rutine som specielle opgaver	Opkvalificering, opnormering eller andre personer til opgaverne	Gennemfør en opkvalificering, opnormering eller hent andre personer ind hvis opgaverne kræver det ud fra et sikkerhedsmæssigt hensyn
De ansatte er motiverede til at udføre arbejdet på en sikker måde	Yderligere motivering af de ansatte mht at følge sikkerhedsregler, sikkerhedsudstyr og -procedurer	Motiver de ansatte til at udføre arbejdet på en både sikker og kvalitativ måde. Skab incitament der understøtter motivationen
Undgå pres om at få arbejdet gjort hurtigt og mindre sikkert	Fjernelse af konflikter mellem mål og opgaver, så de ansatte ikke står i et umuligt valg	Fjern forhold der skaber konflikt imellem mål og opgave, så sikkerhed kan blive prioriteret.
Sikre de ansattes helbredstilstand er god og modsvarer de krav som opgaverne stiller	Forbedringer af arbejdsforhold, så de ansattes helbred modsvarer opgaverne og at ingen får opgaver, som de ikke kan klare.	Hold øje med de ansattes helbred især hvor opgaverne kræver at de ansatte er fuldt funktionsdygtige
Personligt sikkerhedsudstyr er anskaffet og anvendt af de ansatte	Forbedringer og tilgængelighed af personligt sikkerhedsudstyr	Alt nødvendigt personligt sikkerhedsudstyr er til rådighed, tilgængeligt, i god orden og bliver anvendt korrekt
Sikrer adgang til førstehjælp og at udstyr hertil er i orden	Forbedringer og kontrol af førstehjælpsudstyr og viden til at bruge det	Førstehjælpsudstyr er til rådighed, tilgængeligt, kan anvendes af uddannet personale, kontrolleret og vedligeholdt

DEL 2

---

17 tværgående INFO - kort

Fald fra højden

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Styrken af det udstyr, underlag eller konstruktion, som de ansatte skal stå, gå og arbejde på er i orden, god tilstand og rent.	Forbedringer af udstyrets, underlagets, eller konstruktionens styrke og renholdelse, hvor de ansatte skal arbejde i højden.	Udstyr og strukturer, som de ansatte skal anvende ved arbejde i højden, har den nødvendige styrke til at gå, stå og arbejde på, herunder med hensyntagen til både ansatte og andre byrder. Vedligeholdelse af styrken og sikker placering af udstyret.
Behovet for rækværk og i givet fald om det rækværk der er anvendt er af en god kvalitet og korrekt installeret.	Yderligere eller bedre rækværker og en bedre installation og fiksering.	Installer og vedligehold alle nødvendige rækværker i en god og sikker kvalitet.
Placering af udstyr eller konstruktioner, som de ansatte skal opholde sig på med hensyn til at ydre forhold, kan påvirke stabiliteten af udstyret eller konstruktionen og derved påvirke sikkerheden for de, der opholder sig herpå.	Tilpasning af hvor, hvordan udstyr eller konstruktioner er placeret i forhold til at sikre, at ydre forhold ikke får mulighed for, at påvirke stabiliteten og dermed sikkerheden.	En sikker placering af udstyr i forhold til mulige ydre påvirkninger. Vedligehold sikkerheds foranstaltninger mod at ydre forhold kan påvirke udstyrets og konstruktionernes stabilitet.
De ansattes kompetencer for at færdes og arbejde i højde, herunder bruge udstyr og hjælpemidler, hvorpå de arbejder eller færdes i højden.	Instruktion/træning for arbejde i højden.	Vedligehold de ansattes kompetencer med hensyn til at arbejde i højden.
De ansattes motivation til at arbejde og færdes i højden på en sikker måde, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder sikkert i højden.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde og færden i højden.

Fald i samme niveau

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
De overflader, hvor de ansatte færdes og arbejder er i god orden, ryddede og rene.	Vedligeholdelse, oprydning og renholdelse af de områder og overflader, hvor de ansatte færdes og arbejder.	Vedligehold og rengør arealer og overflader.
Overfladerne er skridsikre og jævne, hvor der færdes og arbejdes.	Forbedringer af overflade materialerne for at undgå glathed og ujævnhed. Signaler eller advarsel ved temporære glatte overflader. Procedurer for renholdelse af glatte overflader.	Skridsikre og jævne overflader. Procedurer der eliminerer glatte og ujævne overflader. Advarselssignaler som glatte arealer både stationære som temporære.
Overflader og områder, hvor der færdes og arbejdes er frie for forhindringer.	Fjernelse af forhindringer på færdsels og arbejdsarealer eller tydelig signalering af forhindringer.	Fjern forhindringer på arbejds- og færdselsarealer. Tydelig signalering af de forhindringer, der ikke kan fjernes.
De ansatte anvender det nødvendige sikre fodtøj i forhold til opgaver og overfladernes kondition.	Motivering af de ansatte med hensyn til at bruge nødvendigt sikkert fodtøj.	Brug af nødvendigt sikkert fodtøj.
Der er gelænder på trapper og om de er i en god tilstand	Forbedringer af gelænder ved alle trapper	At alle trapper er i orden og har gode gelændere
De ansatte forstå at holde i gelænderet når de går på trapper	Motivation hos de ansatte til at bruge gelænder ved færd på trapper	At de ansatte er motiveret for at færdes sikkert på trapper og arealer
De ansatte er opmærksomme på risici, der kan forårsage fald	Øges bevidsthed om risici for fald	At de ansatte er gjort bevidste om hvordan de skal observere risici for fald

Rammes af nedfaldende genstande

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Udstyrets kapacitet og bæreevne er i orden i forhold til opgaven, samt om det er kvalitetssikret og i god vedligeholdt tilstand	Forbedringer af udstyrets, underlagets, eller konstruktionens styrke og renholdelse, hvor genstande skal løftes eller opbevares i højden.	Kvalitativt og opgave tilpasset udstyr, samt procedurer for den gode anvendelse.
Løfte- eller opbevaringsmetoden er den bedst egnede til opgaven,	Tilpasning af løfte- og opbevaringsmetoder på grundlag af variationen af løft og opbevaring af byrder, som skal klares med det udstyr, der er til rådighed.	Løfte- og opbevaringsmetoder er tilpasset opgaven og der foreligger klare procedurer herfor.
Udstyret er funderet korrekt og om der er mulighed for ydre påvirkninger fx påkørsel til at skabe ustabilitet	Sikkerhedsforanstaltninger, som er nødvendige for at sikre fundering af udstyret og forhindring af, at det destabiliseres	God fundering af udstyr og sikring mod ydre påvirkninger, der kan skabe destabilisering
Farezoner er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Medarbejdernes kompetencer for anvendelse af udstyret og brug af sikkerhedsudstyr er tilstrækkelig.	Yderligere krav til kompetence og erfaring, samt behov for instruktion.	Instruer og motiver de ansatte med de rette kompetencer og nødvendige sikkerhedsudstyr.

Rammes af flyvende genstande

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Produkter og materialer har en kvalitet, styrke, udformning, bearbejdning, fastgørelse, herunder udsættelse for pres, som sikrer at de ikke bryder sammen eller sprænger eller på anden måde kan flyve rundt, hvor mennesker færdes.	Bedre kvalitet af produkter eller materialer, samt ændring af udstyr eller arbejdsmetoder.	Kvaliteten af produkter og materialer øges, og at der sker en frasortering før bearbejdning, samt de nødvendige procedurer foreligger.
Ydre påvirkninger som fx stærk blæst kan medvirke til at produkter eller materialer kan flyve omkring	Opbevaring af produkter og materiale, hvor der kan forekomme kraftig blæst, herunder affald og rod.	Orden og ryddelighed, samt hensigtsmæssig opbevaring af produkter og materialer
Værktøjernes og maskinernes kapacitet og ydeevne er i orden i forhold til opgaven, herunder deres renholdelse og vedligeholdelse.	Muligheder for overbelastning af værktøj eller maskiner, samt behov for vedligeholdelse.	Opgave tilpasset teknisk udstyr, samt at belastnings- og anvendelseskrav bliver overholdt.
Nødvendigt sikkerhedsudstyr er på plads, i orden og i anvendelse, herunder afskærmning, der kan opfange flyvende dele, og nødstop, der kan standse værktøjer og maskiner ved fejl.	Yderligere teknisk sikkerhedsudstyr, samt behovet for vedligeholdelse af sikkerhedsudstyr.	Det nødvendige tekniske udstyr og procedurer for dets anvendelse.
Farezoner er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Medarbejdernes kompetencer for anvendelse af udstyret og brug af sikkerhedsudstyr er tilstrækkelig, herunder øjenvern.	Yderligere krav til kompetence og erfaring, samt behov for instruktion.	Instruer og motiver de ansatte med de rette kompetencer og nødvendige sikkerhedsudstyr.

At blive ramt af, støde imod, kollideret med

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
De tekniske udstyrs tilstand og funktionalitet fungerer som tiltænkt.	Vedligeholdelse, reparation, renholdelse eller ændringer af det tekniske udstyr.	Vedligehold, reparer, rengør, forbedre eller erstat til sikkert udstyr.
Det tekniske udstyrs position og bevægelser i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der kan forårsage en fare.	Adskillelse af teknisk udstyr i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der kan forårsage en fare.	Etabler og vedligehold adskillelse af teknisk udstyr i forhold til de der arbejder eller færdes omkring
Arbejds- og færdsels arealer er sikre og giver tilstrækkelig plads, for at arbejdet kan udføres på en sikker måde.	Ændringer af arbejdsarealer og færdselsarealer.	Etabler sikre færdsels og arbejdsarealer I forhold til kørende trafik.
Det er muligt at skabe overblik og synlighed af de personer, som arbejder og færdes i forhold til de transportmidler eller andet som kan bevæger sig.	Etablering af bedre overblik og synlighed af både genstande og/eller kørende trafik, som af gående og arbejdende mennesker.	Etabler overblik og synlighed af både genstande og/eller kørende trafik som af de områder, hvor mennesker færdes og arbejder.
De ansatte er motiverede for at arbejde og færdes på en sikker måde med respekt for plads- og arbejdsforhold.	Motivering af de ansatte til at færdes og arbejde på en sikker måde i forhold til plads- og arbejdsforhold.	Motiverende aktiviteter i forhold til sikker adfærd ved færden og ved arbejde, nær kørende trafik.

Begravet under udskridning af løst materiale

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Hældning, blanding og fugtighed af ophobet materialer eller jord er stabile, samt om der kan opstå ændringer, der har betydning for stabiliteten.	Stabilisering af de ophobede materialer, eller forhold, der kunne skabe en ustabilitet samt behovet for nye procedurer eller instruktion ved omgang eller arbejde med sådanne materialer.	Stabil opbevaring af materialer og produkter. Hensigtsmæssige procedurer og instruktion i omgang eller arbejde med sådanne materialer.
Ydre kræfter, som fx påkørsel eller vind og vejr, som kan påvirke materialernes stabilitet.	Ny afskærmning, ændring af transport og færdselsveje mv, nye procedurer eller instruktion ved omgang og arbejde med sådanne materialer.	Den nødvendige beskyttelse af produkter og materialer mod ydre påvirkninger, gode transportveje og færdsel tilpasset placering af de ophobede materialer.
Underlagets styrke, skridsikring og absorptionsevne mv. i forhold til de materialer underlaget skal bære eller understøtte.	Forbedring af underlag til opbevaring af materialer eller flytning af materialer.	Underlaget for produkter og materialerne er tilpasset de aktuelle forhold.
Containere, beholdere eller afskærmning, der skal rumme materialerne, mht. om de er overfyldte, om der er spild, om de er ødelagte, om de kan holde til mængden mv.	Vedligeholdelse af beholdere, containere, afskærmninger, samt om der er tilstrækkelig kapacitet, og om metoder til opfyldning, afhentning kan ske uden spild.	Containere, beholdere, afskærmninger er tilpasset de produkter og materialer, som de skal opbevare og at de er vedligeholdte eller udskiftet, når de er ødelagte.
Der opholder og færdes mennesker nær ophobede materialer eller jord og om farezonen er tydelig afgrænset.	At skride ind over for uhensigtsmæssig adfærd og om farezonen er tilstrækkelig afgrænset.	Tydelig markering af farezoner, samt motiverede og kompetente medarbejderne, der ved hvordan opgaverne skal udføres sikkert.

Fysisk og psykisk vold

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Medarbejderne kan komme i kontakt med aggressive mennesker eller dyr, herunder hvem og hvornår	En øget viden om hvem, hvornår og hvorfor medarbejderne kan komme i kontakt med aggressive mennesker eller dyr.	Detaljeret viden om hvem, hvornår og hvorfor medarbejdere kan komme i kontakt med aggressive mennesker eller dyr.
Det psykiske arbejdsmiljø og de ansattes adfærd i forhold til andre mennesker og overfor dyr kan forårsage aggressivitet, herunder situationer, der virker særligt stressende	Ændringer af det psykiske arbejdsmiljø	Et hensigtsmæssigt psykisk arbejdsmiljø, der kan minimere omfanget af aggressive handlinger og situationer.
Behov og mulighed for en fysisk adskillelse mellem medarbejderne og potentielle aggressive personer eller dyr, de har eller kan få kontakt med.	At der etableres en fysisk adskillelse i særlige situationer.	Fysisk adskillelse mellem medarbejderne og potentielle aggressive personer eller dyr, hvor det er muligt.
Behovet og mulighed for at sikre alarmering, tilkaldehjælp og selvforsvar for de medarbejdere, der kan komme i kontakt med potentielle aggressive personer eller dyr.	Alarmering, tilkaldehjælp og selvforsvar.	Etablering af alarmering og tilkaldehjælp, samt at medarbejderne kan yde selvforsvar.
Medarbejderne evner at identificere potentielle aggressivitet hos mennesker eller dyr og forstår, hvor farezonen er i forhold hertil.	At udvikle medarbejdernes evner og kompetencer til at kunne identificere potentielle aggressivitet hos mennesker eller dyr og viden om hvor farezonen er.	Øgede kompetencer blandt medarbejderne til at kunne identificere situationer, personer eller dyr, der kan skabe aggressivitet, herunder hvordan man kan definere farezonen.
Medarbejdernes adfærd og evner til at omgås andre mennesker og dyr, herunder evner til konflikthåndtering.	Særlig oplæring og træning, samt særlige procedurer for medarbejdernes adfærd.	Nødvendige oplæring og træning, samt procedurer for håndtering af aggressive mennesker og dyr.
Der er psykisk førstehjælp hvis en medarbejder udsættes for en traumatisk hændelse	Etablering af en procedure og foranstaltning til psykisk førstehjælp	Sørg for at der er procedurer og adgang til hurtig psykisk førstehjælp, hvis der sker en traumatisk hændelse.

Kontakt med bevægende maskindele

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Det tekniske udstyr er i orden, passer til opgaven og om nødvendigt sikkerhedsudstyr er til stede og i orden, herunder fx stop ved adgang til farezonen, og nødstop ved fejl i øvrigt.	Forbedring af sikkerhedsudstyr, maskinernes indretning, ændring af teknologi i forhold til opgaverne, samt tilpasning af procedurer.	Sikre maskiner og teknologisk udstyr, der er vedligeholdte, rengjort og tilpasset de konkrete opgaver, herunder fastlæggelse af vedligeholdelse procedurer og anvendelsesprocedurer.
Der er adgang til bevægende maskindele og markering/ signal ved adgang til farezone.	Supplering af markeringer og signaler, hvor der er adgang til bevægende tekniske dele, samt forbedring af deres synlighed.	Minimering af adgang til bevægende maskindele, samt tydelig markering af farezoner og signalgivning når/hvis farezonen overskrides. Klare procedurer for handlinger hvor farezonen overskrides.
Maskinen er CE mærket eller om der er foretaget risikovurdering ved forandringer af maskinen og om maskinen er renholdt og i god vedligeholdet stand.	Ny vurdering af risikoen ved teknisk udstyr, samt forbedring af tilstand, vedligeholdelse og renlighed.	Risikovurderede, vedligeholdte og rengjorte maskiner og tekniske udstyr, samt tydeliggørelse af de identificerede risici og hvordan de skal varetages.
Medarbejdernes adfærd, evner og viden om sikker brug af maskinen er, herunder adgang til farezonen og bevidsthed om farezonens dynamik, samt om pladsforholdene og tid gør det muligt at udføre opgaven sikkert	At forbedre medarbejdernes evne og kompetencer, samt bevidsthed om farezoner i forhold til at kunne udføre arbejdet sikkert	Kendskab til risici og hvordan de skal varetages, som en del af medarbejdernes kompetencer, samt at det rent faktisk er muligt og let tilgængeligt at udføre opgaverne sikkert mht både plads og tid.
Medarbejdernes motivation til at arbejde sikkert ved eller med det tekniske udstyr, samt om andre forhold øger risikoen som fx løsthængende hår eller beklædning, der kan fanges.	Forbedre medarbejdernes motivation til at udvise sikker adfærd	Klare instruktioner/aftaler, god fordeling af ansvar og opgaver, samt positiv motivation til sikker adfærd.

Tab af kontrol over køretøj

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Chaufførens og passagernes position i køretøjet er sikker, samt ud og indstignings mulighederne er sikre.	Bedre og sikker indretning af køretøjet for både chaufførens og passagerers placering i køretøjet og deres mulighed for ud og indstigning på en sikker måde.	Vedligeholdelse af køretøjets indretning i forhold til en sikker anvendelse.
Køretøjets stabilitet er i orden med respekt til vægt og fiksering af belastninger, byrder, varer mv.	Tilpasning af lastning metoder og procedure med respekt for sikkerheden.	Vedligeholdelse og/eller ændring af lastningsmetoder og procedurer.
Køretøjets stabilitet er i orden med respekt til vejrforhold og kørefladsens tilstand.	Vurdering af vejrforholdene med hensyn til beslutning om hvem, hvad, hvor og om der skal køres.	Sikker transport med respekt for vejrforholdene.
Køretøjets hastighed er i orden i forhold til dens last, vejret, trafikken og vejens tilstand.	Instruktion og tilpasning af chaufførens kørsels og hastigheds adfærd i forhold til trafik forholdene.	Chaufførernes kompetencer med hensyn til hastighed og sikker adfærd i trafikken. Instruktion om hastighed og adfærd i trafikken.
Køretøjets tekniske tilstand er i en god og sikker tilstand.	Forbedringer af køretøjets tekniske tilstand og behovet for vedligeholdelse.	Vedligeholdelse af køretøjernes tekniske tilstand.
Chaufførens kompetencer og motivation til at køre sikkert er i orden.	Instruktioner og motiverende aktiviteter for sikker adfærd.	Instruktion om sikker adfærd i trafikken.

Kontakt med elektricitet

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Der kan ske en uhensigtsmæssig tilslutning af elektrisk strøm, når der arbejdes med eller nær dele, der kan være strømførende.	Særlige procedurer eller kontrol ved start stop mv når der sker reparation, opstilling, opstart mv af strømførende teknisk udstyr.	Uhensigtsmæssig tilslutning af den elektriske strøm ikke kan forekomme især i forbindelse med reparation, opstilling, opstart mv af strømførende teknisk udstyr.
Isoleringer af fx strømførende værktøj eller andet teknisk udstyr mv er sikret efter lovens krav og anvendes korrekt, herunder om de strømførende dele er tilstrækkeligt beskyttet.	Dobbelt isolering på værktøj, anvendelse af lavspændings-udstyr ud fra behov og lovgivning, samt yderligere beskyttelse af Strømførende dele.	Alle strømførende dele er beskyttede, lukket inde og tilgængeligheden alene kan ske for kompetence medarbejdere.
Ubeskyttede strømførende dele er synlige og med tydelig signalering, når der er spænding på.	Ekstra sikkerhedsmæssige foranstaltninger ved ubeskyttede strømførende dele, angivelse af farezone og tydelig signalering ved spænding.	Særlige foranstaltninger ved ubeskyttede strømførende dele, angivelse af farezone og tydelig signalering ved spænding.
Tilstrækkelig plads/afstand til manøvrering, når der arbejdes med eller nær strømførende dele, så arbejdet kan udføres sikkert.	Tilpasning af arbejdspladsens indretning, således at bevægelsesrummet ikke indebær nærhed til strømførende dele	Indretning af arbejdsplads, som sikre at bevægelsesrummet ikke indebær nærhed til strømførende dele.
Forhold omkring installation af elektriske komponenter er i en sikker tilstand.	Ekstra procedure for uautoriseret adgang til strømførende dele.	Alle elektriske komponenter er i en sikker tilstand, vedligeholdte og intakte.
Farezone er sikret og tydelig markeret samt om det respekteres.	Adgangssikring af farezoner for elektricitet, samt motivation til at dette respekteres.	Marker tydeligt farezoner for elektriske risici og sikre at adgangen hertil minimeres og kun for kompetente medarbejdere.
Der er procedurer for at sikre mod autoriseret adgang til farezone for strømførende dele/områder.	Ekstra kontroller eller procedurer som sikre at uautoriserede får adgangen til strømførende dele.	Procedurer for uautoriseret adgang til strømførende dele og sikring af at denne adgangssikring respekteres.
Nødvendige personlige værnemidler anvendes som fx gummifodtøj med dobbeltisolering.	Ekstra personlige værnemidler og sikkerhed for at de anvendes rigtigt.	Personlige værnemidler er til rådighed, samt instruktion i deres brug og motivering af medarbejderne om, hvordan de skal forholde sig, når beskyttelse af elektriske dele mangler eller ikke er i orden.

Kontakt med varme/ kulde

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Der forekommer meget varme eller kolde overflader hvor der arbejdes nær ved eller det der arbejdes med.	Minimering af overfladernes temperatur fx gennem isolering, nedsættelse af temperatur eller øge afstand til overfladerne	At der ikke arbejdes nær ved eller med forhold, hvor overflader er meget varme eller kolde
Maskiner og processer har mulighed for overopvarmning og om der er sikret her imod og/eller om overfladers isolering er tilstrækkelig.	Øget sikkerhed mod overopvarmning af maskiner og processer og/eller om overfladers isolering er tilstrækkelig til at sikre mod udsættelse.	Af maskiner og processer i forhold til overopvarmning og sørg for tilstrækkelig isolering herimod.
Overvågning og kontrol af temperaturer ved såvel teknisk udstyr, som i omgivelserne hvor der udføres arbejde er informerende og tilstrækkelig til at aktivere handling.	Evaluering og kalibrering af udstyr eller arbejdsforhold på grundlag af kontroller og overvågning, samt behovet for bedre overvågningen.	Tilstrækkelig overvågning/kontrol af temperaturer og temperaturforhold, samt procedurer for hvad der skal ske når temperaturen er enten for høj eller lav og at der at der handles herpå.
Transport af varme eller kolde emner kan vælte eller støde ind i medarbejdere under transporten	Ekstra sikring af transport af varme eller kolde emner, samt procedurer herfor	Transport af varme eller kolde emner sker sikkert så de ikke kan vælte, støde ind i eller på anden måde komme i kontakt med mennesker.
De fysiske sikkerhedsbarrierer for adgang til varme eller kolde overflader er tilstrækkelige og om signaler advarer om risiko.	Ekstra fysiske sikkerhedsbarrierer og advarselssignaler.	Gode fysiske sikkerhedsbarrierer og signaler, hvor der forekommer meget varme eller kolde overflader.
Nødvendigt personligt sikkerhedsudstyr og særligt arbejdstøj er til rådighed og om det anvendes korrekt.	Ekstra personligt sikkerhedsudstyr som handsker, masker, og brandsikker beklædning, herunder dets kvalitet og egnethed.	Nødvendigt personligt sikkerhedsudstyr og særligt arbejdstøj til arbejde ved meget varme eller kolde overflader er til rådighed og i orden.
Medarbejdernes er motiveret til at arbejde sikkert ved eller med varme eller kolde emner.	Forbedring af medarbejdernes motivation til at udvise sikker adfærd	Klare instruktioner/aftaler, god fordeling af ansvar og opgaver, samt positiv motivation til sikker adfærd.

Kontakt med ætsende/ forgiftende kemikalier

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Beholder og udstyr for ætsende eller giftige kemikalier er egnet til de anvendte kemikalier og om de opbevares hensigtsmæssigt, samt er i en god tilstand.	Forbedring af beholder og udstyr til de ætsende eller giftige kemikalier, samt sted og metode for deres opbevaring.	Egnede beholdere og udstyr for ætsende og giftige kemikalier, med tydelig mærkning, opbevaring og håndtering.
Processer omfattende ætsende eller giftige kemikalier er planlagt og kontrolleret for ukontrollerede udslip.	Øget kontrol af processer med ætsende eller giftige kemikalier og minimering af fejlmuligheder.	Sikkerhedsmæssigt tilrettelagte processer, hvor ætsende eller giftige kemikalier indgår, med stærk kontrol og overvågning som sikrer at der ikke sker udslip undervejs.
Ventilationen er tilstrækkelig til at farlige gasser/dampe bortledes effektivt, hvis sådanne skulle forekomme.	Forbedringer af ventilationen, således at eventuel forekomst af farlige gasser/dampe bortledes effektivt.	Tilstrækkelig kapacitet for ventilation og sikring i dets anvendelse.
Personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger, som fremgår af sikkerhedsdatabladene forefindes og anvendes korrekt.	Forbedringer af brugen af personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger jf. i sikkerhedsdatabladene.	Gode læseværdige arbejdspladsbrugsanvisning for arbejde med ætsende eller giftige kemikalier, herunder brug af personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger.
Farezoner er tydelig markeret for hvor der opbevares eller processes ætsende eller giftige kemikalier og at uvedkommende ikke har adgang.	Tydeligere markering af farezoner for, hvor ætsende eller giftige kemikalier opbevares eller processes, samt øget restriktion for at uvedkommende ikke har adgang	Tydeligt markerede farezoner og sikring af at uvedkommende ikke har adgang.
Medarbejderne har viden og evner til at anvende udstyr og kemikalier korrekt, samt om medarbejderne håndterer kemikalierne med den nødvendige forsigtighed..	Forbedringer af medarbejdernes kompetencer mht. at anvende udstyr og kemikalier korrekt.	Medarbejderne uddannelse og instruktion mht. at kunne styre processerne, samt anvende udstyr og kemikalier korrekt.

Akutte belastningsskader

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Der kan forekomme situationer, hvor akutte løft, ekstreme arbejdsstillinger eller træk skub kan medføre akut overbelastning.	At begrænse situationer hvor akutte løft, ekstreme arbejdsstillinger eller træk skub kan medføre akut overbelastning.	Sørg for at situationer hvor akutte løft, ekstreme arbejdsstillinger eller træk skub begrænses eller arbejdsopgaverne planlægges derefter.
Der er muligheder for gode arbejdsstillinger og håndteringsmuligheder af alt, hvad der skal kunne håndteres.	Forbedringer af mulighederne for gode arbejdsstillinger og håndteringsmuligheder af alt, hvad der skal kunne håndteres.	Der er mulighed for gode arbejdsstillinger og håndteringsmuligheder af alt, hvad der skal kunne håndteres.
De nødvendige tekniske hjælpemidler til er rådighed, om de fungerer korrekt, er i god stand, og anvendes korrekt.	Forbedringer af adgangen til nødvendige tekniske hjælpemidler, samt sikkerhed for at de anvendes korrekt.	Nødvendige tekniske hjælpemidler er til rådighed, fungere, i god stand og anvendes korrekt.
Arbejdsfysiske forhold, hvor der er behov for tunge løft, samt ekstreme træk-skub opgaver er hensigtsmæssige fx at løft eller træk-skub kan ske i et roligt tempo, ingen glatte gulve eller ustabil eller ujævnt underlag, hensigtsmæssigt fodtøj mv.	Forbedringer af de arbejdsfysiske forhold.	De arbejdsfysiske forhold understøtter muligheden for at foretage rigtige løft af tunge byrder, dvs. fx at løftene kan foregå i et roligt tempo med de rigtige løfteteknikker, eller brug af hjælpemidler, samt at gulve eller underlag ikke er glatte, ujævne eller ustabile.
Medarbejdernes kompetencer mht. løft af tunge byrder samt om de kender og anvender god løfteteknik og gode arbejdsstillinger	Forbedringer af medarbejdernes kompetencer i løfteteknik og til at vurdere hvornår de bør anvende et teknisk hjælpemiddel.	Medarbejderne har de rette kompetencer mht. at løfte tunge byrder, brug af tekniske hjælpemidler, vurdere byrdernes vægt og mulighederne for håndteringen heraf.
Med arbejderens helbredstilstand i forhold til løft af tunge byrder, samt deres motivation til at anvende god løfteteknik eller et teknisk hjælpemiddel.	At der skal foretages en vurdering af medarbejdernes helbredstilstand i forhold til løft af tunge byrder, samt om motivationen er tilstrækkelig til at anvende god løfteteknik eller et teknisk hjælpemiddel.	Medarbejdernes helbred svarer til opgavernes art, herunder behov for at foretage tunge løft, samt at medarbejderne er motiverede til at anvende god løfteteknik eller et teknisk hjælpemiddel.

Kontakt med højspænding

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Beskyttelsen af højspændingsledninger og muligheden for at denne beskyttelse kan blive ødelagt.	Forbedringer af de beskyttende foranstaltninger	Sørg for at beskyttelsen af højspændingsledninger bliver så effektiv som muligt, samt kontrolleret og vedligeholdt
Det er tydeligt for alle hvor der er højspænding	Yderligere markering, skiltning, oplysning om hvor der er højspænding	Sørg for at der er den nødvendige skiltning, samt tydelige signaler og oplysning om hvor der er højspænding, samt kontrol og vedligeholdelse af disse foranstaltninger
Der er plads til manøvrering nær og omkring, hvor der forekommer højspændingsledninger.	Forbedring af plads til at manøvrere, samt udføre opgaver på en sikker måde nær højspændingsledninger	Udvid området, hvor der arbejdes nær højspænding, så der er god plads til at manøvrere uden at komme i berøring med højspændingen..
De nødvendige personlige beskyttelsesudstyr er til rådighed og bliver anvendt ved arbejde med eller ved højspænding	Yderligere beskyttelsesudstyr og om tilgængeligheden er god	Sørg for at alt nødvendigt sikkerhedsudstyr er tilgængeligt og bliver anvendt af medarbejderne
Der er procedure for adgang til højspændingsledninger/anlæg og om dette respekteres	Yderligere adgangssikring, samt at få adgangssikringen respekteret	Sørg for at gribe ind, hvis adgangssikring ikke respekteres, samt instruer medarbejderne om hvordan de skal forholde sig
Der er et beredskab og viden om førstehjælp ved uheld med højspænding	Om beredskabet er i orden og om der er medarbejdere, der kan yde førstehjælp	Sørg for der er en god og opdateret beredskabsplan, samt at medarbejderne kender den, samt hvem der kan førstehjælp.
Mulighed for at slå strøm fra ved uheld eller ved arbejde i nærheden af højspændingsinstallationer	Behovet for at afbryde strøm og/eller at jorde installationen	Sørg for at det er muligt at afbryde strøm og at jorde installationen

Kontakt med brand

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Der bruges arbejds-/gnisttilladelse ved alt arbejde med risiko for brand og eksplosion og dette respekteres	Brug af arbejds-/gnisttilladelse til at sikrer mod brand og eksplosion og respekten herfor.	Sørg for procedurer for arbejde og for arbejds-/gnisttilladelse, samt motiver og instruer medarbejderne om, hvordan de skal forholde sig.
Der i tilstrækkeligt omfang undgås /begrænses brug af brandfarlige materialer og processer,	Yderligere begrænsning af brug af brandfarlige materialer og processer	Sørg for at minimer brugen af brandfarlige stoffer og materialer i både tid og sted
Brandfarlige materialer opbevares sikkert og om anlæg er tilstrækkelige lukkede og om eventuelle sikkerhedsventiler m.m. blæser til sikre områder, samt korrekt mærkning	Forbedring af opbevaringen af brandfarlige materialer og om eventuelle sikkerheds-ventiler blæser til sikre områder, samt tydelig mærkning af materialerne	Instruer medarbejderne om hvordan de brandfarlige materialer skal opbevares og hvordan materialerne skal være mærket.
Observer brug af elektrisk udstyr i forbindelse med brandfarlige stoffer (i overensstemmelse med ATEX zoneinddelinger)	At følge bestemmelserne i ATEX	Sørg for at udstyr bruges som er godkendt for den pågældende ATEX zone
De nødvendige personlige beskyttelsesudstyr er til rådighed og bliver anvendt ved arbejde med eller ved brandfarlige materialer eller processer	Yderligere beskyttelsesudstyr og om tilgængeligheden er god	Sørg for at alt nødvendigt sikkerhedsudstyr er tilgængeligt og bliver anvendt af medarbejderne
Der i tilstrækkeligt omfang er sikret mod uvedkommendes adgang til brandfarlige væsker og områder med risiko for brand.	Højere grad af sikkerhed mod uvedkommendes adgang til brandfarlige væsker og områder med risiko for brand.	Sørg for sikring mod uvedkommendes adgang til farlige områder.
Medarbejdernes adfærd i forhold til god brandhygiejne, herunder rygeforbud	Yderligere instruktion og information om hvad god brandhygiejne står for og rygeforbud	Motiver og instruer medarbejderne om god brandhygiejne og sikring mod brandstiftelse og overholdelse af rygeforbud
Undersøg om der er et beredskab, egnede slukningsmidler og viden om førstehjælp ved uheld med brand	Om beredskabet er i orden, om slukningsudstyret er funktionsklar og om der er medarbejdere, der kan yde førstehjælp	Sørg for der er en god og opdateret beredskabsplan, opdaterede slukningsudstyr samt at medarbejderne kender den, samt hvem der kan førstehjælp.

Manglende ilt

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Atmosfæren i lukkede rum, brønde, tunneller, under vand o.lign for iltindhold og for indhold af farlige stoffer ved måling inden arbejdet påbegyndes og under arbejdets udførelse.	Yderligere kontrol af iltindhold og farlige gasser når der arbejdes i lukkede rum, brønde, tunneller, under vand o.lign.	Sørg for der er en løbende kontrol af iltindhold og farlige gasser, når der arbejdes i lukkede rum, brønde, tunneller, under vand o.lign. og tjek grænseværdierne
Ventilation og tilførsel af åndedrætsluft er etableret inden arbejdet påbegyndes, og at det kontrolleres mens arbejdet foregår.	Vurder behov for ventilation og tilførsel af åndedrætsluft inden arbejdet påbegyndes, under arbejdet og oprydning.	Sørg for at der er et kontinuerligt velfungerende ventilation og tilførsel af åndedrætsluft.
Hvilke personlige beskyttelsesudstyr, der er nødvendige til arbejdet og om de er i orden og om det er tilgængeligt	Yderligere beskyttelsesudstyr og forbedring af tilgængelighed	Sørg for at alt nødvendigt sikkerhedsudstyr er til rådighed og let tilgængeligt
Medarbejderne ved hvilke udstyr de skal bruge og hvordan de skal bruge det.	Opdatering af instrukser og vejledning	Sørg for procedurer for anvendelse, og vedligeholdelse af beskyttelsesudstyret, samt Træning af medarbejderne i dets brug.
Om udstyr og arbejdsforhold er i orden og at det er fremkommeligt for medarbejderne at gennemføre deres opgaver.	Muligheder for at forbedre arbejdsforholdene for arbejde i lukkede rum, i brønde, tunneller mv..	Sørg for at udstyret er i orden og at arbejdsforholdene er gode til et ofte meget anstrengende arbejde.
Procedurer og tidsforbruget for medarbejdere, der skal arbejde med åndedrætsværn	At begrænse hvor lang tid der skal arbejdes under forhold, hvor der skal bruges åndedrætsværn.	Sørg for gode procedurer og begræns tiden hvor medarbejderne skal arbejde med brug af åndedrætsværn
Observer om der arbejdes nær vandområder, hvor der er en fare for nedstyrtning i vand	Afskærmning mod vandområder	Sørg for at fare mod nedstyrtning i vand begrænses mest muligt ved brug af afskærmning og advarselmærkning
Undersøg om der er et beredskab og viden om førstehjælp ved uheld med manglende ilt, herunder professionel medicinsk hjælp (indenfor 15 min.)	Om beredskabet er i orden og om der er medarbejdere, der kan yde førstehjælp, samt adgang til hurtig medicinsk hjælp	Sørg for der er en god og opdateret beredskabsplan, samt at medarbejderne kender den, samt hvem der kan førstehjælp, samt at der kan hentes hurtig medicinsk hjælp.

Ekspllosion		
<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Eksplotionsfarligt udstyr er placeret i sikre omgivelser, i orden og i en god sikkerhedsmæssig tilstand	Yderligere sikkerhed af udstyr og materialer.	Sørg for at al eksplotionsfarligt udstyr er placeret sikkert, kontrolleret og i orden
Arbejdsprocesser med det eksplotionsfarlige udstyr og materialer er tilrettelagt så fare for eksplosion reduceres.	Yderligere sikkerhed i arbejdsprocessen og overvågning heraf	Sørg for at processerne forløber som planlagt og løbende overvåges, kontrolleres og i orden
Omgivelserne ikke rummer forhold, der kan være til gene for de eksplotionsfarlige processer.	At fjerne andre opgaver i omgivelserne, mens der arbejdes med eksplotionsfarlige processer eller materialer	Sørg for at omgivelserne er tilpasset forholdene og de farlige opgaver
Der er tilstrækkelig sikring mod eksplosion i form af trykaflastninger og fjernelse af potentielle tændkilder.	At potentielle tændkilder fjernes.	Sørg for en tilstrækkelig sikring mod eksplosion i form af trykaflastninger og fjernelse af tændkilder.
Observer brug af elektrisk udstyr i forbindelse med brandfarlige stoffer (i overensstemmelse med ATEX zoneinddelinger)	At følge bestemmelserne i ATEX	Sørg for at udstyr bruges som er godkendt for den pågældende ATEX zone
Sikkerhedsforanstaltninger er tilstrækkelige til at sikre mod skade i tilfælde af eksplosion.	Yderligere sikkerhedsforanstaltninger til at sikrer mod skade tilfælde af eksplosion.	Sørg for at sikkerhedsforanstaltningerne er i top
Behovet for personlig beskyttelsesudstyr mod eksplosionseffekter og om medarbejderne bruger det.	Yderligere behov for personlig beskyttelse mod eksplosionseffekter.	Sørg for så god en personlig beskyttelse som muligt mod eksplosionseffekter, samt informer og instruer i dets brug.
Der er et beredskab og viden om førstehjælp ved uheld med eksplosion	Om beredskabet er i orden og om der er medarbejdere, der kan yde førstehjælp	Sørg for der er en god og opdateret beredskabsplan, samt at medarbejderne kender den, samt hvem der kan førstehjælp.
Medarbejderne er opmærksomme på forhold, der kan føre til eksplosioner og har en sikker adfærd.	At opdatere medarbejdernes viden, så de er opmærksomme på forhold, der kan føre til eksplosioner og har en sikker adfærd.	Sørg for at instruere, motivere og oplære medarbejderne i at være opmærksomme på eksplosionsfarer og udvise sikker adfærd.

Del 3

---

56 specifikke INFO - kort

Fald fra stiger

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Udstyrets styrke og tilstand		
Stigen, underlag eller konstruktion er stærkt nok til dens belastning.	Begrænsning af lasten eller forbedringer af udstyrets, underlagets, eller konstruktionens styrke	Udstyrets styrke og belastningsgrænser.
Stigen passende og korrekt placeret, herunder vinkel, forankring, udhæng og underlag	Omplacering eller udskiftning af stige	Udstyr med passende egenskaber og tilstand
Stigen er overbelastet, eller om belastning er skæv/ensidigt.	Forandring af belastning – metode og mængde.	Den korrekte belastning og placering.
Stigen er i orden, god tilstand og rent	Forbedringer af udstyrets, underlagets, eller konstruktionens renholdelse	Udstyr med passende egenskaber og tilstand
Rækværk og afskærmning		
Der mangler rækværk eller om det, der er, er tilstrækkeligt og ikke ødelagt.	Ekstra rækværk eller vedligeholdelse af det rækværk der er til stede.	Passende rækværk.
Der er sikker adgang til arbejdsområdet for de nødvendige aktiviteter.	Forbedringer af adgangsforhold.	Sikker adgang til de nødvendige aktiviteter i arbejdsområdet.
Placering af udstyr/konstruktioner		
Stigens placering er stabil.	Ændring af stigens placering.	Stabil placering af stige.
Belastningen af stigen er stabil.	Ændre belastningens form/konfiguration.	Stabil form/konfiguration af belastning.
Der er ydre forhold, der kan påvirke stabiliteten af stigen eller konstruktionen og derved påvirke sikkerheden for de, der opholder sig herpå, fx vind- og vejrforhold, eller kollision med transportmidler, mennesker eller dyr.	Tilpasning af hvor, hvordan stigen er placeret i forhold til at sikre, at ydre forhold ikke får mulighed for, at påvirke stabiliteten og dermed sikkerheden, fx afskærmning af stige mod kollision og vind/vejr og/eller afgrænsning af arbejdsområde.	En sikker placering af stige i forhold til mulige ydre påvirkninger. Vedligehold sikkerhedsforanstaltninger mod at ydre forhold kan påvirke stige og konstruktionernes stabilitet.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
De ansatte er i stand til og har mulighed for at holde balancen.	Forebyggelse af tab af kontrol over balance evne og mulighed.	De ansattes evne og mulighed for at kunne holde balancen.
De ansattes evne og mulighed til at arbejde sikkert på en stige, herunder viden om sikker adfærd og håndtering af materialer og materiel ved transport eller arbejde på stiger.	Forandringer af arbejdsbetingelserne, som kan påvirke de ansattes mulighed for at miste balance evnen.	Sikre arbejdsbetingelser, som kan forebygge tab af balancen.
Adgang til stige sker på en sikker måde.	Forandringer af mulighed og procedurer for adgangsmulighederne til stige	Sikre adgangsforhold og – adfærd.
Overfladerne, hvor der er adgang for de ansatte, er sikre i forhold de aktiviteter, der skal udføres.	Forandringer af overfladerne på og omkring stige, som kan skabe mulighed for tab af balance.	Sikre overflader for de aktiviteter, der skal udføres på og omkring stige.
De ansattes motivation		
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde og færdes på stiger og i højden på en sikker måde, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder sikkert i højden.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde og færden i højden.

Fald fra stillads

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Udstyrets styrke og tilstand		
Stillads (herunder styrke og stabilitet af stilladsgulv), underlag eller konstruktion er stærkt nok til dens belastning.	Begrænsning af lasten eller forbedringer af udstyrets, underlagets, eller konstruktionens styrke	Udstyrets styrke og belastningsgrænser.
Stillads er passende og korrekt placeret, herunder forankring og fastgørelse (fx bremse på hjul eller fast struktur), afstand til fast (bygning) struktur og underlag	Omplacering, forankring/fastgørelse eller udskiftning af stillads	Udstyr med passende placering, egenskaber, fastgørelse og tilstand
Stilladset er overbelastet, eller om belastning er skæv/ensidigt.	Forandring af belastning – metode og mængde.	Den korrekte belastning og placering.
Stilladset er i orden, passende tilstand og rent	Forbedringer af udstyrets, underlagets, eller konstruktionens renholdelse	Udstyr med passende egenskaber og tilstand
Rækværk og afskærmning		
Der mangler rækværk eller om det, der er, er tilstrækkeligt og ikke ødelagt.	Ekstra rækværk eller vedligeholdelse af det rækværk der er til stede.	Passende rækværk.
Der er sikker adgang til arbejdsområdet for de nødvendige aktiviteter.	Forbedringer af adgangsforhold.	Sikker adgang til de nødvendige aktiviteter i arbejdsområdet.
Faldsikring er tilstrækkelig og etableret	Etablering af personlig faldsikring eller kollektiv faldsikring, fx faldsikringsnet	Passende individuel eller kollektiv faldsikring
Placering af udstyr/konstruktioner		
Stilladsets placering er stabil.	Ændring af stilladsets placering.	Stabil placering af stillads.
Belastningen af stillads er stabil.	Ændre belastningens form/konfiguration.	Stabil form/konfiguration af belastning.
Der er ydre forhold, der kan påvirke stabiliteten af stillads eller konstruktionen og derved påvirke sikkerheden for de, der opholder sig herpå, fx vind- og vejrforhold, kollision med transportmidler, mennesker eller dyr eller tabte objekter fx fra kran.	Tilpasning af hvor, hvordan stilladset er placeret i forhold til at sikre, at ydre forhold ikke får mulighed for, at påvirke stabiliteten og dermed sikkerheden, fx afskærmning af stillads mod kollision og vind/vejr og/eller afgrænsning af arbejdsområde.	En sikker placering af stillads i forhold til mulige ydre påvirkninger. Vedligehold sikkerhedsforanstaltninger mod at ydre forhold kan påvirke stillads og konstruktionernes stabilitet.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
De ansatte er i stand til og har mulighed for at holde balancen.	Forebyggelse af tab af kontrol over balance evne og mulighed.	De ansattes evne og mulighed for at kunne holde balancen.
De ansattes evne og mulighed til at arbejde sikkert på et stillads, herunder viden om sikker adfærd og håndtering af materialer og materiel ved transport eller arbejde på stillads.	Forandringer af arbejdsbetingelserne, som kan påvirke de ansattes mulighed for at miste balancen.	Sikre arbejdsbetingelser, som kan forebygge tab af balancen.
Adgang til stillads sker på en sikker måde.	Forandringer af mulighed og procedurer for adgang til stillads	Sikre adgangsforhold og – adfærd.
Overfladerne, hvor der er adgang for de ansatte, er sikre i forhold de aktiviteter, der skal udføres.	Forandringer af overfladerne på og omkring stillads, som kan skabe mulighed for tab af balance.	Sikre overflader for de aktiviteter, der skal udføres på og omkring stillads.
De ansattes motivation		
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde og færdes på stillads og i højden på en sikker måde, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder sikkert i højden.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde og færden i højden.

Fald fra tag

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Udstyrets styrke og tilstand		
Taget, underlag eller konstruktion er stærkt nok til dens belastning. Understøtter tag, herunder ovenlys, tagrender og udluftningshuller en eventuelt øget vægt.	Begrænsning af lasten eller forbedringer af udstyrets, underlagets, eller konstruktionens styrke, herunder tag, ovenlys, tagrender og udluftningshuller	Taget og udstyrets styrke og belastningsgrænser.
Tagets vinkel, forankring, udhæng og underlag	Foranstaltninger, der tilpasser opgaven til tagets egenskaber	Udstyr med passende egenskaber og tilstand
Taget er overbelastet	Forandring af belastning – metode og mængde.	Den korrekte belastning og placering.
Taget er i god tilstand og rent	Forbedringer af konstruktionens tilstand og renholdelse	Udstyr med passende egenskaber og tilstand
Rækværk og afskærmning		
Der mangler rækværk eller om det, der er, er tilstrækkeligt og ikke ødelagt.	Ekstra rækværk eller vedligeholdelse af det rækværk der er til stede.	Passende rækværk.
Der er sikker og stabil adgang til arbejdsområdet for de nødvendige aktiviteter.	Forbedringer af adgangsforhold.	Sikker adgang til de nødvendige aktiviteter i arbejdsområdet.
Faldsikring er tilstrækkelig og etableret	Etablering af personlig faldsikring eller kollektiv faldsikring, fx faldsikringsnet	Passende individuel eller kollektiv faldsikring
Placering af udstyr/konstruktioner		
Der er ydre forhold, der kan påvirke stabiliteten af taget eller konstruktionen og derved påvirke sikkerheden for de, der opholder sig herpå, fx vind- og vejrforhold, eller tabte objekter fx fra kran.	Sikring mod at ydre forhold kan påvirke stabiliteten og dermed sikkerheden, fx afskærmning mod vind/vejr, kranområde og/eller afgrænsning af arbejdsområde.	Afskærmning i forhold til mulige ydre påvirkninger. Vedligehold sikkerhedsforanstaltninger mod at ydre forhold kan påvirke tagets og konstruktionernes stabilitet.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
De ansatte er i stand til og har mulighed for at holde balancen.	Forebyggelse af tab af kontrol over balance evne og mulighed.	De ansattes evne og mulighed for at kunne holde balancen.
De ansattes evne og mulighed til at arbejde sikkert på taget, herunder viden om sikker adfærd og håndtering af materialer og materiel ved transport eller arbejde på tag.	Forandringer af arbejdsbetingelserne, som kan påvirke de ansattes mulighed for at miste balancen.	Sikre arbejdsbetingelser, som kan forebygge tab af balancen.
Overfladerne, hvor der er adgang for de ansatte, er sikre i forhold de aktiviteter, der skal udføres.	Forandringer af overfladerne på og omkring taget, som kan skabe mulighed for tab af balance.	Sikre overflader for de aktiviteter, der skal udføres på og omkring taget.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at holde balancen.	Forebyggelse af tab af kontrol over balance evne og mulighed.	De ansattes evne og mulighed for at kunne holde balancen.
De ansattes motivation		
De ansattes motivation, årvågenhed og risikobevisthed til at arbejde og færdes på tag og i højden på en sikker måde, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder sikkert i højden – på et tag.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde og færden i højden.

Fald fra platform

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Udstyrets styrke og tilstand		
Platformen er stærkt nok til dens belastning.	Begrænsning af lasten eller forbedringer af udstyrets, underlagets, eller konstruktionens styrke	Platformens og udstyrets styrke og belastningsgrænser.
Platformens placering, forankring, udhæng og underlag	Foranstaltninger, der tilpasser opgaven til platformens egenskaber	Udstyr med passende egenskaber og tilstand
Platformen er overbelastet	Forandring af belastning – metode og mængde.	Den korrekte belastning og placering.
Platformen er i god tilstand og ren	Forbedringer af konstruktionens tilstand og renholdelse	Udstyr med passende egenskaber og tilstand
Rækværk og afskærmning		
Der mangler rækværk eller om det, der er, er tilstrækkeligt og ikke ødelagt.	Ekstra rækværk eller vedligeholdelse af det rækværk der er til stede.	Passende rækværk.
Der er sikker og stabil adgang til platformen/arbejdsområdet for de nødvendige aktiviteter.	Forbedringer af adgangsforhold.	Sikker adgang til de nødvendige aktiviteter i arbejdsområdet.
Faldsikring er tilstrækkelig og etableret	Etablering af personlig faldsikring eller kollektiv faldsikring, fx faldsikringsnet	Passende individuel eller kollektiv faldsikring
Placering af udstyr/konstruktioner		
Der er ydre forhold, der kan påvirke stabiliteten af platformen og derved påvirke sikkerheden for de, der opholder sig herpå, fx vind- og vejrforhold, eller tabte objekter fx fra kran.	Sikring mod at ydre forhold kan påvirke stabiliteten og dermed sikkerheden, fx afskærmning mod vind/vejr, kranområde og/eller afgrænsning af arbejdsområde.	Afskærmning i forhold til mulige ydre påvirkninger. Vedligehold sikkerhedsforanstaltninger mod at ydre forhold kan påvirke platformens stabilitet.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
De ansatte er i stand til og har mulighed for at holde balancen.	Forebyggelse af tab af kontrol over balance evne og mulighed.	De ansattes evne og mulighed for at kunne holde balancen.
De ansattes evne og mulighed til at arbejde sikkert på platformen, herunder viden om sikker adfærd og håndtering af materialer og materiel ved arbejde på platformen.	Forandringer af arbejdsbetingelserne, som kan påvirke de ansattes mulighed for at miste balancen.	Sikre arbejdsbetingelser, som kan forebygge tab af balancen.
Overfladerne, hvor der er adgang for de ansatte, er sikre i forhold de aktiviteter, der skal udføres.	Forandringer af overfladerne på og omkring platformen, som kan skabe mulighed for tab af balance.	Sikre overflader for de aktiviteter, der skal udføres på og omkring platformen.
De ansattes motivation		
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde og færdes på platforme og i højden på en sikker måde, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder sikkert i højden – på en platform.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde og færden i højden.

Fald ned i hul/udgravning

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Udstyrets styrke og tilstand		
Overdækning (dæksler, plader mm) er tilstede, tilstrækkeligt vedligeholdt og anvendt.	Passende overdækning	Passende overdækning
Overdækning er designet til formålet	Yderligere belastning af overdækning – krav og funktion	Passende designet overdækning
Overdækning er stærkt nok til belastningen.	Begrænsning af lasten eller forbedringer af udstyrets/overdækningens styrke	Udstyrets/overdækningens styrke og belastningsgrænser.
Rækværk og afskærmning		
Der mangler markering eller rækværk ved hul/udgravning eller om det, der er, er tilstrækkeligt og ikke ødelagt.	Ekstra rækværk eller vedligeholdelse af det rækværk der er til stede.	Passende rækværk.
Der er sikker adgang til arbejdsområdet for de nødvendige aktiviteter.	Forbedringer af adgangsforhold.	Sikker adgang til de nødvendige aktiviteter i arbejdsområdet.
Der er tilstrækkelige planer og procedurer til at sikre, at rækværk og afskærmning nær hul/udgravning kan etableres og vedligeholdes sikkerhedsmæssigt forsvarligt.	Planer og procedurer for etablering og vedligehold af rækværk og afskærmning nær hul/udgravning.	Planer og procedurer for etablering og vedligehold af rækværk og afskærmning nær hul/udgravning.
Placering af udstyr/konstruktioner		
Færdsels-/arbejdsområdes tilstand i forhold til hul/udgravningens placering er stabil.	Ændring af færdsels-/arbejdsområdes placering.	Passende forhold for færdsels-/arbejdsområde ved hul/udgravningens.
Belastningen af område omkring hul/udgravning er stabil.	Ændre belastningens form/konfiguration.	Stabil form/konfiguration af belastning.
Der er ydre forhold, der kan påvirke stabiliteten af hul/udgravning og derved påvirke sikkerheden for de, der opholder sig i umiddelbar nærhed, fx vind- og vejrforhold, eller nærhed af transportmidler, mennesker eller dyr.	Tilpasning af hul/udgravnings placering i forhold til ydre, fx afskærmning mod kollision og vind/vejr og/eller afgrænsning af arbejdsområde.	En sikker placering af hul/udgravning i forhold til mulige ydre påvirkninger. Vedligehold sikkerhedsforanstaltninger mod at ydre forhold kan påvirke hul/udgravning og konstruktionernes stabilitet.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
De ansatte er i stand til og har mulighed for at holde balancen.	Forebyggelse af tab af kontrol over balance evne og mulighed.	De ansattes evne og mulighed for at kunne holde balancen.
De ansattes evne og mulighed til at arbejde sikkert nær hul/udgravning, herunder viden om sikker adfærd og håndtering af materialer og materiel ved transport eller arbejde nær hul/udgravning.	Forandringer af arbejdsbetingelserne, som kan påvirke de ansattes mulighed for at miste balancen.	Sikre arbejdsbetingelser, som kan forebygge tab af balancen.
Overfladerne er sikre i forhold de aktiviteter, der skal udføres.	Forandringer af overfladerne nær hul/udgravning, som kan skabe mulighed for tab af balance.	Sikre overflader for de aktiviteter, der skal udføres nær hul/udgravning.
De ansattes motivation		
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde og færdes nær hul/udgravning på en sikker måde, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder sikkert nær hul/udgravning.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde og færden nær hul/udgravning.

Fald fra holdende køretøj

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Udstyrets/køretøjets styrke		
Køretøjet er stærkt nok til dens belastning.	Begrænsning af lasten.	Køretøjets styrke og belastningsgrænser.
Køretøjet er overbelastet, eller om lasten er skæv/ensidigt.	Forandring af lastemetode og mængde.	Den korrekte belastning og placering af belastningerne.
Rækværk og sikkerhed ved adgang til forskellige dele af køretøjet		
Der mangler rækværk eller om det, der er, er tilstrækkeligt og ikke ødelagt.	Ekstra rækværk eller vedligeholdelse af det rækværk der er til stede.	Passende rækværk.
Der er sikker adgang til køretøjet og dets last for de nødvendige aktiviteter.	Forbedringer af adgangsforhold.	Sikker adgang til de nødvendige aktiviteter på og i køretøjet.
Placering af udstyr/køretøj		
Køretøjets placering er stabil.	Ændring af køretøjets placering.	Stabil placering af køretøjet.
Lastens konfiguration er stabil.	Ændring af lastens konfiguration.	Stabil konfiguration af lasten.
Lasting og losning af køretøjet ændrer på køretøjets stabilitet.	Tilpasning af procedure for lasting og losning så det ikke påvirker køretøjets stabilitet.	Procedurer for lasting og losning.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
De ansatte er i stand til og har mulighed for at holde balancen.	Forebyggelse af tab af kontrol over balance evne og mulighed.	De ansattes evne og mulighed for at kunne holde balancen.
De ansattes evne og mulighed til at arbejde sikkert på det stillestående køretøj.	Forandringer af arbejdsbetingelserne, som kan påvirke de ansattes mulighed for at miste balance evnen.	Sikre arbejdsbetingelser, som kan forebygge tab af balancen.
Adgangen til nødvendige dele af det stillestående køretøj på en sikker måde.	Forandringer af mulighed og procedurer for adgangsmulighederne til de områder på køretøjet, som er nødvendige	Sikre adgangsforhold og – adfærd.
Overfladerne, hvor der er adgang for de ansatte, er sikre i forhold de aktiviteter, der skal udføres.	Forandringer af overfladerne på og omkring køretøjet, som kan skabe mulighed for tab af balance.	Sikre overflader for de aktiviteter, der skal udføres på, i og omkring det stillestående køretøj.
De ansattes motivation		
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde og færdes sikkert på stillestående køretøj på en sikker måde, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder sikkert på stillestående køretøj.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd på stillestående køretøj.

Fald på indendørs gulve, overflader

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Vedligeholdelse, oprydning og renholdelse		
De overflader, hvor de ansatte færdes og arbejder er i god orden og ryddede.	Vedligeholdelse, oprydning og renholdelse af de områder og overflader, hvor de ansatte færdes og arbejder.	Vedligehold arealer og overflader.
Renholdelse af de overflader, hvor de ansatte færdes og arbejder er tilstrækkelig.	Procedurer for renholdelse af glatte overflader.	Tilstrækkelig renholdelse af arealer og overflader.
Overfladers beskaffenhed		
Overfladerne er skridsikre og jævne, hvor der færdes og arbejdes.	Forbedringer af overflade materialerne for at undgå glathed og ujævnhed.	Skridsikre og jævne overflader. Procedurer der eliminerer glatte og ujævne overflader.
Overfladerne midlertidigt eller pludseligt er glatte.	Signaler eller advarsel ved temporære glatte overflader.	Advarselssignaler om glatte arealer både stationære som temporære.
Forhindringer i niveau		
Overflader og områder, hvor der færdes og arbejdes er frie for forhindringer.	Fjernelse af forhindringer på færdsels og arbejdsarealer eller tydelig signalering af forhindringer.	Fjern forhindringer på arbejds- og færdselsarealer. Tydelig signalering af de forhindringer, der ikke kan fjernes.
Overflader og områder, hvor der færdes og arbejdes er tilstrækkeligt oplyst til formålet	Belysning i færdsels- og arbejdsområder.	Tilstrækkelig belysning i færdsels- og arbejdsområder.
At der er tilstrækkeligt udsyn over de overflader og områder, hvor der færdes og arbejdes	At skabe tilstrækkeligt udsyn over de overflader og områder, hvor der færdes og arbejdes	Tilstrækkeligt udsyn over de overflader og områder, hvor der færdes og arbejdes
(Ekstern) kraft kan påvirke den ansatte fx kollision med anden person eller andet	At skærme den ansatte mod ydre kræfter	Afskærmning mod ydre kræfter.
De ansattes fodtøj		
De ansatte anvender det nødvendige sikre fodtøj i forhold til opgaver og overfladernes kondition.	At sikre at de ansatte har adgang til nødvendigt sikkert fodtøj.	Brug af nødvendigt sikkert fodtøj.
De ansatte er motiveret til at anvende det nødvendige sikre fodtøj i forhold til opgaver og overfladernes kondition.	Motivering af de ansatte med hensyn til at bruge nødvendigt sikkert fodtøj.	Brug af nødvendigt sikkert fodtøj.

Fald på udendørs arealer

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Vedligeholdelse, oprydning og renholdelse		
De overflader, hvor de ansatte færdes og arbejder er i god orden og ryddede.	Vedligeholdelse, oprydning og renholdelse af de områder og overflader, hvor de ansatte færdes og arbejder.	Vedligehold arealer og overflader.
Renholdelse af de overflader, hvor de ansatte færdes og arbejder er tilstrækkelig.	Procedurer for renholdelse af glatte overflader.	Tilstrækkelig renholdelse af arealer og overflader.
Overfladers beskaffenhed		
Overfladerne er skridsikre og jævne, hvor der færdes og arbejdes.	Forbedringer af overflade materialerne for at undgå glathed og ujævnhed.	Skridsikre og jævne overflader. Procedurer der eliminerer glatte og ujævne overflader.
Overfladerne permanent, midlertidigt eller pludseligt er glatte.	Signaler eller advarsel ved permanente eller temporære glatte overflader.	Advarselssignaler om glatte arealer både stationære som temporære.
Forhindringer i niveau		
Overflader og områder, hvor der færdes og arbejdes er frie for forhindringer.	Fjernelse af forhindringer på færdsels og arbejdsarealer eller tydelig signalering af forhindringer.	Fjern forhindringer på arbejds- og færdselsarealer. Tydelig signalering af de forhindringer, der ikke kan fjernes.
Overflader og områder, hvor der færdes og arbejdes er tilstrækkeligt oplyst til formålet	Belysning i færdsels- og arbejdsområder.	Tilstrækkelig belysning i færdsels- og arbejdsområder.
At der er tilstrækkeligt udsyn over de overflader og områder, hvor der færdes og arbejdes	At skabe tilstrækkeligt udsyn over de overflader og områder, hvor der færdes og arbejdes	Tilstrækkeligt udsyn over de overflader og områder, hvor der færdes og arbejdes
(Ekstern) kraft kan påvirke den ansatte fx kollision med anden person eller andet	At skærme den ansatte mod ydre kræfter	Afskærmning mod ydre kræfter.
De ansattes fodtøj		
De ansatte anvender det nødvendige sikre fodtøj i forhold til opgaver og overfladernes kondition.	At sikre at de ansatte har adgang til nødvendigt sikkert fodtøj.	Brug af nødvendigt sikkert fodtøj.
De ansatte er motiveret til at anvende det nødvendige sikre fodtøj i forhold til opgaver og overfladernes kondition.	Motivering af de ansatte med hensyn til at bruge nødvendigt sikkert fodtøj.	Brug af nødvendigt sikkert fodtøj.

Fald fra trappe eller skrå flader

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Vedligeholdelse, oprydning og renholdelse		
De ansatte er i stand til og har mulighed for at holde balancen	Forebyggelse af tab af kontrol over balance	Sikkerhedsbarriere mod tab af balance, fx i form af gelænder eller rækværk.
Trapper eller skrå flader, hvor de ansatte færdes og arbejder er i god orden og ryddede.	Vedligeholdelse, oprydning og renholdelse af de områder og overflader, hvor de ansatte færdes og arbejder.	Vedligehold arealer og overflader.
Renholdelse af de trapper eller skrå flader, hvor de ansatte færdes og arbejder er tilstrækkelig.	Procedurer for renholdelse af trapper eller skrå flader.	Tilstrækkelig renholdelse af arealer og overflader.
Overfladers beskaffenhed		
Trapper eller skrå flader, hvor de ansatte færdes og arbejder, er skridsikre og jævne.	Forbedringer af overfladematerialerne for at undgå glathed og ujævnhed.	Skridsikre og jævne overflader. Procedurer der eliminerer glatte og ujævne trapper og skrå flader.
Trapper eller skrå flader permanent, midlertidigt eller pludseligt er glatte.	Signaler eller advarsel ved permanente eller temporære glatte trapper eller skrå flader.	Advarselssignaler om glatte trapper eller skrå flader.
Forhindringer i niveau		
Trapper eller skrå flader, hvor der færdes og arbejdes er frie for forhindringer.	Fjernelse af forhindringer på Trapper eller skrå flader eller tydelig signalering af forhindringer.	Fjern forhindringer på Trapper eller skrå flader. Tydelig signalering af de forhindringer, der ikke kan fjernes.
Trapper eller skrå flader, hvor der færdes og arbejdes er tilstrækkeligt oplyst.	Belysning på trapper eller skrå flader.	Tilstrækkelig belysning på trapper eller skrå flader.
At der er tilstrækkeligt udsyn over trapper eller skrå flader, hvor der færdes og arbejdes	At skabe tilstrækkeligt udsyn over de trapper eller skrå flader, hvor der færdes og arbejdes	Tilstrækkeligt udsyn over de overflader og områder, hvor der færdes og arbejdes
(Ekstern) kraft kan påvirke den ansatte fx kollision med anden person eller andet	At skærme den ansatte mod ydre kræfter	Afskærmning mod ydre kræfter.
De ansattes fodtøj		
De ansatte anvender det nødvendige sikre fodtøj i forhold til opgaver og overfladernes kondition.	At sikre at de ansatte har adgang til nødvendigt sikkert fodtøj.	Brug af nødvendigt sikkert fodtøj.
De ansatte er motiveret til at anvende det nødvendige sikre fodtøj i forhold til opgaver og overfladernes kondition.	Motivering af de ansatte med hensyn til at bruge nødvendigt sikkert fodtøj.	Brug af nødvendigt sikkert fodtøj.

Ramt af faldende genstande - kran eller hejs

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Det tekniske udstyrs tilstand og funktionalitet		
Løfteudstyrets kapacitet og bæreevne er i orden i forhold til opgaven, hvor genstande skal løftes eller opbevares i højden.	Forbedringer af udstyrets styrke.	Udstyr er tilpasset opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Underlagets, eller konstruktionens styrke og renholdelse er i orden i forhold til opgaven, hvor genstande skal løftes eller opbevares i højden.	Forbedringer af underlagets, eller konstruktionens styrke og renholdelse.	Underlaget og konstruktionen er tilstrækkelig til opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Kranen er korrekt samlet/monteret.	Forbedring af kranens montage/samling.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Udstyret er kvalitetssikret og i god vedligeholdt tilstand	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af udstyr, underlag eller konstruktion.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Løfte- eller opbevaringsmetoden		
Løfte- eller opbevaringsmetoden er den bedst egnede til opgaven	Tilpasning af løfte- og opbevaringsmetoder på grundlag af variationen af løft og opbevaring af byrder, som skal klares med det udstyr, der er til rådighed.	Løfte- og opbevaringsmetoder er tilpasset opgaven.
Løfte- eller opbevaringsmetoden udføres korrekt.	Tilpasning og instruktion i forhold til løfte- og opbevaringsmetode.	Passende udstyr og instruktion til løfte- og opbevaringsmetode.
Udstyrets fundering og placering		
Udstyrets placering er stabil, udstyret er funderet korrekt.	Ændring af udstyrets placering.	Stabil placering af udstyr.
Intern stabilitet af den løftede genstand er tilstrækkelig.	Ændring af genstands placering, sammensætning, metode for stabling mm.	(Intern) stabililtet af genstand under løft.
Der er ydre forhold, der kan påvirke stabiliteten af genstand/udstyr, fx vind- og vejrforhold, eller kollision med transportmidler, mennesker eller dyr, og derved påvirke sikkerheden.	Afskærmning mod ydre forhold eller ændret placering af udstyr/genstand	En sikker placering af genstand/udstyr i forhold til mulige ydre påvirkninger.
Farezonens afmærkning og afgrænsning		
Der er risiko for at personer bevæger sig ind i farezone i forhold til genstande løftet i kran eller hejs.	Eliminering eller beskyttelse af at personer befinder sig i farezone.	Eliminer muligheden at personer befinder sig i farezone.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Behov for adgangsveje er tilpasset nødvendig farezone for kran/hejs.	Andre adgangsveje i forbindelse med farezone for kran/hejs.	Tilstrækkelige adgangsveje i forhold til farezone for kran/hejs.
Belysningsforholdene er tilstrækkelig til at sikre synlighed omkring farezone for løft.	Ekstra belysning ved farezone for løft.	Etabler ekstra belysning ved farezone for løft.
Oversigtsforholdene er tilstrækkelig til at sikre synlighed omkring farezone for løft.	Fjernelse af forhindringer som blokerer for udsyn omkring farezone for løft.	Fjern forhindringer på færdsels- og kørselsarealer som blokerer for udsyn eller som kan medføre en u hensigtsmæssig færden eller kørsel.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende udstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af udstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt udstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende sikkerhedsudstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af sikkerhedsudstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med og i nærheden af genstande i højden, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder med og i nærheden af genstande i højden.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde med og i nærheden af genstande i højden.

Ramt af faldende genstande – mekaniske løft (ekskl. kran)

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Det tekniske udstyrs tilstand og funktionalitet		
Løfteudstyrets kapacitet og bæreevne er i orden i forhold til opgaven, hvor genstande skal løftes eller opbevares i højden.	Forbedringer af udstyrets styrke.	Udstyr er tilpasset opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Underlagets, eller konstruktionens styrke og renholdelse er i orden i forhold til opgaven, hvor genstande skal løftes eller opbevares i højden.	Forbedringer af underlagets, eller konstruktionens styrke og renholdelse.	Underlaget og konstruktionen er tilstrækkelig til opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Løftegrej og udstyr (fx reb, kæder, kroge, redskaber, låse og kiler) er korrekt samlet/monteret.	Forbedring af løftegrejets montage/samling.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Udstyret (fx reb, kæder, kroge, redskaber, låse og kiler) er kvalitetssikret og i god vedligeholdt tilstand	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af udstyr, underlag eller konstruktion.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Sikkerhedsbarriere for forventet fald (hvis det fx var planlagt at genstand skulle falde) er passende, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret	Tilpasning, kvalitetssikring og vedligeholdelse af sikkerhedsbarriere for forventet fald.	Passende sikkerhedsbarriere for forventet fald.
Løfte- eller opbevaringsmetoden		
Løfte- eller opbevaringsmetoden er den bedst egnede til opgaven	Tilpasning af løfte- og opbevaringsmetoder på grundlag af variationen af løft og opbevaring af byrder, som skal klares med det udstyr, der er til rådighed.	Løfte- og opbevaringsmetoder er tilpasset opgaven.
Løfte- eller opbevaringsmetoden udføres korrekt.	Tilpasning og instruktion i forhold til løfte- og opbevaringsmetode.	Passende udstyr og instruktion til løfte- og opbevaringsmetode.
Genstand kan falde i anden retning eller på et andet tidspunkt end planlagt/forventet (hvis det fx var planlagt at genstand skulle falde).	Tilpasning af farezone i forhold til uønskede scenarier for genstandens fald.	Passende udstyr og instruktion
Udstyrets fundering og placering		
Udstyrets placering er stabil, udstyret er funderet korrekt.	Ændring af udstyrets placering.	Stabil placering af udstyr.
Intern stabilitet af den løftede genstand er tilstrækkelig.	Ændring af genstands placering, sammensætning, metode for stabling mm.	(Intern) stabiliseret af genstand under løft.
Der er ydre forhold, der kan påvirke stabiliteten af genstand/udstyr, fx vind- og vejrforhold, eller kollision med transportmidler, mennesker eller dyr, og derved påvirke sikkerheden.	Afskærmning mod ydre forhold eller ændret placering af udstyr/genstand	En sikker placering af genstand/udstyr i forhold til mulige ydre påvirkninger.
Farezonens afmærkning og afgrænsning		
Der er risiko for at personer bevæger sig ind i farezone i forhold til genstande løftet mekanisk.	Eliminering eller beskyttelse af at personer befinder sig i farezone.	Eliminer muligheden at personer befinder sig i farezone.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Behov for adgangsveje er tilpasset nødvendig farezone for løftegrej.	Andre adgangsveje i forbindelse med farezone for løftegrej.	Tilstrækkelige adgangsveje i forhold til farezone for løftegrej.
Belysningsforholdene er tilstrækkelig til at sikre synlighed omkring farezone for løft.	Ekstra belysning ved farezone for løft.	Etabler ekstra belysning ved farezone for løft.
Oversigtsforholdene er tilstrækkelig til at sikre synlighed omkring farezone for løft.	Fjernelse af forhindringer som blokerer for udsyn omkring farezone for løft.	Fjern forhindringer på færdsels- og kørselsarealer som blokerer for udsyn eller som kan medføre en u hensigtsmæssig færden eller kørsel.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende udstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af udstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt udstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at	Yderligere krav til kompetence og erfaring for	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt

anvende sikkerhedsudstyr korrekt.	anvendelse af sikkerhedsudstyr samt behov for instruktion.	ansatte med de rette kompetencer.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med og i nærheden af genstande i højden, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder med og i nærheden af genstande i højden.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde med og i nærheden af genstande i højden.

Ramt af faldende genstande - fra transportmiddel eller –bånd

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Det tekniske udstyrs tilstand og funktionalitet		
Transportmidlets eller -båndets kapacitet og bæreevne er i orden i forhold til opgaven.	Forbedringer eller tilpasning af transportmidlet/-båndet.	Transportmidlet/-båndet er tilpasset opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Underlagets, eller konstruktionens styrke og renholdelse er i orden i forhold til opgaven.	Forbedringer af underlagets, eller konstruktionens styrke og renholdelse.	Underlaget og konstruktionen er tilstrækkelig til opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Transportmiddel/ -bånd samt tilhørende udstyr er korrekt samlet/monteret, er kvalitetssikret og i god vedligeholdt tilstand	Forbedring af transportmiddel/-bånd montage/samling samt kvalitetssikring og vedligeholdelse af udstyr, underlag eller konstruktion.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Sikkerhedsbarriere for forventet fald (hvis det fx var planlagt at genstand skulle falde fra transportmiddel/-bånd) er passende, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret	Tilpasning, kvalitetssikring og vedligeholdelse af sikkerhedsbarriere for forventet fald.	Passende sikkerhedsbarriere for forventet fald.
Transport-, løfte- og opbevaringsmetoden		
Transport-, løfte- eller opbevaringsmetode er den bedst egnet til opgaven	Tilpasning af transport-, løfte- og opbevaringsmetoder på grundlag af variationen af løft og opbevaring af byrder, som skal klares med det udstyr, der er til rådighed.	Løfte- og opbevaringsmetoder er tilpasset opgaven.
Transport-, løfte- eller opbevaringsmetode udføres korrekt.	Tilpasning og instruktion i forhold til transport-, løfte- og opbevaringsmetode.	Passende udstyr og instruktion til transport-, løfte- og opbevaringsmetode.
Genstand kan falde i anden retning eller på et andet tidspunkt fra transportmiddel/-bånd end planlagt/forventet (hvis det fx var planlagt at genstand skulle falde).	Tilpasning af farezone i forhold til uønskede scenarier for genstandens fald.	Passende udstyr og instruktion
Udstyrets fundering og placering		
Transportmidlets eller -båndets placering er stabil; udstyret er funderet korrekt.	Ændring af transportmidlets/-båndets placering.	Stabil placering af transportmiddel/-bånd.
Intern stabilitet af den håndterede genstand er tilstrækkelig.	Ændring af genstands placering, sammensætning, metode for stable mm.	(Intern) stabilitet af genstand under håndtering.
Der er ydre forhold, der kan påvirke stabiliteten af håndteret genstand/udstyr, fx vind- og vejrforhold, eller kollision med andre transportmidler, mennesker eller dyr, og derved påvirke sikkerheden.	Afskærmning mod ydre forhold eller ændret placering af transportmiddel/-bånd eller genstand.	En sikker placering af transportmiddel/-bånd eller genstand i forhold til mulige ydre påvirkninger.
Farezonens afmærkning og afgrænsning		
Der er risiko for at personer bevæger sig ind i farezone i forhold til håndteret genstand og transportmiddel/-bånd .	Eliminering eller beskyttelse af at personer befinder sig i farezone.	Eliminer muligheden at personer befinder sig i farezone.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Behov for adgangsveje er tilpasset nødvendig farezone for transportmiddel/-bånd eller genstand.	Andre adgangsveje i forbindelse med farezone for transportmiddel/-bånd eller genstand.	Tilstrækkelige adgangsveje i forhold til farezone for transportmiddel/-bånd eller genstand.
Belysningsforholdene er tilstrækkelig til at sikre synlighed omkring farezone for transportmiddel/-bånd eller genstand.	Ekstra belysning ved farezone for transportmiddel/-bånd eller genstand.	Etabler ekstra belysning ved farezone for transportmiddel/-bånd eller genstand.
Oversigtsforholdene er tilstrækkelig til at sikre synlighed omkring farezone for transportmiddel/-bånd eller genstand.	Fjernelse af forhindringer som blokerer for udsyn omkring farezone for transportmiddel/-bånd eller genstand.	Fjern forhindringer som blokerer for udsyn eller som kan medføre en u hensigtsmæssig færden eller kørsel.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende transportmiddel/-bånd eller udstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af transportmiddel/-bånd eller udstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt udstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at	Yderligere krav til kompetence og erfaring for	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt

anvende sikkerhedsudstyr korrekt.	anvendelse af sikkerhedsudstyr samt behov for instruktion.	ansatte med de rette kompetencer.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med og i nærheden af transportmiddel/-bånd herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder med og i nærheden af transportmiddel/-bånd.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde med og i nærheden af transportmiddel/-bånd.

Ramt af faldende genstande - fra manuel håndtering

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Løfte- eller opbevaringsmetoden		
Genstand er egnet til manuel håndtering, herunder vægt og form.	Egnet løfteudstyr eller hjælpemidler	Udstyr er tilpasset opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Løfte- eller opbevaringsmetoden er den bedst egnede til opgaven	Tilpasning af løfte- og opbevaringsmetoder på grundlag af variationen af løft og opbevaring af byrder, som skal klares med det udstyr, der er til rådighed.	Løfte- og opbevaringsmetoder er tilpasset opgaven.
Løfte- eller opbevaringsmetoden udføres korrekt.	Tilpasning og instruktion i forhold til løfte- og opbevaringsmetode.	Passende udstyr og instruktion til løfte- og opbevaringsmetode.
Genstand kan falde i anden retning eller på et andet tidspunkt end planlagt/forventet (hvis det fx var planlagt at genstand skulle falde).	Tilpasning af farezone i forhold til uønskede scenarier for genstandens fald.	Passende udstyr og instruktion
Sikkerhedsbarriere for forventet fald af genstand (hvis det fx var planlagt at genstand skulle falde) er passende, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret	Tilpasning, kvalitetssikring og vedligeholdelse af sikkerhedsbarriere for forventet fald.	Passende sikkerhedsbarriere for forventet fald.
Underlagt og omgivelser		
Underlagets, eller konstruktionens styrke og renholdelse er i orden i forhold til opgaven, hvor genstande håndteres manuelt.	Forbedringer af underlagets, eller konstruktionens styrke og renholdelse.	Underlaget og konstruktionen er tilstrækkelig til opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Intern stabilitet af den løftede genstand er tilstrækkelig.	Ændring af genstands placering, sammensætning, metode for stabling mm.	(Intern) stabiliseret af genstand under manuel håndtering.
Der er ydre forhold, der kan påvirke stabiliteten af genstand/udstyr, fx vind- og vejrforhold, eller kollision med transportmidler, mennesker eller dyr, og derved påvirke sikkerheden.	Afskærmning mod ydre forhold eller ændret placering af udstyr/genstand	En sikker placering af genstand/udstyr i forhold til mulige ydre påvirkninger.
Farezonens afmærkning og afgrænsning		
Der er risiko for at personer bevæger sig ind i farezone i forhold til manuel håndtering.	Eliminering eller beskyttelse af at personer befinder sig i farezone.	Eliminer muligheden at personer befinder sig i farezone.
Der er tilstrækkelig afgrænsning eller markering/skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig afgrænsning, markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig afgrænsning, markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Behov for adgangsveje er tilpasset nødvendig farezone for manuel håndtering.	Andre adgangsveje i forbindelse med farezone for manuel håndtering.	Tilstrækkelige adgangsveje i forhold til farezone for manuel håndtering.
Belysningsforholdene er tilstrækkelig til at sikre synlighed omkring farezone for manuel håndtering.	Ekstra belysning ved farezone for manuel håndtering.	Etabler ekstra belysning ved farezone for manuel håndtering.
Oversigtsforholdene er tilstrækkelig til at sikre synlighed omkring farezone for manuel håndtering.	Fjernelse af forhindringer som blokerer for udsyn omkring farezone for manuel håndtering.	Fjern forhindringer på færdsels- og kørselsarealer som blokerer for udsyn eller som kan medføre en u hensigtsmæssig færden eller kørsel.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende udstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af udstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt udstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende sikkerhedsudstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af sikkerhedsudstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med og i nærheden af genstande i højden, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder med og i nærheden af genstande i højden.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde med og i nærheden af for manuel håndtering.

Ramt af faldende genstande – fra lager /opbevaring

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Det tekniske udstyrs tilstand og funktionalitet		
Kapacitet og bæreevne af lager/opbevaring/hylde mm er i orden i forhold til opgaven.	Forbedringer eller tilpasning af opbevaringsudstyr og -sted.	Udstyr, materialer og materiel er tilpasset opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Underlagets, eller konstruktionens styrke og renholdelse er i orden i forhold til opgaven.	Forbedringer af underlagets, eller konstruktionens styrke og renholdelse.	Underlaget og konstruktionen er tilstrækkelig til opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Lager-/opbevaringsfaciliteter samt tilhørende udstyr er korrekt samlet/monteret, er kvalitetssikret og i god vedligehold tilstand	Forbedring af lager-/opbevaringsfaciliteters montage/samling samt kvalitetssikring og vedligeholdelse af udstyr, underlag eller konstruktion.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Sikkerhedsbarriere for eventuelt forventet fald af genstande er installeret, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret	Tilpasning, kvalitetssikring og vedligeholdelse af sikkerhedsbarriere for forventet fald.	Passende sikkerhedsbarriere for eventuelle fald af genstande.
Transport-, løfte- og opbevaringsmetoden		
Lager-, løfte- eller opbevaringsmetode er den bedst egnet til opgaven	Tilpasning metode på grundlag af variationen af løft og opbevaring af byrder, som skal klares med det udstyr, der er til rådighed.	Lager- løfte- og opbevaringsmetoder er tilpasset opgaven.
Lager-, løfte- eller opbevaringsmetode udføres korrekt.	Tilpasning og instruktion i forhold til lager-, løfte- eller opbevaringsmetode.	Passende udstyr og instruktion til lager-, løfte- eller opbevaringsmetode.
Genstand kan falde i anden retning eller på et andet tidspunkt fra lager-/opbevaringsfacilitet end planlagt/forventet (hvis det fx var planlagt at genstand skulle falde).	Tilpasning af farezone i forhold til uønskede scenarier for genstandens fald.	Passende udstyr og instruktion
Udstyrets fundering og placering		
Lager-/opbevaringsfaciliteter er stabil placeret; udstyret er funderet korrekt.	Ændring af lager-/opbevaringsfaciliteters placering.	Stabil placering af lager-/opbevaringsfaciliteter.
Intern stabilitet af den opbevarede genstand er tilstrækkelig.	Ændring af genstands placering, sammensætning, metode for stabling mm.	(Intern) stabilitet af genstand under oplagring, opstabling.
Der er ydre forhold, der kan påvirke stabiliteten af opbevaret/opstabledt genstand/udstyr, fx vind- og vejrforhold, eller kollision med transportmidler.	Afskærmning mod ydre forhold eller ændret placering af lager-/opbevaringsfaciliteter eller genstand.	En sikker placering af lager-/opbevaringsfaciliteter eller genstand i forhold til mulige ydre påvirkninger.
Farezonens afmærkning og afgrænsning		
Der er risiko for at personer bevæger sig ind i farezone i forhold til opbevaret/opstabledt genstand og lager-/opbevaringsfaciliteter.	Eliminering eller beskyttelse af at personer befinder sig i farezone.	Eliminer muligheden at personer befinder sig i farezone.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Behov for adgangsveje er tilpasset nødvendig farezone for lager-/opbevaringsfaciliteter.	Andre adgangsveje i forbindelse med farezone for lager-/opbevaringsfaciliteter eller genstand.	Tilstrækkelige adgangsveje i forhold til farezone for lager-/opbevaringsfaciliteter eller genstand.
Belysningsforholdene er tilstrækkelig til at sikre synlighed omkring farezone for lager-/opbevaringsfaciliteter eller genstand.	Ekstra belysning ved farezone for lager-/opbevaringsfaciliteter eller genstand.	Etabler ekstra belysning ved farezone for lager-/opbevaringsfaciliteter eller genstand.
Oversigtsforholdene er tilstrækkelig til at sikre synlighed omkring farezone for lager-/opbevaringsfaciliteter eller genstand.	Fjernelse af forhindringer som blokerer for udsyn omkring farezone for lager-/opbevaringsfaciliteter eller genstand.	Fjern forhindringer som blokerer for udsyn eller som kan medføre en u hensigtsmæssig færden eller kørsel.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende lager-/opbevaringsfaciliteter eller udstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af lager-/opbevaringsfaciliteter eller udstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt udstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende sikkerhedsudstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af sikkerhedsudstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.

De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevidsthed til at arbejde med og i nærheden af lager-/opbevaringsfaciliteter/opmagasinerede genstande herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder med og i nærheden af lager-/opbevaringsfaciliteter/opmagasinerede genstande.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde med og i nærheden af lager-/opbevaringsfaciliteter/opmagasinerede genstande.
---	--	---

Ramt af flyvende genstande – fra maskiner eller håndværktøj

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Produkter og materials egenskaber		
Produkter og materials kapacitet, udformning og styrke er passende i forhold til opgaven, så de ikke fører til at maskiner, håndværktøj eller dele heraf bliver slynget/flyvende	Tilpasse eller forbedre produkter og materials kapacitet, udformning og styrke eller erstatte med andre	Produkter og materials er egnet til opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Produkter og materialer er kvalitetssikret og i god vedligeholdt tilstand	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af produkter og materialer.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Produkter og materialer er placeret korrekt og tilstrækkelig fastgjort i forhold til aktuell arbejdsproces med maskiner og håndværktøj.	Bedre/alternativ placering eller fastgørelse og/eller ændrede processer eller procedurer	Korrekt placering og fastgørelse, processer og procedurer for fastgørelse
Ydre påvirkninger		
Er der risiko for stærk blæst eller at maskiner/håndværktøj påvirkes af personer, transportmidler eller andre genstande og dermed kan påvirke at disse kan flyve omkring	Afskærmning af maskiner og håndværktøj mod ydre påvirkninger.	Hensigtsmæssig afskærmning og afgrænsning mod ydre påvirkninger
Er der risiko for at genstande skubbes af personer, transportmidler eller andre genstande og dermed kan påvirke at maskiner, håndværktøj eller dele heraf kan flyve omkring	Afskærmning af maskiner og håndværktøj mod ydre påvirkninger.	Hensigtsmæssig afskærmning og afgrænsning mod ydre påvirkninger
Værktøjer og maskiners egenskaber		
Håndværktøjer og maskiner er til stede og korrekte i forhold til opgaven.	At anvende værktøjer og maskiner eller at anvende alternative værktøjer eller maskiner.	Korrekt værktøj og maskiner forhold til opgaven.
Håndværktøjer og maskinernes kapacitet og ydeevne er i orden i forhold til opgaven, herunder deres renholdelse og vedligeholdelse.	Muligheder for overbelastning af værktøj eller maskiner, samt behov for vedligeholdelse.	Opgave tilpasset teknisk udstyr, samt at belastnings- og anvendelseskrav bliver overholdt.
Udstyret og dets dele (fx savklinge, mejsel, bor etc.) er kvalitetssikret og i god vedligeholdt tilstand, herunder værktøjer/maskiners sikkerhedsbarrierer.	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af udstyr, underlag eller konstruktion.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Sikkerhedsudstyr		
Passende afskærmning eller fysiske barrierer, der kan opfange flyvende dele fra maskiner og håndværktøj er på plads og i orden og anvendelse.	Yderligere/alternativ afskærmning fra maskiner og håndværktøj	Passende afskærmning og procedurer for maskiner og håndværktøj.
Nødstop og/eller kontakt/afbryder, der kan standse værktøjer og maskiner ved fejl er på plads, i orden og i anvendelse.	Nødstop og/eller kontakt/afbryder	Anvendelse af nødstop, kontakt/afbryder og procedurer for anvendelse.
Andet nødvendigt sikkerhedsudstyr er på plads, i orden og i anvendelse, fx personlige værnemidler, kontakt/afbryder mm.	Yderligere teknisk sikkerhedsudstyr, samt behovet for vedligeholdelse af sikkerhedsudstyr.	Det nødvendige tekniske udstyr og procedurer for dets anvendelse.
Farezonens afmærkning og afgrænsning		
Farezone for maskiner og håndværktøj er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
Medarbejdernes kompetencer for anvendelse af maskiner og håndværktøj og brug af sikkerhedsudstyr er tilstrækkelig, herunder øjenvern.	Yderligere krav til kompetence og erfaring, samt behov for instruktion.	Instruer og motiver de ansatte med de rette kompetencer og nødvendige sikkerhedsudstyr.
Medarbejderen er i stand til, har passende	Yderligere krav til kompetence, motivation og	Instruktion i forhold til placering af kropsdele.

evner og er tilstrækkeligt instrueret og motiveret forhold til at have kropsdele i korrekt position i forhold til område i genstandens forventede flugt (bane for flyvende genstand)	erfaring, samt behov for instruktion i forhold til kropsdeles placering.	
Medarbejderen er i stand til at anvende værktøjer og udstyr hensigtsmæssigt	Instruktion eller tilpasning af værktøj og udstyr eller udskiftning af værktøj/udstyr	Passede udstyr/værktøj, der kan anvendes hensigtsmæssigt til opgaven – samt procedurer/instruktion
Medarbejdernes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed i forbindelse med arbejdet, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler.	Motiverende handlinger for at medarbejderne arbejder sikkert.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde.

Ramt af flyvende genstande – fra genstande under tryk/pres

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdet og kontrolleret...
Produkter og materialers egenskaber		
Produkter og materialers kapacitet, udformning og styrke er passende i forhold til opgaven, hvor genstande er under tryk/pres, så de ikke bryder sammen, sprænger eller på anden måde kan flyve rundt, hvor mennesker færdes.	Tilpasse eller forbedre produkter og materialers kapacitet, udformning og styrke eller erstatte med andre	Produkter og materialers er egnet til opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Produkter og materialers bearbejdning, placering og fastgørelse, ved genstande under tryk/pres er passende i forhold til opgaven, så de ikke bryder sammen, sprænger eller på anden måde kan flyve rundt, hvor mennesker færdes.	Tilpasse eller forbedre proces for produkter og materialers bearbejdning under tryk/pres, placering og fastgørelse	Procedurer for den gode anvendelse, hvor genstande bearbejdes eller kommer under tryk/pres.
Produkter og materialer, der bringes under tryk/pres, er kvalitetssikret og i god vedligehold tilstand	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af produkter og materialer, der skal under tryk/pres.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse af gensande under tryk/pres.
Produkter og materialer er placeret korrekt og tilstrækkelig fastgjort i forhold til aktuell arbejdsproces.	Bedre/alternativ placering eller fastgørelse og/eller ændrede processer eller procedurer	Korrekt placering og fastgørelse, processer og procedurer for fastgørelse
Ydre påvirkninger		
Er der risiko for at genstande under tryk/pres skubbes af personer, transportmidler eller andre genstande og dermed kan påvirkes til at flyve omkring	At sikre genstande under tryk/pres mod ydre påvirkninger, fx fra værktøj eller personer (de kan fx være snublen i forbindelse med affald og rod.	Afskærmning af produkter, materialer og materiel mod ydre kræfter.
Værktøjer og maskiners egenskaber		
Værktøjer og maskiner er tilstede og korrekte i forhold til opgaven.	At anvende værktøjer og maskiner eller at anvende alternative værktøjer eller maskiner.	Korrekt værktøj og maskiner forhold til opgaven.
Værktøjernes og maskinernes kapacitet og ydeevne er i orden i forhold til opgaven, herunder deres renholdelse og vedligeholdelse.	Muligheder for overbelastning af værktøj eller maskiner, samt behov for vedligeholdelse.	Opgave tilpasset teknisk udstyr, samt at belastnings- og anvendelseskrav bliver overholdt.
Udstyret og dets dele (fx savklinge, mejsel, bor etc.) er kvalitetssikret og i god vedligehold tilstand, herunder værktøjer/maskiners sikkerhedsbarrierer.	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af udstyr, underlag eller konstruktion.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Sikkerhedsudstyr		
Passende afskærmning eller fysiske barrierer, der kan opfange flyvende genstande er på plads, i orden og i anvendelse.	Yderligere/alternativ afskærmning	Passende afskærmning og procedurer.
Nødstop og/eller kontakt/afbryder, der kan standse værktøjer og maskiner ved fejl er på plads, i orden og i anvendelse.	Nødstop og/eller kontakt/afbryder	Anvendelse af nødstop, kontakt/afbryder og procedurer for anvendelse.
Andet nødvendigt sikkerhedsudstyr er på plads, i orden og i anvendelse, fx personlige værnemidler, kontakt/afbryder mm.	Yderligere teknisk sikkerhedsudstyr, samt behovet for vedligeholdelse af sikkerhedsudstyr.	Det nødvendige tekniske udstyr og procedurer for dets anvendelse.
Farezonens afmærkning og afgrænsning		
Farezoner er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
Medarbejdernes kompetencer for anvendelse af	Yderligere krav til kompetence og erfaring,	Instruer og motiver de ansatte med de rette

udstyret og brug af sikkerhedsudstyr er tilstrækkelig, herunder øjenværn.	samt behov for instruktion.	kompetencer og nødvendige sikkerhedsudstyr.
Medarbejderen er i stand til, har passende evner og er tilstrækkeligt instrueret og motiveret forhold til at have kropsdele i korrekt position i forhold til område i genstandens forventede flugt (bane for flyvende genstand)	Yderligere krav til kompetence, motivation og erfaring, samt behov for instruktion i forhold til kropsdeles placering.	Instruktion i forhold til placering af kropsdele.
Medarbejderen er i stand til at anvende værktøjer og udstyr hensigtsmæssigt	Instruktion eller tilpasning af værktøj og udstyr eller udskiftning af værktøj/udstyr	Passede udstyr/værktøj, der kan anvendes hensigtsmæssigt til opgaven – samt procedurer/instruktion
Medarbejdernes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed i forbindelse med arbejdet, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler.	Motiverende handlinger for at medarbejderne arbejder sikkert.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde.

Ramt af flyvende genstande – som er blæst med vinden

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Produkter og materials egenskaber		
Produkter kapacitet, udformning og styrke og materials bearbejdning, placering og fastgørelse er passende i forhold til opgaven, så de ikke kan blive fanget af vind og kastevinde.	Tilpasse eller forbedre proces for produkter og materials bearbejdning, placering og fastgørelse	Produkter og materials er egnet til opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Produkter og materialer er kvalitetssikret og i god vedligehold tilstand	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af produkter og materialer.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Produkter og materialer er placeret korrekt og tilstrækkelig fastgjort i forhold til aktuel arbejdsproces.	Bedre/alternativ placering eller fastgørelse og/eller ændrede processer eller procedurer	Korrekt placering og fastgørelse, processer og procedurer for fastgørelse
Ydre påvirkninger		
Er der risiko for stærk blæst eller kastevinde der kan påvirke at produkter eller materialer kan flyve omkring	At sikre produkter og materialer under brug og opbevaring, hvor der kan forekomme kraftig blæst eller kastevinde, herunder værktøj, affald og rod.	Orden og ryddelighed, samt hensigtsmæssig opbevaring og brug af produkter og materialer
Er der risiko for at genstande kan påvirkes fx skubbes af personer, transportmidler eller andre genstande og derefter blive udsat for blæs og kastevinde så genstanden flyver omkring	Afskærmning af genstande og udstyr mod ydre påvirkninger.	Hensigtsmæssig afskærmning og afgrænsning mod ydre påvirkninger
Værktøjer og maskiners egenskaber		
Værktøjer og maskiner er tilstede og korrekte i forhold til opgaven, fx at maskinernes kapacitet og ydeevne er i orden i forhold til opgaven, herunder deres renholdelse og vedligeholdelse.	At anvende værktøjer og maskiner eller at anvende alternative værktøjer eller maskiner, samt behov for vedligeholdelse.	Opgave tilpasset teknisk udstyr, samt at belastnings- og anvendelseskrav bliver overholdt.
Udstyret og dets dele (fx savklinge, mejsel, bor etc.) er kvalitetssikret og i god vedligehold tilstand, herunder værktøjer/maskiners sikkerhedsbarrierer.	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af udstyr, underlag eller konstruktion.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Sikkerhedsudstyr		
Passende afskærmning eller fysiske barrierer, er på plads, i orden og i anvendelse, der kan sikre at genstande ikke fanges af blæst eller kastevinde og dermed bliver flyvende.	Etablering eller alternativ afskærmning	Passende afskærmning og procedurer.
Passende afskærmning eller fysiske barrierer, der kan opfange flyvende genstande er på plads, i orden og i anvendelse.	Yderligere/alternativ afskærmning	Passende afskærmning og procedurer.
Andet nødvendigt sikkerhedsudstyr er på plads, i orden og i anvendelse, fx personlige værnemidler, nødstop, kontakt/afbryder mm.	Yderligere teknisk sikkerhedsudstyr, samt behovet for vedligeholdelse af sikkerhedsudstyr.	Det nødvendige tekniske udstyr, fx nødstop, kontakt/afbryder og procedurer for dets anvendelse.
Farezonens afmærkning og afgrænsning		
Farezoner er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
De ansattes evner, muligheder og kompetencer		
Medarbejdernes kompetencer for anvendelse af udstyret og brug af sikkerhedsudstyr er tilstrækkelig, herunder øjenværn.	Yderligere krav til kompetence og erfaring, samt behov for instruktion.	Instruer og motiver de ansatte med de rette kompetencer og nødvendige sikkerhedsudstyr.
Medarbejderen er i stand til at anvende værktøjer og udstyr hensigtsmæssigt	Instruktion eller tilpasning af værktøj og udstyr eller udskiftning af værktøj/udstyr	Passede udstyr/værktøj, der kan anvendes hensigtsmæssigt til opgaven – samt

		procedurer/instruktion
Medarbejdernes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed i forbindelse med arbejdet, herunder sikker brug af udstyr og hjælpemidler.	Motiverende handlinger for at medarbejderne arbejder sikkert.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde.

Påkørsel af køretøj

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Det tekniske udstyrs tilstand og funktionalitet		
De mekaniske, elektriske, og logistiske funktioner som bremses, lys, hjul, spejle, kameraer, styrefunktioner, slanger mv. er i en god og sikker tilstand.	Vedligeholdelse, reparation, forandringer af køretøjets funktioner. Nye supplerende sikkerhedsudstyr som kan forbedre chaufførens mulighed for sikker transport.	De mekaniske, elektriske, og logistiske funktioner som bremses, lys, hjul, spejle, kameraer, styre-funktioner, slanger og er i en god og sikker tilstand. Installer nyt sikkerhedsudstyr som fx hastighedskontrol, spejle, kameraer, advarsels-systemer, håndfri telefon mv.
Det tekniske udstyrs position og bevægelser i forhold til de der arbejder eller færdes omkring		
Transportmidlets position og bevægelser i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der kan forårsage en fare.	Adskillelse af kørende og gående trafik.	Etabler og vedligehold adskillelse af kørende og gående trafik.
Arbejds- og færdselsarealer, infrastruktur i relation til tilstrækkelig og sikker plads for arbejdets udførelse		
Der er gående personer inden for en risiko zone i forhold til de kørende.	Eliminering eller beskyttelse af at gående færdes i risiko zoner.	Eliminer muligheden for at gående færdes i risiko zoner.
Der er tilstrækkelig markeringer, signaler og vejblokke til at styre adskillelse af gående og kørende.	Tilføjelse af tilstrækkelig markeringer, signaler og vejblokke til at styre adskillelse af gående og kørende.	Etabler tilstrækkelig markeringer, signaler og vejblokke til at styre adskillelse af gående og kørende.
Der er tilstrækkelig og tilpas overgange for gående på kørselsarealer.	Ekstra tilpassende overgange for gående på kørselsarealer.	Etabler tilpassende overgange for gående på kørselsarealer.
Belysningsforholdene er tilstrækkelig til at sikre synlighed af gående og kørende.	Ekstra belysning af færdsels og kørselsarealer.	Etabler ekstra belysning af færdsels og kørselsarealer.
Der er tilstrækkelig plads eller separation mellem kørselsarealer og gåendes færdsels /arbejdsarealer.	Ekstra tilstrækkelig plads eller separation mellem kørselsarealer og gåendes færdsels /arbejdsarealer.	Etabler yderligere tilstrækkelig plads eller separation mellem kørselsarealer og gåendes færdsels /arbejdsarealer.
Der er forhindringer på færdsels- og kørselsarealer som blokerer for udsyn eller som kan medføre en u hensigtsmæssig færden eller kørsel.	Fjernelse af forhindringer på færdsels- og kørselsarealer som blokerer for udsyn eller som kan medføre en u hensigtsmæssig færden eller kørsel.	Fjern forhindringer på færdsels- og kørselsarealer som blokerer for udsyn eller som kan medføre en u hensigtsmæssig færden eller kørsel.
Færdsels- og kørselsarealer er i en god tilstand.	Reparation af færdsels og kørselsarealer.	Vedligehold overfladerne af færdsels- og kørselsarealer.
Tydelig og visuel kontakt mellem gående og kørende		
Færdselsvejens placering og udformning har betydning for den visuelle kontakt mellem gående og kørende.	Større synlighed af gående og kørende som kan sikre visuel kontakt dem imellem.	Skab en bedre mulighed for visuel kontakt mellem kørende og gående.
De gåendes mulighed for at høre den kørende trafik.	Forbedringer af at gående kan høre kørende ved fx at minimere støj i omgivelserne.	Minimer støjforekomsten i omgivelserne.
Der er forhindringer som begrænser de gåendes mulighed for at se og høre om der er kørende trafik.	Kontrol af eller fjernelse af forhindringer.	Fjern eller kontroller unødvendige forhindringer.
Der er tøj eller genstande som begrænser udsyn enten hos de gående eller for chaufføren.	Anvendelse af speciel beklædning og udstyr.	Udstyr de gående og chaufførerne med tilpas beklædning og udstyr, så vidt det er muligt.
Motivationen hos de ansatte til at arbejde og færdes på en sikker måde		
De gående har en sikker adfærd. Chaufføren overholder fartbegrænsning og andre sikkerhedsregler.	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.

Ramt af rullende/glidende genstande

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Det tekniske udstyrs tilstand og funktionalitet		
De mekaniske, elektriske, og logistiske funktioner for at sikre genstanden mod uønsket rulning/glidning fx fastgørelse, bremses mm. er i en god og sikker tilstand.	Vedligeholdelse, reparation, forandringer af tekniske funktioner.	De mekaniske, elektriske, og logistiske funktioner for genstanden fx fastgørelse, bremses mm. er i en god og sikker tilstand.
Det tekniske udstyrs position og bevægelser i forhold til de der arbejder eller færdes omkring		
Genstandes (der kan rulle glide) position og bevægelser i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der kan forårsage en fare.	Adskillelse genstande i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der kan forårsage en fare.	Etabler og vedligehold adskillelse af genstande (der kan rulle glide) i forhold til de der arbejder eller færdes omkring
Arbejds- og færdselsarealer, infrastrukturer i relation til tilstrækkelig og sikker plads for arbejdets udførelse		
Der er personer inden for en farezone i forhold til genstande, der kan rulle glide	At sikre, at der ikke er personer, der opholder sig i farezone eller sikre beskyttelse af disse	Eliminer muligheden for at personer opholder sig i farezoner.
Farezoner er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Det er muligt at skabe overblik og synlighed af de personer, som arbejder og færdes i forhold til de genstande som kan rulle glide.	Etablering af bedre overblik og synlighed for medarbejdere i forbindelse med genstande der kan rulle glide.	Etabler overblik og synlighed for medarbejdere i forbindelse med genstande der kan rulle glide.
Motivationen hos de ansatte til at arbejde og færdes på en sikker måde		
De arbejdende har en sikker adfærd i respekt til de pladsmæssige forhold	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.

Ramt af håndværktøj holdt af en anden person

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdet og kontrolleret...
Det tekniske udstyrs tilstand og funktionalitet		
Det tekniske udstyrs kapacitet, udformning og styrke er passende i forhold til opgaven, så det ikke fører til at håndværktøj eller dele heraf bliver kastet tilbage eller til siden	Tilpasse det tekniske udstyrs kapacitet, udformning og styrke eller erstatte med andre. Vedligeholdelse, reparation, forandringer af teknisk udstyr.	Det tekniske udstyr er egnet til opgaven, samt procedurer for den gode anvendelse.
Det tekniske udstyr er kvalitetssikret og i god vedligeholdet tilstand	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af det tekniske udstyr.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Det tekniske udstyrs position og bevægelser i forhold til de der arbejder eller færdes omkring		
Arbejdspositionen med håndholdt værktøj kan forårsage en fare i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der.	Adskille, afgrænse eller begrænse arbejdende med håndværktøj i forhold til de, der arbejder eller færdes omkring.	Passende adskillelse eller afgrænsning mellem arbejde med håndholdt værktøj og de, der arbejder eller færdes omkring
Arbejdsprocessen med håndholdt værktøj kan forårsage en fare i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der, fx den måde håndværktøjet fungerer, anvendes på eller de bevægelser der foretages.	Adskille, afgrænse eller begrænse arbejdende med håndværktøj i forhold til de, der arbejder eller færdes omkring.	Passende adskillelse eller afgrænsning mellem arbejde med håndholdt værktøj og de, der arbejder eller færdes omkring
Arbejds- og færdselsarealer, infrastruktur i relation til tilstrækkelig og sikker plads for arbejdets udførelse		
Der er personer inden for en farezone i forhold til arbejde med håndholdt værktøj	At sikre, at der ikke er personer, der opholder sig i farezone eller sikre beskyttelse af disse.	Eliminer muligheden for at personer opholder sig i farezoner.
Farezoner er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Det er muligt at skabe overblik og synlighed af de personer, som arbejder og færdes i forhold til personer, der arbejder med håndholdt værktøj	Etablering af bedre overblik og synlighed for medarbejdere i forhold til personer, der arbejder med håndholdt værktøj	Etabler overblik og synlighed for medarbejdere i forhold til personer, der arbejder med håndholdt værktøj
Sikkerhedsudstyr		
Passende afskærmning eller fysiske barrierer, er på plads, i orden og i anvendelse, der kan sikre at håndværktøj ikke skader andre personer.	Etablering eller alternativ afskærmning	Passende afskærmning og procedurer.
Andet nødvendigt sikkerhedsudstyr er på plads, i orden og i anvendelse, fx personlige værnemidler mm.	Yderligere teknisk sikkerhedsudstyr, samt behovet for vedligeholdelse af sikkerhedsudstyr.	Det nødvendige tekniske sikkerhedsudstyr og procedurer for dets anvendelse.
Tydelig og visuel kontakt mellem arbejdende med håndværktøj og anden person		
Færdselsarelets placering og udformning muliggør visuel kontakt mellem arbejdende med håndværktøj og andre personer.	Større synlighed der kan sikre visuel kontakt dem imellem arbejdende med håndværktøj og andre personer.	Skab en bedre mulighed for visuel kontakt mellem arbejdende med håndværktøj og andre personer.
Motivationen hos de ansatte til at arbejde og færdes på en sikker måde		
De arbejdende har en sikker adfærd i respekt til de pladmæssige forhold	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende sikkerhedsudstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af sikkerhedsudstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med håndværktøj, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder med håndværktøj, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde med håndværktøj, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.

Ramt af genstande holdt af en anden person

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdet og kontrolleret...
Genstandens position, bevægelse, tilstand og funktionalitet i forhold til de der arbejder eller færdes omkring		
Arbejdsprocessen, hvor genstande løftes, bæres eller holdes udgør en fare for andre personer, der enten arbejder eller færdes i nærheden.	Adskille, afgrænse eller begrænse sammenfald mellem arbejdende og andre personer.	Passende adskillelse eller afgrænsning mellem arbejdende og andre personer.
Medarbejderen er i stand til at have kropsdele i korrekt position i forhold til arbejdet	Yderligere krav til instruktion i forhold til kropsdeles placering.	Instruktion i forhold til placering af kropsdele.
Genstandens kapacitet, udformning og styrke er passende i forhold til opgaven, så det ikke fører til sammenstød med personer, der enten arbejder eller færdes i nærheden.	Tilpasse genstandens kapacitet, udformning og styrke eller overveje alternativer. Vedligeholdelse, reparation, forandringer af udstyr/genstand, der er en del af arbejdsprocessen.	At genstanden ikke udgør en fare for andre personer, samt procedurer for den gode anvendelse.
Genstandens position og bevægelse kan forårsage en fare i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der.	Adskille, afgrænse eller begrænse sammenfald mellem arbejdende og andre personer.	Passende adskillelse eller afgrænsning mellem arbejdende og andre personer.
Genstande eller værktøj er ikke opbevaret tilstrækkeligt, fx en kniv eller andre skarpe genstande, der ikke opbevares ordentlig (fx fortsat holdes i hånd mens andre ting løftes)	Yderligere krav til instruktion i forhold til arbejdsprocessen og opbevaring af genstande.	Instruktion i forhold til arbejdsprocessen og opbevaring af genstande.
Arbejds- og færdselsarealer, infrastruktur i relation til tilstrækkelig og sikker plads for arbejdets udførelse		
Der er andre personer, der kommer inden for en farezone i forhold til arbejdet, hvor genstande løftes, bæres eller holdes	At sikre, at der ikke er personer, der opholder sig i farezone eller sikre beskyttelse af disse.	Eliminer muligheden for at personer opholder sig i farezoner.
Farezoner er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Det er muligt at skabe overblik og synlighed af de personer, som arbejder og færdes i forhold til personer, der arbejder med genstande der løftes, bæres eller holdes.	Etablering af bedre overblik og synlighed for medarbejdere i forhold til personer, der arbejder med genstande der løftes, bæres eller holdes	Etabler overblik og synlighed for medarbejdere i forhold til personer, der arbejder med genstande der løftes, bæres eller holdes
Sikkerhedsudstyr		
Passende afskærmning eller fysiske barrierer, er på plads, i orden og i anvendelse, der kan sikre at genstande ikke skader andre personer.	Etablering eller alternativ afskærmning	Passende afskærmning og procedurer.
Andet nødvendigt sikkerhedsudstyr er på plads, i orden og i anvendelse, fx personlige værnemidler mm.	Yderligere teknisk sikkerhedsudstyr, samt behovet for vedligeholdelse af sikkerhedsudstyr.	Det nødvendige tekniske sikkerhedsudstyr og procedurer for dets anvendelse.
Tydelig og visuel kontakt mellem arbejdende og andre personer		
Færdselsarealets placering og udformning muliggør visuel kontakt mellem arbejder, hvor genstande løftes, bæres eller holdes og andre personer.	Større synlighed der kan sikre visuel kontakt imellem arbejder, hvor genstande løftes, bæres eller holdes og andre personer.	Skab en bedre mulighed for visuel kontakt imellem arbejder, hvor genstande løftes, bæres eller holdes og andre personer.
Motivationen hos de ansatte til at arbejde og færdes på en sikker måde		
De arbejdende har en sikker adfærd i respekt til de pladmæssige forhold	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende sikkerhedsudstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af sikkerhedsudstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med eller nær genstande, der løftes, bæres eller holdes, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder med eller nær genstande der løftes, bæres eller holdes, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde med eller nær genstande, der løftes, bæres eller holdes, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.

Ramt af svingende genstande

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Det tekniske udstyrs tilstand og funktionalitet		
De mekaniske, elektriske, og logistiske funktioner for at sikre genstanden mod uønsket svingning fx fastgørelse, forankring mm. er i en god og sikker tilstand.	Vedligeholdelse, reparation, forandringer af tekniske funktioner.	De mekaniske, elektriske, og logistiske funktioner for genstanden fx fastgørelse, forankring mm. er i en god og sikker tilstand.
Det tekniske udstyr er kvalitetssikret og i god vedligehold tilstand	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af det tekniske udstyr.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Det tekniske udstyrs position og bevægelser i forhold til de der arbejder eller færdes omkring		
Genstandes (der potentielt kan svinge) position og bevægelser i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der kan forårsage en fare.	Adskillelse muligt svingende genstande i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der kan forårsage en fare.	Etabler og vedligehold adskillelse af genstande (der potentielt kan svinge) i forhold til de der arbejder eller færdes omkring
Arbejds- og færdselsarealer, infrastrukturer i relation til tilstrækkelig og sikker plads for arbejdets udførelse		
Der er personer inden for en farezone i forhold til genstande, der kan svinge	At sikre, at der ikke er personer, der opholder sig i farezone - eller beskyttelse af disse.	Eliminer muligheden for at personer opholder sig i farezoner.
Farezoner er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Det er muligt at skabe overblik og synlighed af de personer, som arbejder og færdes i forhold til de genstande som potentielt kan svinge.	Etablering af bedre overblik og synlighed for medarbejdere i forbindelse med genstande der potentielt kan svinge.	Etabler overblik og synlighed for medarbejdere i forbindelse med genstande der potentielt kan svinge.
Tydelig og visuel kontakt mellem arbejdende og andre personer		
Færdselsarealets placering og udformning muliggør visuel kontakt mellem arbejder med risiko for svingende genstande og andre personer.	Større synlighed der kan sikre visuel kontakt dem imellem arbejdende med risiko for svingende genstande og andre personer.	Skab en bedre mulighed for visuel kontakt mellem arbejdende med risiko for svingende genstande og andre personer.
Motivationen hos de ansatte til at arbejde og færdes på en sikker måde		
De arbejdende har en sikker adfærd i respekt til de pladsmæssige forhold	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende sikkerhedsudstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af sikkerhedsudstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med eller nær genstande, der potentielt kan svinge, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder med eller nær genstande der potentielt kan svinge, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde med eller nær genstande, der potentielt kan svinge, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.

Blive klemmt mellem genstande

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdet og kontrolleret...
Det tekniske udstyrs tilstand og funktionalitet og position og bevægelser		
Genstande potentielt kan bevæge sig uønsket (glide, falde, svinge etc.)	At sikre genstande mod uønsket bevægelse	De mekaniske, elektriske, og logistiske funktioner for genstanden fx fastgørelse, forankring mm er i en god og sikker tilstand.
Ansatte kan komme i klemme eller få kropsdele klemmt (fingre, fødder osv.) som følge af akavede stillinger.	At muliggøre sikre ergonomiske arbejdsstillinger.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for sikre, ergonomiske arbejdsstillinger.
De rigtige maskiner/værktøjer er tilgængelige og anvendt fx manglende løftegrej	Tilgængelighed og anvendelse af maskiner/udstyr.	Passende maskiner og udstyr.
Manuel betjening kan udføres sikkert fx at åbne eller lukke døre, luger eller håndtere reb.	At muliggøre sikker manuel betjening.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for sikker manuel betjening.
Maskiner er utilstrækkeligt slukket/tjekket ud, herunder manglende afkobling af strøm/energi, fjernelse af sikringen og utilstrækkelig mekanisk blokering.	At sikre at maskiner/værktøj er tilstrækkeligt slukket/sikret.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at maskiner/værktøj er tilstrækkeligt slukket/sikret.
De mekaniske, elektriske, og logistiske funktioner for at sikre genstande mod at bevæge sig uønsket (glide, falde, svinge etc.) fx fastgørelse, bremsen mm er i en god og sikker tilstand.	Vedligeholdelse, reparation, forandringer af tekniske funktioner.	De mekaniske, elektriske, og logistiske funktioner for genstanden fx fastgørelse, bremsen mm. er i en god og sikker tilstand.
Genstande eller teknisk udstyrs position og bevægelser i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der kan forårsage en fare for, at man kan blive klemmt mellem genstande.	Adskillelse genstande i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der kan forårsage en fare.	Etabler og vedligehold adskillelse af genstande i forhold til de der arbejder eller færdes omkring
Det tekniske udstyr er kvalitetssikret og i god vedligehold tilstand	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af det tekniske udstyr.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Arbejds- og færdselsarealer, infrastrukturer i relation til tilstrækkelig og sikker plads for arbejdets udførelse		
Der er personer inden for en farezone i forhold til genstande, hvor man kan blive klemmt, fx genstande der potentielt kan bevæge sig uønsket (glide, falde, svinge etc.)	At sikre, at der ikke er personer, der opholder sig i farezone - eller beskyttelse af disse. At sikre, at der er tilstrækkelig plads til at udføre arbejde sikkert og sundt.	Eliminer muligheden for at personer opholder sig i farezoner.
Der er personer inden for en zone, der midlertidigt kan blive en farezone i forhold til genstande, hvor man kan blive klemmt, fx hvis noget aktiveres eller sikkerhedsbarrierer svigter.	At vurdere om zoner midlertidigt kan blive farezoner.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer der sikrer at sikre zoner ikke bliver farezoner.
Genstande opbevares eller placeres forkert, og derfor skaber midlertidigt farezone, fx også hvis genstanden har sat sig fast.	At sikre at genstande opbevares eller placeres korrekt.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer der sikrer at genstande opbevares eller placeres korrekt.
Farezoner er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Det er muligt at skabe overblik og synlighed af de personer, som arbejder og færdes i forhold til de, hvor man kan blive klemmt, fx genstande der potentielt kan bevæge sig uønsket (glide, falde, svinge etc.).	Etablering af bedre overblik og synlighed for medarbejdere i forbindelse med genstande, hvor man kan blive klemmt, fx genstande der potentielt kan bevæge sig uønsket (glide, falde, svinge etc.)	Etabler overblik og synlighed for medarbejdere i forbindelse med genstande, hvor man kan blive klemmt, fx genstande der potentielt kan bevæge sig uønsket (glide, falde, svinge etc.)
Motivationen hos de ansatte til at arbejde og færdes på en sikker måde		
De arbejdende har en sikker adfærd. i respekt til de pladsmæssige forhold	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.

Støde imod/ind i genstande

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Genstandes og personers position og bevægelser		
Der er risiko for, at genstande står i vejen for personers arbejde eller færdsel.	At sikre logistik så genstande ikke står i vejen for arbejde og færdsel.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre at genstande ikke står i vejen for arbejde og færdsel.
Der ikke er orden og rydelighed.	At sikre orden og rydelighed.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer, der sikrer at der er orden og rydelighed hvor man færdes og arbejder.
Der er genstande placeret uden for synsfeltet og/eller højt eller lavt eller et uventet sted med fare for at støde imod.	At sikre logistik så genstande ikke placeres uhensigtsmæssigt.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer der sikrer at genstande ikke placeres uhensigtsmæssigt.
Arbejde kan udføres i sikre ergonomiske positioner og bevægelser, der ikke medfører behov for pludselige afværgebevægelser med risiko for at støde ind i genstande.	At planlægge og gennemføre arbejdsprocesser med sikre ergonomiske positioner og bevægelser	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at arbejde i sikre ergonomiske positioner og bevægelser.
Genstandens form eller overflade er uhensigtsmæssig, fx skarpe kanter eller ting, der stikker ud.	At ændre form og overflade af genstande, hvor folk arbejder eller færdes, eller skabe sikkerhedsbarrierer.	Genstande med hensigtsmæssig form og overflade.
Genstande eller teknisk udstyr position (og bevægelser) i forhold til de der arbejder eller færdes med fare for, at støde ind i genstande.	Adskillelse genstande i forhold til de der arbejder eller færdes omkring der kan forårsage en fare.	Etabler og vedligehold adskillelse af genstande i forhold til de der arbejder eller færdes omkring
Arbejds- og færdselsarealer, infrastruktur i relation til tilstrækkelig og sikker plads for arbejdets udførelse		
Der står genstande i færdsels- og arbejdsarealer, man kan støde ind i/imod	At etablere procedurer for ikke at placere genstande i arbejds- og færdselsarealer.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre at genstande ikke står i vejen for arbejde og færdsel.
Arbejds- og færdselsarealer er opryddet og i ordentlig stand	At etablere procedurer for orden og rydelighed	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer, der sikrer at der er orden og rydelighed hvor man færdes og arbejder.
Det er muligt at skabe overblik og synlighed af de personer, som arbejder og færdes, fx genstande placeret uden for synsfeltet og/eller højt eller lavt eller et uventet sted	Etablering af bedre overblik og synlighed for medarbejdere i forbindelse med genstande man kan støde imod eller ind i	Etabler overblik og synlighed for medarbejdere i forbindelse med genstande man kan støde imod eller ind i.
Farezone, hvor genstande placeres, er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Motivationen hos de ansatte til at arbejde og færdes på en sikker måde		
De arbejdende har en sikker adfærd i respekt til de pladsmæssige forhold, fx forkert placering af kropsdele (fx dykning eller spring i farezoner).	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at sikre orden og rydelighed.	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder med eller nær genstande der potentielt kan svinge, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde med eller nær genstande, der potentielt kan svinge, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde i sikre ergonomiske arbejdspositioner.	Motiverende handlinger for at de ansatte arbejder med eller nær genstande der potentielt kan svinge, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.	Vedligehold de motiverende aktiviteter for sikker adfærd ved arbejde med eller nær genstande, der potentielt kan svinge, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner.
De arbejdende har en sikker adfærd i respekt til de pladsmæssige forhold	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende sikkerhedsudstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af sikkerhedsudstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.

Begravet under løst ophobet materiale

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdet og kontrolleret...
Ophobede løse materials egenskaber og stabilitet		
Løst ophobet materiale er tilstrækkeligt sikrede og stabile herunder, at der er tilstrækkelig støtte	Stabilisering af de ophobede materialer, eller sikre mod forhold, der kan skabe en ustabilitet.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre stabilitet af ophobet, løst materiale og omgang eller arbejde med sådanne materialer.
Udgravning langs løst ophobet materiale.	Stabilisering af de ophobede materialer langs udgravning, eller sikre mod forhold, der kan skabe en ustabilitet.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre stabilitet af ophobet, løst materiale og omgang eller arbejde med sådanne materialer.
Ophobet materiale har en passende hældning, blanding og fugtighed til at bevare stabilitet.	Sikre de ophobede materialer, eller sikre mod forhold, der kan skabe en ustabilitet.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre stabilitet af ophobet, løst materiale og omgang eller arbejde med sådanne materialer.
Der kan opstå ændringer, der har betydning for stabiliteten, fx blandingen af materialet eller fugtighed.	Stabilisering af de ophobede materialer, eller forhold, der kan skabe en ustabilitet.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre stabilitet af ophobet, løst materiale og omgang eller arbejde med sådanne materialer.
Ydre kræfter, der kan påvirke materials stabilitet		
Løst ophobet materiale kan udsættes for tryk, påkørsel, rystelser fra omgivelser, eller andre ydre kræfter, der kan påvirke stabiliteten.	Ny afskærmning, ændring af transport og færdselsveje mv tilpasset placering af de ophobede materialer.	Den nødvendige beskyttelse af produkter og materialer mod ydre påvirkninger, gode transportveje og færdsel tilpasset placering af de ophobede materialer. Nye procedurer eller instruktion ved omgang og arbejde med sådanne materialer.
Løst ophobet materiale kan udsættes for vind eller vejrforhold, fx regn, sne, varme eller kulde, der kan påvirke stabiliteten.	Ny afskærmning, til- eller overdækning eller ændring af transport og færdselsveje mv tilpasset placering af de ophobede materialer.	Den nødvendige beskyttelse af produkter og materialer mod ydre påvirkninger, gode transportveje og færdsel tilpasset placering af de ophobede materialer. Nye procedurer eller instruktion ved omgang og arbejde med sådanne materialer.
Underlaget og udstyrets styrke og egenskaber		
Underlagets styrke, skridsikring, absorptionsevne og andre egenskaber i forhold til de materialer underlaget skal bære eller understøtte.	Forbedring af underlagets styrke, skridsikring, absorptionsevne og andre egenskaber ved underlaget til opbevaring af materialer eller flytning af materialer.	Underlaget for produkter og materialerne er tilpasset de aktuelle forhold. Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for omgang og arbejde med sådanne materialer.
Containere, beholdere, silo eller afskærmning har tilstrækkelig kapacitet til at rumme de løst ophobede materialer, bl.a. at de ikke er overfyldte.	Om der er tilstrækkelig kapacitet.	Containere, beholdere, afskærmninger er tilpasset de produkter og materialer, som de skal opbevare.
Containere, beholdere, silo eller afskærmning har en passende form, styrke, egenskaber og funktion til formålet, bl.a. at der ikke er spild mm. – også ved opfyldning og afhentning	Om der er passende form, styrke, egenskaber og funktion, og om metoder til opfyldning, afhentning kan ske uden spild.	Containere, beholdere, afskærmninger er tilpasset de produkter og materialer, som de skal opbevare.
Containere, beholdere, silo eller afskærmning er repareret og vedligeholdt.	Vedligeholdelse og reparation af beholdere, containere, afskærmninger, mm.	Containere, beholdere, afskærmninger mm. er vedligeholdte /udskiftet, når de er ødelagte.
Ansatte der arbejder og færdes nær ophobet materiale		
Der opholder og færdes mennesker nær ophobede materialer eller jord.	At skride ind over for u hensigtsmæssig adfærd.	Tydelig markering af farezoner, samt motiverede og kompetente medarbejderne, der ved hvordan opgaverne skal udføres sikkert.
De arbejdende har en sikker adfærd, i respekt til de pladmæssige forhold	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.
Farezone, hvor løst ophobet materiale opbevares, er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tilstrækkelig afgrænset, tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.

Begravet under løst materiale under aflæsning eller transport

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Løse materials egenskaber og stabilitet		
Løst ophobet materiale er tilstrækkeligt sikrede og stabile under aflæsning og transport herunder, at der er tilstrækkelig støtte	Stabilisering af de ophobede materialer mod udskridning, eller sikre mod forhold, der kan skabe en ustabilitet.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre stabilitet af, løst materiale under aflæsning eller transport.
Der er risiko for at løse materialer skrider i andre retninger end forventet ved aflæsning eller transport	Sikre de løse materialer mod utilsigtet udskridning.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre stabilitet af, løst materiale under aflæsning eller transport.
Løst materiale ophobet under transport har en passende hældning, blanding og fugtighed til at bevare stabilitet.	Sikre de transporterede materialer, eller sikre mod forhold, der kan skabe en ustabilitet.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre stabilitet af, løst materiale under aflæsning eller transport.
Der kan opstå ændringer, der har betydning for kontrollen under transport eller aflæsning, fx blandingen af materialet eller fugtighed.	Stabilisering og kontrol over materialer, eller forhold, der kan skabe en ustabilitet.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre kontrol over løst materiale under aflæsning eller transport.
Ydre kræfter, der kan påvirke materials stabilitet		
Løst materiale under transport eller ved aflæsning kan udsættes for tryk, påkørsel, rystelser fra omgivelser, eller andre ydre kræfter, der kan påvirke stabiliteten.	Passende afskærmning under transport og aflæsning, ændring af transport og færdselsveje mv tilpasset placering af de ophobede materialer.	Den nødvendige beskyttelse af løse materiale under transport eller ved aflæsning mod ydre påvirkninger, gode transport- og færdselsveje. Procedurer eller instruktion ved omgang og arbejde med sådanne materialer.
Vind- eller vejrpåvirkninger under transport eller aflæsning, fx regn, sne, varme eller kulde, der kan påvirke stabiliteten.	Passende afskærmning og til- eller overdækning under transport og aflæsning, eller ændring af transport og færdselsveje mv tilpasset placering af de ophobede materialer.	Den nødvendige beskyttelse af løse materiale under transport eller ved aflæsning mod ydre påvirkninger, gode transport- og færdselsveje. Procedurer eller instruktion ved omgang og arbejde med sådanne materialer.
Underlaget og udstyrets styrke og egenskaber		
Underlagets (transportmiddel/køretøjet samt aflæsningsstedets) styrke, skridsikring, absorptionsevne såvel under transport som aflæsning af løse materialer.	Forbedring af underlagets styrke, skridsikring, absorptionsevne til transport og aflæsning af materialer.	Underlaget for transport og aflæsning af materialer er tilpasset de aktuelle forhold. Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for omgang og arbejde med løse materialer.
Transportmiddel/køretøjet og udstyrets kapacitet er passende til transport og aflæsning af de løse materialer.	Om transportmiddel/køretøjet og udstyrets er har tilstrækkelig kapacitet og er tilpasset opgaven.	Transportmiddel/køretøjet og udstyrets kapacitet er tilpasset opgaven med transport, opfyldning, og aflæsning af løse materialer.
Transportmiddel/køretøjet og udstyret har passende form, styrke, egenskaber og funktion til transport og aflæsning af løse materialer, bl.a. at der ikke er risiko for spild mm.	Om der er behov for andre transportmidler eller udstyr og om metoder til opfyldning, transport og afhentning kan ske uden spild.	Transportmiddel/køretøjet og udstyrets kapacitet er tilpasset opgaven med transport, opfyldning, og aflæsning af løse materialer.
Transportmiddel/køretøjet og udstyret er repareret og vedligeholdt.	Vedligeholdelse og reparation af transportmiddel/køretøjet og udstyret.	Transportmiddel/køretøjet og udstyr er vedligeholdte eller udskiftet, når de er ødelagte.
Ansatte, der arbejder og færdes nær løst materiale under aflæsning eller transport		
Der opholder og færdes mennesker nær løst materiale under transport eller aflæsning.	At skride ind over for uhensigtsmæssig adfærd.	Tydelig markering af farezoner, samt motiverede og kompetente medarbejderne, der ved hvordan opgaverne skal udføres sikkert.
De arbejdende har en sikker adfærd, i respekt for risiko for at blive begravet under løst materiale	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.
Farezone under transport eller aflæsning af løst materiale er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tilstrækkelig afgrænset, tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.

Begravet ved jordskred

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Jordens egenskaber og stabilitet		
Jordbunker/-volde, jordskrænter mm. er tilstrækkeligt sikre og stabile herunder, at der er tilstrækkelig støtte	Stabilisering af ophobet/udgravet jord, eller sikre mod forhold, der kan skabe en ustabilitet.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre stabilitet af ophobet/udgravet jord og omgang eller arbejde i eller med jord.
Udgravede kanter i jord er stabile	Stabilisering af ophobet/udgravet jord langs udgravning, eller sikre mod forhold, der kan skabe en ustabilitet.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre stabilitet af ophobet/udgravet jord og omgang eller arbejde i eller med jord.
Jordbunker/-volde, udgravede jordkanter, jordskrænter mm. har en passende hældning (lovkrav), blanding og fugtighed til at bevare stabilitet.	Sikre ophobet/udgravet jord mod udskridning, eller sikre mod forhold, der kan skabe en ustabilitet.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre stabilitet af ophobet/udgravet jord og omgang eller arbejde i eller med jord.
Der kan opstå ændringer, der har betydning for stabiliteten af jorden, fx blandingen af materialet eller fugtighed.	Stabilisering af de jord og jordholdige materialer, eller forhold, der kan skabe en ustabilitet.	Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for at sikre stabilitet af ophobet/udgravet jord og omgang eller arbejde i eller med jord.
Ydre kræfter, der kan påvirke materialers stabilitet		
Jordbunker/-volde, udgravede jordkanter, jordskrænter mm. kan udsættes for tryk, påkørsel, rystelser fra omgivelser, eller andre ydre kræfter, der kan påvirke stabiliteten.	Afskærmning, sikring af ophobet/udgravet jord og ændring af transport og færdselsveje mv.	Den nødvendige beskyttelse af ophobet/udgravet jord mod ydre påvirkninger, gode transportveje og færdsel tilpasset placering af de ophobede materialer. Nye procedurer eller instruktion ved omgang eller arbejde i eller med jord.
Jordbunker/-volde, udgravede jordkanter, jordskrænter mm. kan udsættes for vind eller vejrforhold, fx regn, sne, varme eller kulde, der kan påvirke stabiliteten.	Afskærmning, til- eller overdækning eller sikring af ophobet/udgravet jord og ændring af transport og færdselsveje mv.	Den nødvendige beskyttelse af ophobet/udgravet jord mod ydre påvirkninger, gode transportveje og færdsel tilpasset placering af de ophobede materialer. Nye procedurer eller instruktion ved omgang eller arbejde i eller med jord.
Underlaget og udstyrets styrke og egenskaber		
Underlaget for jordbunker/-volde, udgravede jordkanter, jordskrænter mm., deres styrke, skridsikring, absorptionsevne og relevante andre egenskaber.	Forbedring af underlagets styrke, skridsikring, absorptionsevne og andre egenskaber ved underlaget for ophobet/udgravet jord mv.	Underlaget for ophobet/udgravet jord mv er tilpasset de aktuelle forhold. Planlægning, procedurer, instruktion og kompetencer for omgang eller arbejde i eller med jord.
Barrierer eller afskærmning mod jordskred har passende form, styrke, egenskaber og funktion til formålet.	Om der er passende form, styrke, egenskaber og funktion, for barrierer eller afskærmning mod jordskred.	Barrierer eller afskærmning mod jordskred er tilpasset den aktuelle situation.
Barrierer eller afskærmning mod jordskred er repareret og vedligeholdt.	Vedligeholdelse og reparation af barrierer eller afskærmning mod jordskred.	Barrierer eller afskærmning mod jordskred er vedligeholdte eller udskiftet, når de er ødelagte.
Ansatte der arbejder og færdes nær jordbunker/-volde, udgravede jordkanter, jordskrænter mm.		
Der opholder og færdes mennesker nær jordbunker/-volde, udgravede jordkanter, jordskrænter mm. med risiko for jordskred.	At skride ind over for uhensigtsmæssig adfærd.	Tydelig markering af farezoner, samt motiverede og kompetente medarbejderne, der ved hvordan opgaverne skal udføres sikkert.
De arbejdende har en sikker adfærd, i respekt til de pladmæssige forhold	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer.
Farezone, ved jordbunker/-volde, udgravede jordkanter, jordskrænter mm., er tydelig afgrænset og om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tilstrækkelig afgrænset, tydelige og respekteres.	Farezoner altid er tydelig afgrænsede og at der er respekt om dem, især når der er behov for koordinering af opgaver, når der er behov for at overskride farezonen.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.

Fysisk vold

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Kontakt med aggressive mennesker		
Medarbejderne kan komme i kontakt med potentielt aggressive mennesker, herunder hvem og hvornår.	En øget viden om hvem, hvornår og hvorfor medarbejderne kan komme i kontakt med aggressive mennesker.	Detaljeret viden om hvem, hvornår og hvorfor medarbejdere kan komme i kontakt med aggressive mennesker.
Man kan forhindre eskalering, herunder fx fysisk handling mod potentielt aggressive personer.	Strategi og øget viden for at forhindre eskalering.	Detaljeret, individuel tilpasset viden om at forhindre optrapning af konflikter – hvordan, hvem, hvornår og hvorfor.
Potentielt aggressive personer er provokeret af adfærden hos offeret eller en kollega.	Strategi for og ændring af adfærd over for potentielt aggressive personer.	At ikke-provokerende adfærd er oplært og anvendes korrekt.
Det psykiske arbejdsmiljø		
Det psykiske arbejdsmiljø og de ansattes adfærd i forhold til andre mennesker kan forårsage aggressivitet, herunder situationer, der virker særligt stressende.	Tilpasning af det psykiske arbejdsmiljø.	Et hensigtsmæssigt psykisk arbejdsmiljø, der kan minimere omfanget af aggressive handlinger og situationer.
Fysisk adskillelse mellem medarbejdere og aggressive mennesker		
Behov og mulighed for en fysisk adskillelse mellem medarbejderne og potentielt aggressive personer, de har eller kan få kontakt med.	At der etableres en fysisk adskillelse mellem medarbejder og potentielt aggressive personer (enten ved afstand eller fysiske barrierer) i særlige situationer.	Fysisk adskillelse mellem medarbejderne og potentielt aggressive personer, hvor det er muligt, der er passende, let tilgængelig og let at anvende.
Aggression kan opstå uafhængig af interaktion/provokation, fx interaktion med mennesker uden den mindste provokation eller klare påvirkninger fra omgivelserne.	Forebyggelse/forhindre interaktion under visse omstændigheder (tid, sted, uden tilgængelighed af kolleger, etc.).	Forebyggelse/forhindre interaktion og fysisk adskillelse mellem medarbejderne og potentielt aggressive personer
Omgivelser kan være en stressfaktor for potentielt aggressive personer fx hvis miljøet øger aggressiv adfærd	Forandringer i omgivelser og miljø.	Omgivelser og miljø, der ikke i sig selv er en stressfaktor for potentielt aggressive personer.
Sikkerhedsforanstaltninger		
Behovet og mulighed for at sikre alarmering, og tilkaldehjælp.	Yderligere installation af alarmering og/eller tilkaldehjælp.	Etablering af alarmering og tilkaldehjælp, der er passende, let tilgængelig og let at anvende,
Behovet for at medarbejderne lærer selvforsvar	Yderligere træning i selvforsvar	Etablering af løbende kurser i selvforsvar
Medarbejdernes evner til at identificere aggressive mennesker og situationer		
Medarbejderne evner at identificere potentiel aggressivitet hos mennesker og forstår, hvor farezonen er i forhold hertil.	At udvikle medarbejdernes evner og kompetencer til at kunne identificere potentiel aggressivitet hos mennesker og viden om hvor farezonen er.	Øgede kompetencer blandt medarbejderne til at kunne identificere situationer, personer, der kan skabe aggressivitet, herunder hvordan man kan definere farezonen.
At ledelsessystemet ikke tilfører en konflikt mellem opgaver og mål, der konkurrerer med arbejdstagers opgaver for at opnå ikke-provokerende adfærd over for potentielt aggressive personer.	At afstemme opgaver og mål for arbejdstagere, der prioriterer opgaver for at opnå ikke-provokerende adfærd over for potentielt aggressive personer.	Afstemte opgaver og mål for arbejdstagere, der prioriterer arbejde med potentielt aggressive mennesker.
Medarbejdernes adfærd og konflikthåndtering		
Medarbejdernes viden, adfærd og evner til at omgås andre mennesker	Særlig oplæring og træning, samt særlige procedurer for medarbejdernes adfærd.	Nødvendige oplæring og træning, samt procedurer for håndtering af aggressive mennesker.
Medarbejdernes viden om konflikthåndtering	Yderligere træning i konflikthåndtering	Etablere løbende kurser i konflikthåndtering
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med aggressive mennesker.	Ledelsessystemet understøtter motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med aggressive mennesker.	Motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med aggressive mennesker.
Fysisk og psykisk førstehjælp		
Adgangen til fysisk og psykisk førstehjælp er tilgængelig og kendt af medarbejderne	Forbedringer af adgangen til fysisk og psykisk førstehjælp, samt kommunikationen herom	Etablering af en hensigtsmæssig adgang til fysisk og psykisk førstehjælpsordning, samt kommunikation herom.

1.1. Psykisk vold

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Kontakt med psykisk aggressive mennesker		
Medarbejderne kan komme i kontakt med potentielt psykisk aggressive mennesker, herunder hvem og hvornår.	En øget viden om hvem, hvornår og hvorfor medarbejderne kan komme i kontakt med psykisk aggressive mennesker.	Detaljeret viden om hvem, hvornår og hvorfor medarbejdere kan komme i kontakt med psykisk aggressive mennesker.
Man kan forhindre eskalering, herunder mod potentielt psykisk aggressive personer	Strategi og øget viden for at forhindre eskalering.	Detaljeret, individuel tilpasset viden om at forhindre optrapning af konflikter – hvordan, hvem, hvornår og hvorfor.
Potentielt psykisk aggressive personer er provokeret af adfærden hos offeret eller en kollega.	Strategi for og ændring af adfærd (som barriere) over for potentielt aggressive personer.	At ikke-provokerende adfærd som sikkerhedsbarrierer anvendes, anvendes korrekt og ikke kun delvis.
Det psykiske arbejdsmiljø		
Det psykiske arbejdsmiljø og de ansattes adfærd i forhold til andre mennesker kan forårsage psykisk aggressivitet, herunder situationer, der virker særligt stressende.	Tilpasning af det psykiske arbejdsmiljø.	Et hensigtsmæssigt psykisk arbejdsmiljø, der kan minimere omfanget af aggressive handlinger og situationer.
Fysisk adskillelse mellem medarbejdere og psykisk aggressive mennesker		
Behov og mulighed for en fysisk adskillelse mellem medarbejderne og potentielt aggressive personer, de har eller kan få kontakt med.	At der etableres en fysisk adskillelse mellem medarbejder og potentielt aggressive personer (enten ved afstand eller fysiske barrierer) i særlige situationer.	Fysisk adskillelse mellem medarbejderne og potentielt aggressive personer, hvor det er muligt, der er passende, let tilgængelig og let at anvende.
Aggression kan opstå uafhængig af interaktion/provokation, uden den mindste provokation eller klare påvirkninger fra omgivelserne.	Forebyggelse/forhindre interaktion under visse omstændigheder (tid, sted, uden tilgængelighed af kolleger, etc.).	Forebyggelse/forhindre interaktion og fysisk adskillelse mellem medarbejderne og potentielt aggressive personer
Omgivelser kan være en stressfaktor for potentielt psykisk aggressive personer	Forandringer i omgivelser og miljø.	Omgivelser og miljø, der ikke i sig selv er en stressfaktor for potentielt aggressive personer.
Sikkerhedsforanstaltninger		
Behovet og mulighed for at sikre alarmering, og tilkaldehjælp.	Yderligere installation af alarmering og/eller tilkaldehjælp.	Etablering af alarmering og tilkaldehjælp, der er passende, let tilgængelig og let at anvende,
Behovet for at medarbejderne lærer psykisk selvforsvar	Yderligere træning i psykisk selvforsvar	Etablering af løbende kurser i psykisk selvforsvar
Medarbejdernes evner til at identificere psykisk aggressive mennesker og situationer		
Medarbejderne evner at identificere potentiel psykisk aggressivitet hos mennesker og forstår, hvor farezonen er i forhold hertil.	At udvikle medarbejdernes evner og kompetencer til at kunne identificere potentiel psykisk aggressivitet hos mennesker og viden om hvor farezonen er.	Øgede kompetencer blandt medarbejderne til at kunne identificere situationer, personer, der kan skabe psykisk aggressivitet, herunder hvordan man kan definere farezonen.
At ledelsessystemet ikke tilfører en konflikt mellem opgaver og mål, der konkurrerer med arbejdstagers opgaver for at opnå ikke-provokerende adfærd over for potentielt psykisk aggressive personer.	At afstemme opgaver og mål for arbejdstagere, der prioriterer opgaver for at opnå ikke-provokerende adfærd over for potentielt psykisk aggressive personer.	Afstemte opgaver og mål for arbejdstagere, der prioriterer arbejde med potentielt psykisk aggressive mennesker.
Medarbejdernes adfærd og konflikthåndtering		
Medarbejdernes viden, adfærd og evner til at omgås andre mennesker	Særlig oplæring og træning, samt særlige procedurer for medarbejdernes adfærd.	Nødvendige oplæring og træning, samt procedurer for håndtering af psykisk aggressive mennesker.
Medarbejdernes viden om konflikthåndtering	Yderligere træning i konflikthåndtering	Etablere løbende kurser i konflikthåndtering
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med psykisk aggressive mennesker.	Ledelsessystemet understøtter motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med psykisk aggressive mennesker.	Motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med psykisk aggressive mennesker.

Fysisk og psykisk førstehjælp		
Adgangen til psykisk førstehjælp er tilgængelig og kendt af medarbejderne	Forbedringer af adgangen til psykisk førstehjælp, samt kommunikationen herom	Etablering af en hensigtsmæssig adgang til psykisk førstehjælpsordning, samt kommunikation herom.

Angreb fra dyr

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Kontakt med dyr		
Medarbejderne er i kontakt med og/eller arbejder med eller i nærheden af dyr.	En øget viden om hvem, hvornår og hvorfor medarbejderne kan komme i kontakt med dyr.	Detaljeret viden om hvem, hvornår og hvorfor medarbejdere kan komme i kontakt med dyr.
Interaktion med dyr indebærer særlige risici, fald, bid, stik, spark, allergi osv.	Sikkerhedsforanstaltninger i forhold til særlige risici fra dyr.	Viden, færdigheder og evner samt sikkerhedsforanstaltninger til at arbejde med dyr.
Der kan ske en ukontrolleret kontakt med dyr	At sikre dyr ikke har adgang til at komme i ukontrolleret kontakt med mennesker	At der er sikre adgangsbegrænsninger eller kontrol over dyr
Fysisk adskillelse mellem medarbejdere og dyr		
Behov og mulighed for en fysisk adskillelse mellem medarbejderne og dyr,	At der etableres en fysisk adskillelse mellem medarbejder og dyr	Fysisk adskillelse mellem medarbejderne og dyr,.
Medarbejder risikerer at komme helt eller delvist ind i farezone (fx bag en hest eller have fingrene inde i en løkke i et reb).	Øget viden om at have kropsdele på de rigtige steder. Medtag tilfælde, hvor hele kroppen er udsat for fare, da man ikke skulle være der ubeskyttet.	Viden, færdigheder og evner samt sikkerhedsforanstaltninger til at arbejde med dyr.
Der er mulighed for, at dyr er på det forkerte sted (fx hvis det er brudt ud af bur) eller på det forkerte tidspunkt.	Forbedring af sikkerhedsforanstaltninger og procedurer for, hvis dyr er andre steder end forventet.	Viden, færdigheder og evner samt sikkerhedsforanstaltninger til at arbejde med dyr.
Omgivelser kan være en stressfaktor for dyret fx hvis miljøet øger aggressiv adfærd (eller ikke undertrykker den).	Forandringer i omgivelser og miljø.	Omgivelser og miljø, der ikke i sig selv er en stressfaktor for dyr.
Sikkerhedsforanstaltninger		
Behovet og mulighed for at sikre alarmering, nødberedskab og mulighed for indgreb for de medarbejdere, der kan komme i kontakt med (farlige/skadelige) dyr.	Alarmering, tilkaldehjælp, nødberedskab og mulighed for indgreb.	Etablering af alarmering, tilkaldehjælp, nødberedskab og mulighed for indgreb, der er passende, let tilgængelig og let at anvende.
Der er behov for at overvåge risiko for at der sker en fejl i adskillelse mellem medarbejder og dyr (ikke nødhjælp).	Etablere sikkerhedsforanstaltninger for at overvåge adskillelse mellem medarbejder og dyr (ikke nødhjælp).	Passende overvågning af adskillelse mellem medarbejder og dyr.
Ikke (tilstrækkeligt) fastholdelse (alternativt at lukke inde) af dyr, mens fastholdelse var muligt og ville have forhindret ulykken.	Procedurer for fastholdelse/indespærring af dyr.	Viden, færdigheder og evner samt sikkerhedsforanstaltninger til at arbejde med dyr.
Motivationen og evner hos de ansatte til at arbejde og færdes på en sikker måde		
Medarbejderne evner at identificere potentiel aggressivitet hos dyr og forstår, hvor farezonen er i forhold hertil.	At udvikle medarbejdernes evner og kompetencer til at kunne identificere potentiel aggressivitet hos dyr og viden om hvor farezonen er.	Øgede kompetencer blandt medarbejderne til at kunne identificere situationer, dyr, der kan skabe aggressivitet, herunder hvordan man kan definere farezonen.
Medarbejdernes viden, adfærd og evner til at omgås dyr, herunder evner til konflikthåndtering.	Særlig oplæring og træning, samt særlige procedurer for medarbejdernes adfærd.	Nødvendige oplæring og træning, samt procedurer for håndtering af dyr.
At ledelsessystemet ikke tilfører en konflikt mellem opgaver og mål, der konkurrerer med arbejdstagers opgaver for sikker adfærd over for dyr.	At afstemme opgaver og mål for arbejdstagere, der prioriterer opgaver for sikker adfærd over for dyr.	Afstemte opgaver og mål for arbejdstagere, der prioriterer arbejde med dyr.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med dyr – herunder at sikre en succesfuld separation mellem medarbejder og dyr.	Ledelsessystemet understøtter motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med dyr.	Motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med dyr.

Ramt af eget håndværktøj

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Det tekniske udstyrs egnethed		
Det nødvendige tekniske udstyr er tilstede, anvendt i orden og tilpasset til de konkrete opgaver samt er vedligeholdt og rengjort.	Forbedring af udstyr, håndværktøjets udformning, ændring af teknologi i forhold til opgaverne, samt tilpasning af procedurer.	Sikre håndværktøjer og teknologisk udstyr, herunder fastlæggelse af vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Håndværktøj anvender korrekt greb, anvendes og placeres korrekt i forhold til eventuel materiale, der håndteres/bearbejdes.	Forbedring af håndværktøj, fx korrekt greb eller placering af værktøj/genstand/materiale).	Relevante materialer, udstyr, værktøj og reservedele, der er nødvendige af arbejdstagere til at udføre opgaver sikkert, herunder personlige værnemidler.
Produkter og materialer er placeret korrekt og tilstrækkelig fastgjort i forhold til aktuell arbejdsproces med maskiner og håndværktøj.	Bedre/alternativ placering eller fastgørelse og/eller ændrede processer eller procedurer	Korrekt placering og fastgørelse, processer og procedurer for fastgørelse
Produkter og materialer er kvalitetssikret og i god vedligehold tilstand	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af produkter og materialer.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Arbejdsstilling		
Medarbejderen er i stand til at have kropsdele i korrekt position i forhold til arbejdet, så man undgår fx tab af balance eller akavede stillinger for krop(sdele), hvor hænder, fødder/ben, hånd/håndled holdes i en akavet stilling, står for tæt mod værktøj/emne, eller bevæger sig ind i et værktøj osv.	Krav til instruktion i forhold til kropsdeles placering.	Instruktion i forhold til korrekt placering af kropsdele.
Håndværktøjet vendes korrekt - væk fra kroppen.	Krav til instruktion i forhold til anvendelse af håndværktøj.	Instruktion i forhold til anvendelse af håndværktøj.
Værktøjer kan opbevares sikkert og korrekt i arbejdsproces, fx at kniv ikke er i hånden, når der laster, men er lagt væk og opbevares sikkert.	Krav til sikker opbevaring af håndværktøj.	Instruktion og sikker opbevaring af håndværktøj.
Sikkerhedsforanstaltninger og farezone		
Håndværktøj (og andre genstande) er sikret mod svigt, fx låst mod uønsket bevægelse, og om sikkerhedsforanstaltning bruges forkert, kun delvist eller slet ikke.	Sikkerhedsforanstaltninger for håndværktøj	Sikkerhedsforanstaltninger for håndværktøj, der er vedligeholdte, rengjort og tilpasset de konkrete opgaver, herunder fastlæggelse af vedligeholdelse procedurer og anvendelsesprocedurer.
Belysnings- og oversigtsforholdene er passende.	Tilpasse belysningsforhold til arbejde med håndværktøj.	Etabler passende belysning til arbejde med håndværktøj.
Passende personlige værnemidler er tilgængelige, korrekt designet og (let) tilgængelige, når det kræves.	Personlige værnemidler.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
Medarbejdernes adfærd og motivation for at arbejde sikkert		
De arbejdende har en sikker adfærd i respekt til de pladsmæssige forhold bevidsthed om farezonens dynamik, samt om pladsforholdene og tid gør det muligt at udføre opgaven sikkert	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer. At forbedre medarbejdernes evne og kompetencer, samt bevidsthed om farezoner i forhold til at kunne udføre arbejdet sikkert	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer. Kendskab til risici og hvordan de skal varetages, som en del af medarbejdernes kompetencer, samt at det rent faktisk er muligt og let tilgængeligt at udføre opgaverne sikkert mht. både plads og tid.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende sikkerhedsudstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af sikkerhedsudstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde med håndværktøj, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler, ordentlig greb på	Forbedre medarbejdernes motivation til at udvise sikker adfærd	Klare instruktioner/aftaler, god fordeling af ansvar og opgaver, samt positiv motivation til sikker adfærd.

håndværktøj og sikre ergonomiske arbejdspositioner, samt om andre forhold øger risikoen som fx løsthængende hår eller beklædning, der kan fanges.		
---	--	--

Ramt af bevægende dele af maskine – almindelig betjening

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Det tekniske udstyrs egnethed og brug		
Det nødvendige tekniske udstyr er tilstede, anvendt i orden og tilpasset til de konkrete opgaver samt er vedligeholdt og rengjort, herunder en vurdering af de bevægelige maskindele i forhold til den almindelige betjening – opmærksomhed på farer for at blive ramt.	Forbedring af sikkerhedsudstyr, maskinernes indretning, ændring af teknologi i forhold til opgaverne, samt tilpasning af procedurer.	Sikre maskiner og teknologisk udstyr, herunder fastlæggelse af vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Maskinen anvender korrekt greb/betjening, anvendes og at bearbejdet materiale placeres korrekt.	Forbedring af maskine og betjening.	Sikre maskiner og teknologisk udstyr, herunder fastlæggelse af vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Bevægelsen af produkt(dele) og/eller maskindele(dele) er helt under kontrol, så medarbejder ikke rammes/fanges og fx trækkes ind med armen i tøj eller andre løsthængende genstande.	Forbedring af sikkerhedsudstyr, maskinernes indretning, ændring af teknologi i forhold til opgaverne, samt tilpasning af procedurer.	Sikre maskiner og teknologisk udstyr, herunder fastlæggelse af vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Procedure for at låse/tjekke ud af maskine overholdes, inklusiv frakobling af strømkilde, fjernelse af sikringen og tilstrækkelig mekanisk blokering.	Tilpasning og opfølgning på procedurer for at sikre maskine, når den ikke anvendes.	Procedurer for at sikre maskine, når den ikke anvendes.
Arbejdsstilling ved anvendelse		
Medarbejderen er i stand til at have kropsdele i korrekt position i forhold til arbejdet, så man undgår fx tab af balance eller akavede stillinger for krop(sdele), hvor hænder, fødder/ben, hånd/håndled holdes i en akavet stilling, står for tæt mod værktøj/emne, eller bevæger sig ind i maskine osv.	Krav til indretning af maskine, arbejdsstilling og instruktion i forhold til kropsdeles placering under arbejdet.	Sikre, ergonomiske maskiner og teknologisk udstyr og instruktion i forhold til kropsdeles placering under arbejdet.
Produkter og materialer er placeret korrekt og tilstrækkelig fastgjort i forhold til aktuell bearbejdning med maskiner.	Bedre/alternativ placering eller fastgørelse og/eller ændrede processer eller procedurer	Korrekt placering og fastgørelse, processer og procedurer for fastgørelse
Der er risiko for, at medarbejder eller maskine påvirkes af ydre forhold, fx påkørsel eller nogen støder ind i	Krav til indretning og beskyttelse af maskine mod ydre forhold.	Korrekt indretning og beskyttelse af maskine mod ydre forhold.
Produkter og materialer er i god vedligeholdt tilstand og kvalitetssikret.	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af produkter og materialer.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Håndværktøjer og udstyr kan opbevares sikkert og korrekt i arbejdsproces, fx at kniv ikke er i hånden, når man er ved at anvende en maskine og at udstyr kan opbevares sikkert.	Krav til sikker opbevaring af udstyr og håndværktøj.	Instruktion og sikker opbevaring af udstyr og håndværktøj.
Maskinens stand og mærkning		
Maskinen og dens dele (fx savklinge, mejsel, bor etc.) er kvalitetssikret (og CE-mærket) og i god vedligeholdt tilstand, herunder værktøjer/maskinens sikkerhedsbarrierer.	Vurdering af risikoen ved teknisk udstyr, samt forbedring af tilstand, vedligeholdelse og renlighed.	Risikovurderede, vedligeholdte og rengjorte maskiner og tekniske udstyr, samt tydeliggørelse af de identificerede risici og hvordan de skal varetages.
Der er foretaget risikovurdering ved forandringer af maskinen og om maskinen er renholdt og i god vedligeholdt stand.	Vurdering af risikoen ved teknisk udstyr, samt forbedring af tilstand, vedligeholdelse og renlighed.	Risikovurderede, vedligeholdte og rengjorte maskiner og tekniske udstyr, samt tydeliggørelse af de identificerede risici og hvordan de skal varetages.
Vedligeholdelse er tilstrækkelig og maskinen er i god stand, og at genstande/materiale ikke er revnet/beskadiget – og at reservedele er	Vurdering af risikoen ved teknisk udstyr, samt forbedring af tilstand, vedligeholdelse/reparation og renlighed.	Risikovurderede, vedligeholdte og rengjorte maskiner og tekniske udstyr, samt tydeliggørelse af de identificerede risici og

tilgængelige.		hvordan de skal varetages.
Sikkerhedsforanstaltninger og farezone		
Maskiner er tilstrækkeligt sikret mod svigt, fx nødstop, låst mod uønsket bevægelse, og om sikkerhedsforanstaltning bruges rigtigt, kun delvist eller slet ikke. Inkluderer instrumentale/spærring sikkerhedskontrol, der skal forhindre maskinen i at bevæge sig, når den sikkerhedsskærm eller åben/lukke-kontakt er aktiveret.	Sikkerhedsforanstaltninger for maskiner og bevægelige maskindele	Sikkerhedsforanstaltninger for håndværktøj, der er vedligeholdte, rengjort og tilpasset de konkrete opgaver, herunder fastlæggelse af vedligeholdelse procedurer og anvendelsesprocedurer.
Der er adgang til bevægende maskindele og markering/signal ved adgang til farezone.	Supplering af markeringer og signaler, hvor der er adgang til bevægende tekniske dele, samt forbedring af deres synlighed.	Minimering af adgang til bevægende maskindele, samt tydelig markering af farezoner og signalgivning når/hvis farezonen overskrides. Klare procedurer for handlinger hvor farezonen overskrides.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Belysnings- og oversigtsforholdene er passende ved betjening af maskinen.	Tilpasse belysningsforhold til arbejde med/ved maskine.	Etabler passende belysning til arbejde med håndværktøj.
Passende personlige værnemidler er tilgængelige, korrekt designet og (let) tilgængelige, når det kræves.	Personlige værnemidler.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
Medarbejdernes adfærd og motivation for at arbejde sikkert		
Medarbejdernes adfærd, evner og viden om sikker brug af maskinen er, herunder adgang til farezonen og bevidsthed om farezonens dynamik, samt om pladsforholdene og tid gør det muligt at udføre opgaven sikkert	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer. At forbedre medarbejdernes evne og kompetencer, samt bevidsthed om farezoner i forhold til at kunne udføre arbejdet sikkert	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer. Kendskab til risici og hvordan de skal varetages, som en del af medarbejdernes kompetencer, samt at det rent faktisk er muligt og let tilgængeligt at udføre opgaverne sikkert mht. både plads og tid.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende sikkerhedsudstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af sikkerhedsudstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevidsthed til at arbejde sikkert ved/med maskiner, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler og sikre ergonomiske arbejdspositioner, samt om andre forhold øger risikoen som fx løsthængende hår eller beklædning, der kan fanges af bevægelige dele.	Forbedre medarbejdernes motivation til at udvise sikker adfærd	Klare instruktioner/aftaler, god fordeling af ansvar og opgaver, samt positiv motivation til sikker adfærd.

Ramt af bevægende dele af maskine – reparation, opstart, nedtagning, rengøring

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Det tekniske udstyr i forhold til reparation, opstart, nedtagning, rengøring		
Det nødvendige tekniske udstyr er tilstede, anvendt i orden og tilpasset til reparation, opstart, nedtagning og rengøring, herunder en vurdering af de bevægelige maskindele i forhold til operationen og opmærksomhed på farer for at blive ramt.	Forbedring af sikkerhedsudstyr, maskinernes indretning, ændring af teknologi i forhold til opgaverne, samt tilpasning af procedurer.	Sikre maskiner og teknologisk udstyr, herunder fastlæggelse af vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer. Plan for reparation, opstart, nedtagning og rengøring af maskine med bevægelige dele.
Maskinen er forberedt/indstillet/klargjort til reparation, opstart, nedtagning og rengøring	Plan for reparation, opstart, nedtagning og rengøring af maskine med bevægelige dele.	Sikre maskiner og teknologisk udstyr, herunder fastlæggelse af vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Bevægelsen af produkt(dele) og/eller maskindele(dele) er helt under kontrol, så medarbejder ikke rammes/fanges og fx trækkes ind med armen i tøj eller andre løsthængende genstande.	Forbedring af sikkerhedsudstyr, maskinernes indretning, ændring af teknologi i forhold til opgaverne, samt tilpasning af procedurer.	Sikre maskiner og teknologisk udstyr, herunder fastlæggelse af vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Procedure for at låse/tjekke ud af maskine overholdes, inklusiv frakobling af strømkilde, fjernelse af sikringen og tilstrækkelig mekanisk blokering.	Tilpasning og opfølgning på procedurer for at sikre maskine, når den ikke anvendes.	Procedurer for at sikre maskine, når den ikke anvendes.
Arbejdsstilling ved reparation, opstart, nedtagning, rengøring		
Medarbejderen er i stand til at have kropsdele i korrekt position i forhold til reparation, opstart, nedtagning og rengøring, så man undgår fx tab af balance eller akavede stillinger for krop(sdele), hvor hænder, fødder/ben, hånd/håndled holdes i en akavet stilling, står for tæt mod værktøj/emne, eller bevæger sig ind i maskine osv.	Krav til indretning af maskine under reparation, opstart, nedtagning og rengøring, arbejdsstilling og instruktion i forhold til kropsdeles placering under arbejdet.	Sikre, ergonomiske maskiner og teknologisk udstyr og instruktion i forhold til kropsdeles placering under reparation, opstart, nedtagning og rengøring.
Der er risiko for, at medarbejder eller maskine påvirkes af ydre forhold under reparation, opstart, nedtagning og rengøring, fx påkørsel eller nogen støder ind i	Krav til indretning og beskyttelse af maskine mod ydre forhold.	Korrekt indretning og beskyttelse af maskine mod ydre forhold.
Produkter og materialer er i god vedligeholdet tilstand og kvalitetssikret.	Kvalitetssikring og vedligeholdelse af produkter og materialer.	Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Håndværktøjer og udstyr, der er krævede, kan opbevares og anvendes sikkert og korrekt i forbindelse med reparation, opstart, nedtagning og rengøring, fx at skarpe genstande ikke er i hånden, mens man udfører andre handlinger og at udstyr kan opbevares sikkert.	Krav til sikker opbevaring af udstyr og håndværktøj.	Instruktion og sikker opbevaring af udstyr og håndværktøj under reparation, opstart, nedtagning og rengøring.
Maskinens stand og mærkning		
Maskinen, dens dele og reservedele (fx savklinge, mejsel, bor etc.) er kvalitetssikret (og CE-mærket) og i god vedligeholdet tilstand, herunder værktøjer/maskinens sikkerhedsbarrierer.	Vurdering af risikoen ved teknisk udstyr under reparation, opstart, nedtagning og rengøring, samt forbedring af tilstand, vedligeholdelse og renlighed.	Risikovurderede, vedligeholdte og rengjorte maskiner og tekniske udstyr, samt tydeliggørelse af de identificerede risici og hvordan de skal varetages.
Der er foretaget risikovurdering ved forandringer af maskinen, reparation, opstart, nedtagning og rengøring og om maskinen er renholdt og i god vedligeholdet stand.	Vurdering af risikoen ved teknisk udstyr, samt forbedring af tilstand, vedligeholdelse og renlighed.	Risikovurderede, vedligeholdte og rengjorte maskiner og tekniske udstyr, samt tydeliggørelse af de identificerede risici og hvordan de skal varetages.
Sikkerhedsforanstaltninger og farezone		
Maskiner er tilstrækkeligt sikret mod svigt	Sikkerhedsforanstaltninger for maskiner og	Sikkerhedsforanstaltninger for håndværktøj,

under reparation, opstart, nedtagning og rengøring, fx nødstop, låst mod uønsket bevægelse, og om sikkerhedsforanstaltning bruges rigtigt, kun delvist eller slet ikke. Inkluderer instrumentale/spærring sikkerhedskontrol, der skal forhindre maskinen i at bevæge sig, når den sikkerhedsskærm eller åben/lukke-kontakt er aktiveret.	bevægelige maskindele under reparation, opstart, nedtagning og rengøring.	der er vedligeholdte, rengjort og tilpasset de konkrete opgaver, herunder fastlæggelse af vedligeholdelse procedurer og anvendelsesprocedurer.
Der er adgang til bevægende maskindele og markering/signal ved adgang til farezone.	Supplering af markeringer og signaler, hvor der er adgang til bevægende tekniske dele, samt forbedring af deres synlighed.	Minimering af adgang til bevægende maskindele, samt tydelig markering af farezoner og signalgivning når/hvis farezonen overskrides. Klare procedurer for handlinger hvor farezonen overskrides.
Der er tilstrækkelig markering/skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Tilføjelse af tilstrækkelig markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig markering og skiltning til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Belysnings- og oversigtsforholdene er passende ved reparation, opstart, nedtagning og rengøring af maskinen.	Tilpasse belysningsforhold til arbejde med reparation, opstart, nedtagning og rengøring af maskine.	Etabler passende belysning til reparation, opstart, nedtagning og rengøring af maskine.
Passende personlige værnemidler er tilgængelige, korrekt designet og (let) tilgængelige, når det kræves.	Personlige værnemidler.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
Medarbejdernes adfærd og motivation for at arbejde sikkert		
Medarbejdernes adfærd, evner og viden om sikker reparation, opstart, nedtagning og rengøring af maskinen er, herunder adgang til farezonen og bevidsthed om farezonens dynamik, samt om pladsforholdene og tid gør det muligt at udføre opgaven sikkert	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer. At forbedre medarbejdernes evne og kompetencer, samt bevidsthed om farezoner i forhold til at kunne udføre arbejdet sikkert	Instruktion/træning, viden/opmærksomhed, motivation/supervision, regler/procedurer. Kendskab til risici og hvordan de skal varetages, som en del af medarbejdernes kompetencer, samt at det rent faktisk er muligt og let tilgængeligt at udføre opgaverne sikkert mht. både plads og tid.
De ansatte er i stand til og har mulighed for at anvende sikkerhedsudstyr korrekt.	Yderligere krav til kompetence og erfaring for anvendelse af sikkerhedsudstyr samt behov for instruktion.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevidsthed til at arbejde sikkert under reparation, opstart, nedtagning og rengøring af maskiner, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler og sikre ergonomiske arbejdspositioner, samt om andre forhold øger risikoen som fx løsthængende hår eller beklædning, der kan fanges af bevægelige dele.	Forbedre medarbejdernes motivation til at udvise sikker adfærd	Klare instruktioner/aftaler, god fordeling af ansvar og opgaver, samt positiv motivation til sikker adfærd.

Tab af kontrol over køretøj

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Personers position og brug af sikkerheds udstyr		
Passagerer har en sikker position i køretøjet	Regulering af hvem og hvor mange som må være inde i eller på køretøjet.	Kontrol af passagerer og procedure for at regler overholdes.
Chaufførens og passagererne bruger sikkerhedsbælte.	Ekstra sikkerhedsudstyr til passagerer.	Installering af tilstrækkelig sikkerhedsudstyr.
Køretøjets hastighed og stabilitet		
Lasten på køretøjet kan destabilisere køretøjet under kørslen.	Forandringer af lastningsprocedurer	Sikker procedure for lasting og træning/instruktion af de ansatte.
Vejrforhold som stærk vind, sne, is kan indvirke på kørslen.	Specielle signaler, procedure, ændringer af planer, når vejrforhold kræver særlig opmærksomhed ved kørslen.	Prioritering og planlægning af kørslen, når vejrforhold kræver det, samt at der er advarsels signaler om, hvornår det kan ske.
Infrastrukturforhold eller type af køretøj eller af last kræver en særlig fartkontrol.	Etablering af fartkontrol, der tager hensyn til infrastruktur forhold, samt til type af køretøj og last.	Fartkontrol, der tager hensyn til infrastruktur forhold, samt til type af køretøj og last.
Køretøjets tilstand		
Udsynet fra køretøjet er åbent og uden forhindringer.	Fjernelse af forhindringer inde i og udenfor køretøjet som kan begrænse chaufførens udsyn.	Åbent udsyn for chaufføren fra køretøjet, så han/hun kan se ud uden forhindringer.
Der er en tydelig signalering af lastens stabilitet, vejrforhold og det tekniske system.	Forbedringer eller nye bedre og tydelige signaler.	Gode og tydelige signaler om lastens stabilitet, vejrforhold og det tekniske system.
Køretøjets tilstand er undersøgt jævnligt for dets mekaniske, elektriske og tekniske funktioner, incl. hjul, spejle, signaler.	Hyppigere og bedre kontrol af køretøjets tilstand, herunder hjul, spejle, signaler, lys mv.	Løbende kontrol af køretøjets tilstand, herunder hjul, spejle, signaler, lys mv.
Køretøjet er rent og vedligeholdt både inden i, som uden på.	Forbedring af renholdelse og vedligeholdelse af køretøjet både inden i, som uden på.	Rene og vedligeholdte køretøjer både inden i, som uden på.
Infrastrukturen		
Infrastrukturen mangler nødvendige markeringer, signaler, vejblokke, overgange for gående mv.	Forandringer af infrastrukturen eller etablering af særlige forholdsregler med respekt for de eksisterende forhold.	Sikre infrastrukturforhold eller etablering af særlige forholdsregler med respekt for de eksisterende forhold, herunder træning og instruktion af chaufførerne.
Infrastrukturen mangler tilstrækkelig belysning.	Forbedringer af belysningsforholdende eller etablering af særlige forholdsregler med respekt for de eksisterende forhold.	Gode belysningsforhold af infrastrukturen eller etablering af særlige forholdsregler med respekt for de eksisterende forhold, herunder træning og instruktion af chaufførerne.
Infrastrukturen giver tilstrækkelig plads for køretøjet uden forhindringer og med separation af gående og kørende.	Forbedringer af plads, fjernelse af forhindringer og separation af gående og kørende eller etablering af særlige forholdsregler med respekt for de eksisterende forhold.	Sikre infrastrukturforhold med respekt for plads, forhindringer, gående mv, eller etablering af særlige forholdsregler med respekt for de eksisterende forhold, herunder træning og instruktion af chaufførerne.
Infrastrukturen viser en klar kontrol af modkørende eller krydsende trafik.	Etablering af et bedre kontrolsystem for modkørende eller tværgående kørsel eller etablering af særlige forholdsregler med respekt for de eksisterende forhold.	Sikre infrastrukturforhold med hensyn til modkørende og tværgående trafik eller etablering af særlige forholdsregler med respekt for de eksisterende forhold, herunder træning og instruktion af chaufførerne.
Chaufførens evne til at føre køretøjet		
Chaufføren er i stand til at køre og kontrollere køretøjet.	Kontrol af mulige u hensigtsmæssige operationer og behovet for instruktion.	Gennemfør tilstrækkelig instruktion og træning så u hensigtsmæssige operationer undgås.
Chaufføren har nødvendigt kørekort til køretøjet	Kontrol af om nødvendigt kørekort er erhvervet.	Tillad kun chauffører med nødvendigt kørekort.
Chaufførens fysiske og psykiske tilstand er i orden i relation til at køre.	Overvejelse om en anden skal overtage opgaven.	Vælg kun chauffører, som er i en god fysisk og psykisk kondition i forhold til at køre. Syge eller trætte chauffører bør ikke køre.
Der er distraherende elementer for chaufføren, mens han kører.	Fjernelse af distraherende elementer, som fx håndholdt telefon, musik, dimser i vinduet mv.	Undgå distraherende elementer, som fx håndholdt telefon, musik, dimser i vinduet mv.

Kontakt med elektricitet ved brug af elektrisk udstyr

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Uhensigtsmæssig tilslutning		
Der kan ske en uhensigtsmæssig tilslutning af elektrisk strøm, når der arbejdes med elektrisk udstyr.	Særlige procedurer eller kontrol ved start stop mv når der sker reparation, opstilling, opstart mv af strømførende teknisk udstyr.	Uhensigtsmæssig tilslutning af den elektriske strøm ikke kan forekomme især i forbindelse med reparation, opstilling, opstart mv af strømførende teknisk udstyr.
Elektrisk udstyr kan frakobles strømforsyning og/eller sikret mod uønsket opstart.	Muliggør, at elektrisk udstyr kan frakobles strømforsyning.	Instruktion og procedurer for sikkert arbejde med elektrisk udstyr.
Tilstand og brug af elektrisk udstyr		
Elektrisk udstyr er i sikker, god stand, vedligeholdt og kontrolleret.	Anvende andet eller tilpasse det elektriske udstyrs for kapacitet, udformning og styrke. Vedligeholdelse, reparation, forandringer af elektrisk udstyr.	Sikkert elektrisk udstyr samt fastlæggelse af vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Elektrisk udstyr anvendes til de korrekte aktiviteter, på en korrekt og sikker måde.	Forbedring af elektrisk udstyr, fx korrekt greb eller placering af værktøj/genstand/materiale).	Relevante materialer, udstyr, værktøj og reservedele, der er nødvendige af arbejdstagere til at udføre opgaver sikkert, herunder personlige værnemidler.
Produkter og materialer er placeret korrekt, tilstrækkelig fastgjort, kvalitetssikret og i god vedligeholdt tilstand i forhold til aktuel arbejdsproces med maskiner og elektrisk udstyr.	Bedre/alternativ placering eller fastgørelse og/eller ændrede processer eller procedurer. Kvalitetssikring og vedligeholdelse af produkter og materialer.	Korrekt placering og fastgørelse, processer og procedurer for fastgørelse. Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Medarbejderen er i stand til at have kropsdele i korrekt position i forhold til arbejdet, så man undgår fx tab af balance eller akavede stillinger for krop(-sdele), hvor hænder, fødder/ben, hånd/håndled holdes i en akavet stilling, står for tæt mod værktøj/emne, eller bevæger sig ind i et værktøj osv.	Krav til instruktion i forhold til kropsdeles placering.	Instruktion i forhold til korrekt placering af kropsdele.
Elektrisk udstyr vendes korrekt under anvendelse - væk fra kroppen.	Krav til instruktion i forhold til anvendelse af elektrisk udstyr.	Instruktion i forhold til anvendelse af elektrisk udstyr.
Beskyttelse af strømførende dele		
Isoleringer af fx strømførende værktøj eller andet teknisk udstyr mv er sikret efter lovens krav og anvendes korrekt, herunder om de strømførende dele er tilstrækkeligt beskyttet.	Dobbelt isolering på værktøj, anvendelse af lavspændings-udstyr ud fra behov og lovgivning, samt yderligere beskyttelse af Strømførende dele.	Alle strømførende dele er beskyttede, lukket inde og tilgængeligheden alene kan ske for kompetence medarbejdere.
Ubeskyttede strømførende dele er synlige og med tydelig markering/signaler, når der er spænding på.	Ekstra sikkerhedsmæssige foranstaltninger ved ubeskyttede strømførende dele, angivelse af farezone og tydelig signalering ved spænding.	Særlige foranstaltninger og procedurer ved ubeskyttede strømførende dele, angivelse af farezone og tydelig signalering ved spænding.
Om strømførende dele er tilstrækkeligt isolerede og dermed kræver en sikkerhedsafstand eller beskyttelse	Isolering/tildækning af strømførende dele eller begrænse/forbyde adgang eller advare om sikkerhedsafstand.	Procedure og sikkerhedsforanstaltninger for isolering, sikkerhedsafstand og beskyttelse for strømførende dele.
Det elektriske udstyr har dobbelt isolering/ klasse II, hvor ingen enkelt fejl kan resultere i en farlig spænding, der kan give elektrisk stød uden anvendelse af jordet metalhus. Dette opnås sædvanligvis ved at have to lag af isolerende materiale, der omgiver strømførende dele eller ved hjælp af forstærket isolering. Fx håndværktøj med isolering af metaldele, især grebet af håndværktøj, hvor jordforbindelse kan være usikker pga. gentagne træk i strømkabler eller håndværktøj, der kan modstå meget høje spændinger for at forhindre kortslutning.	Anvendelse af materiel af klasse II eller tilsvarende.	Anvendelse af materiel af klasse II eller tilsvarende samt vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Farezone og pladsforhold for arbejde		
Farezone er sikret og tydelig markeret samt om det respekteres.	Adgangssikring af farezoner for elektricitet, samt motivation til at dette respekteres.	Marker tydeligt farezoner for elektriske risici og sikre at adgangen hertil minimeres og kun

		for autoriseret/kompetente medarbejdere.
Der er tilstrækkelig plads/afstand til manøvrering, når der arbejdes med eller nær elektrisk udstyr, så arbejdet kan udføres sikkert.	Tilpasning af arbejdspladsens indretning forhold til arbejder med elektrisk udstyr.	Indretning af arbejdsplads, som sikrer at bevægelsesrummet ikke indebærer risici ved arbejder med elektrisk udstyr.
Personlige værnemidler		
Nødvendige personlige værnemidler anvendes som fx gummifodtøj med dobbeltisolering, isolerende værktøj, tæpper, måtter samt beklædning og handsker, der kan yde modstand og minimere forbrænding.	Ekstra personlige værnemidler og sikkerhed for at de anvendes rigtigt.	Personlige værnemidler er til rådighed, samt instruktion i deres brug og motivering af medarbejderne om, hvordan de skal forholde sig, når beskyttelse af elektriske dele mangler eller ikke er i orden.
Nødvendige personlige værnemidler er tilgængelige, korrekt designet og (let) tilgængelige, når det kræves.	Personlige værnemidler.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.

Kontakt med elektricitet ved installation/reparation

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Uhensigtsmæssig tilslutning		
Strøm er frakoblet under installation og reparation.	At sikre mulighed for at strøm frakobles og sikre at medarbejdere gør det i praksis.	Sikre forhold som forudsætning for arbejdet, procedurer og instruktion samt kompetente medarbejdere.
Der kan ske en uhensigtsmæssig tilslutning af elektrisk strøm, når der arbejdes med eller nær dele, der kan være strømførende.	Særlige procedurer eller kontrol ved start stop mv når der sker reparation, opstilling, opstart mv af strømførende teknisk udstyr.	Uhensigtsmæssig tilslutning af den elektriske strøm ikke kan forekomme især i forbindelse med reparation, opstilling, opstart mv af strømførende teknisk udstyr.
Elektrisk udstyr kan frakobles strømforsyning og/eller sikret mod uønsket opstart.	Muliggør, at elektrisk udstyr kan frakobles strømforsyning.	Instruktion og procedurer for sikkert arbejde med elektrisk udstyr.
Tilstand og brug af elektrisk udstyr		
Elektrisk udstyr er i sikker, god stand, vedligeholdt og kontrolleret.	Anvende andet eller tilpasse det elektriske udstyrs for kapacitet, udformning og styrke. Vedligeholdelse, reparation, forandringer af elektrisk udstyr.	Sikkert elektrisk udstyr samt fastlæggelse af vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Elektrisk udstyr anvendes til de korrekte aktiviteter, på en korrekt og sikker måde.	Forbedring af elektrisk udstyr, fx korrekt greb eller placering af værktøj/genstand/materiale).	Relevante materialer, udstyr, værktøj og reservedele, der er nødvendige af arbejdstagere til at udføre opgaver sikkert, herunder personlige værnemidler.
Produkter og materialer er placeret korrekt, tilstrækkelig fastgjort, kvalitetssikret og i god vedligeholdt tilstand i forhold til aktuell arbejdsproces med maskiner og elektrisk udstyr.	Bedre/alternativ placering eller fastgørelse og/eller ændrede processer eller procedurer. Kvalitetssikring og vedligeholdelse af produkter og materialer.	Korrekt placering og fastgørelse, processer og procedurer for fastgørelse. Kvalitets- og vedligeholdelsesplan samt procedurer for den gode anvendelse.
Medarbejderen er i stand til at have kropsdele i korrekt position i forhold til arbejdet, så man undgår fx tab af balance eller akavede stillinger for krop(-sdele), hvor hænder, fødder/ben, hånd/håndled holdes i en akavet stilling, står for tæt mod værktøj/emne, eller bevæger sig ind i et værktøj osv.	Krav til instruktion i forhold til kropsdeles placering.	Instruktion i forhold til korrekt placering af kropsdele.
Forhold omkring installation af elektriske komponenter		
Isoleringer af fx strømførende værktøj eller andet teknisk udstyr mv. er sikret efter lovens krav og anvendes korrekt, herunder om de strømførende dele er tilstrækkeligt beskyttet.	Dobbelt isolering på værktøj, anvendelse af lavspændings-udstyr ud fra behov og lovgivning, samt yderligere beskyttelse af strømførende dele.	Alle strømførende dele er beskyttede, lukket inde og tilgængeligheden alene kan ske for kompetence medarbejdere.
Forhold omkring installation af elektriske komponenter er i en sikker tilstand.	Ekstra procedure for uautoriseret adgang til strømførende dele.	Alle elektriske komponenter er i en sikker tilstand, vedligeholdte og intakte.
Systemet er tilstrækkeligt sikret mod at starte, i tilfælde af at systemet er defekt eller ustabil eller hvis nogen arbejder med dele, der bliver varme, eller strømførende, hvis der tændes for systemet.	Sikre mod start ved defekt eller ustabilitet	Sikkerhedssystemer, vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Der er tilstrækkelig 1. automatisk nedlukning i tilfælde af at overbelastning eller kortslutning detekteres eller 2. mulighed for sikker manuel lukning af aktiv installation	Automatisk og/eller manuel nedlukning i tilfælde af overbelastning eller kortslutning.	Sikkerhedssystemer, vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Ubeskyttede strømførende dele		
Ubeskyttede strømførende dele er synlige og med tydelig markering/signalering, når der er spænding på.	Ekstra sikkerhedsmæssige foranstaltninger ved ubeskyttede strømførende dele, angivelse af farezone og tydelig signalering ved spænding.	Særlige foranstaltninger og procedurer ved ubeskyttede strømførende dele, angivelse af farezone og tydelig signalering ved spænding.
Om strømførende dele er tilstrækkeligt isolerede og dermed kræver en sikkerhedsafstand eller beskyttelse	Isolering/tildækning af strømførende dele eller begrænse/forbyde adgang eller advare om sikkerhedsafstand.	Procedure og sikkerhedsforanstaltninger for isolering, sikkerhedsafstand og beskyttelse for strømførende dele.
Det elektriske udstyr har dobbelt isolering/ klasse II, hvor ingen enkelt fejl kan resultere i en farlig spænding, der kan give elektrisk stød	Anvendelse af materiel af klasse II eller tilsvarende.	Anvendelse af materiel af klasse II eller tilsvarende samt vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.

uden anvendelse af jordet metalhus. Dette opnås sædvanligvis ved at have to lag af isolerende materiale, der omgiver strømførende dele eller ved hjælp af forstærket isolering. Fx isolering af metakappe og krop for at forhindre indirekte kontakt med aktive dele (i tilfælde af svigt af primær isolering eller HFI)		
Farezone og pladsforhold for arbejde		
Farezone er sikret og tydelig markeret samt om det respekteres.	Adgangssikring af farezoner for elektricitet, samt motivation til at dette respekteres.	Marker tydeligt farezoner for elektriske risici og sikre at adgangen hertil minimeres og kun for autoriseret/kompetente medarbejdere.
Der er procedurer for at sikre mod autoriseret adgang til farezone for strømførende dele/områder.	Ekstra kontroller eller procedurer som sikre at uautoriserede får adgangen til strømførende dele.	Procedurer for uautoriseret adgang til strømførende dele og sikring af at denne adgangssikring respekteres.
Der er tilstrækkelig plads/afstand til manøvrering, når der arbejdes med eller nær strømførende dele, så arbejdet kan udføres sikkert.	Tilpasning af arbejdspladsens indretning, således at bevægelsesrummet ikke indebær nærhed til strømførende dele	Indretning af arbejdsplads, som sikrer at bevægelsesrummet ikke indebær nærhed til strømførende dele.
Personlige værnemidler		
Nødvendige personlige værnemidler anvendes som fx gummifodtøj med dobbeltisolering, isolerende værktøj, tæpper, måtter samt beklædning og handsker, der kan yde modstand og minimere forbrænding.	Ekstra personlige værnemidler og sikkerhed for at de anvendes rigtigt.	Personlige værnemidler er til rådighed, samt instruktion i deres brug og motivering af medarbejderne om, hvordan de skal forholde sig, når beskyttelse af elektriske dele mangler eller ikke er i orden.
Nødvendige personlige værnemidler er tilgængelige, korrekt designet og (let) tilgængelige, når det kræves.	Personlige værnemidler.	Passende og nødvendigt sikkerhedsudstyr samt ansatte med de rette kompetencer.

Forfrysning/forbrænding ved kontakt med kolde/varme overflader

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Varme eller kolde overflader og processer		
Der forekommer meget varme eller kolde overflader hvor der arbejdes nær ved eller det der arbejdes med.	Minimering af overfladernes temperatur fx gennem isolering, nedsættelse af temperatur eller øge afstand til overfladerne	At der ikke arbejdes nær ved eller med forhold, hvor overflader er meget varme eller kolde
Maskiner og processer har mulighed for overopvarmning og om der er sikret her imod og/eller om overfladers isolering er tilstrækkelig.	Øget sikkerhed mod overopvarmning af maskiner og processer og/eller om overfladers isolering er tilstrækkelig til at sikre mod udsættelse.	Af maskiner og processer i forhold til overopvarmning og sørg for tilstrækkelig isolering herimod.
Det mekaniske udstyr er i god stand og at der ikke er risiko for overophedning	Forbedring af udstyr bl.a. med fokus på overophedning, ændring af teknologi i forhold til opgaverne, samt tilpasning af procedurer.	Sikkert udstyr samt fastlæggelse af vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Der er tilstedeværelse af åben ild, der opvarmer overflader.	Kontrollere nødvendige processer med ild, der skaber varme overflader.	Procedurer for processer med åben ild og sikkerhed ved processer, herunder instruktion og oplæring.
Kolde overflader i fryserum og lignende eller i forbindelse med meget lave temperaturer udendørs, der medfører kolde overflader.	Sikkerhedsforanstaltninger og værnemidler samt procedurer for arbejde ved særligt lave temperaturer.	Sikkerhedsforanstaltninger og værnemidler samt procedurer for arbejde ved særligt lave temperaturer.
Isolering samt temperaturkontrol		
Der er overvågning og kontrol af temperaturer ved såvel teknisk udstyr, som i omgivelserne hvor der udføres arbejde, så udstyret og de direkte omgivelser overholder temperaturgrænser.	Evaluer og kalibrering af udstyr eller arbejdsforhold på grundlag af kontroller og overvågning, samt behovet for bedre overvågningen.	Tilstrækkelig overvågning/kontrol af temperaturer og temperaturforhold, samt procedurer for hvad der skal ske når temperaturen er enten for høj eller lav og at der at der handles herpå.
Overflader er varme-/kuldeisoleret og at isoleringen er tilstrækkelig.	Varme-/kuldeisolering.	Varme-/kuldeisolering og vedligeholdelsesprocedurer.
Transport af varme eller kolde emner		
Transport af varme eller kolde emner hvor medarbejdere under transporten kan komme i kontakt med kolde/varme overflader	Ekstra sikring af transport af varme eller kolde emner, samt procedurer herfor	Transport af varme eller kolde emner sker sikkert så de ikke kan vælte, støde ind i eller på anden måde komme i kontakt med mennesker.
Værnemidler, farezone og sikkerhedsbarrierer		
De fysiske sikkerhedsbarrierer for adgang til varme eller kolde overflader er tilstrækkelige og om signaler advarer om risiko.	Ekstra fysiske sikkerhedsbarrierer og advarselssignaler.	Gode fysiske sikkerhedsbarrierer og signaler, hvor der forekommer meget varme eller kolde overflader.
Farezoner er tydelig afgrænset eksempelvis ved fysiske barrierer, markering/skiltning, signaler eller adgangskontrol samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone - at om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres. Tilføjelse af tilstrækkelig signaler, markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig signalering, markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Der er risiko for at objekt med varme/ kolde overflader bevæger sig mod offeret i ellers sikker zone	Risikovurdering ved objekter med varme overflader, der kan være i bevægelse.	Risikovurdering af objekter med varme overflader, der kan være i bevægelse.
Nødvendigt personligt sikkerhedsudstyr og særligt arbejdstøj er til rådighed, korrekt designet og (let) tilgængelige, når det kræves.	Ekstra personligt sikkerhedsudstyr som handsker, masker, og brandsikker beklædning, herunder dets kvalitet og egnethed.	Nødvendigt personligt sikkerhedsudstyr og særligt arbejdstøj til arbejde ved meget varme eller kolde overflader er til rådighed og i orden.
Ansatte der arbejder og færdes nær kulde/varme		
Der er risiko for at medarbejdere mister kontrol med krop eller kropsdele nær varme overflader (fx medarbejdere der glider, skubbes, falder, blæses omkuld og eller mister kontrol over sin bevægelse, kommer for tæt på (varmestråling) eller rører ved en ekstrem varme eller kolde overflade eller åben ild)	Krav til at skabe sikkerhedsbarrierer og instruktion i forhold til kropsdeles placering.	Sikkerhedsbarrierer og instruktion i forhold til korrekt placering af kropsdele.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og	Forbedring af medarbejdernes motivation til at	Klare instruktioner/aftaler, god fordeling af

risikobevidsthed til at arbejde sikkert ved eller med varme eller kolde emner.	udvise sikker adfærd	ansvar og opgaver, samt positiv motivation til sikker adfærd.
At ledelsessystemet ikke tilfører en konflikt mellem opgaver og mål, der sætter medarbejdernes sikkerhed under pres.	At afstemme opgaver og mål for arbejdstagere, der prioriterer sikkerhed ved arbejde med/ved varme eller kolde emner.	Afstemte opgaver og mål for arbejdstagere, der prioriterer sikkerhed ved arbejde med/ved varme eller kolde emner.

Forfrysning/forbrænding ved kontakt med kolde/varme processer

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Varme eller kolde processer		
Der forekommer meget varme eller kolde processer, hvor der arbejdes nær ved eller det der arbejdes med, fx arbejde hvor der forekommer ild, damp, kogende vand, køling, tøris etc.	Minimering af temperatur i proces fx gennem nedsættelse af temperatur forandring af proces eller ved at øge afstand mellem proces og medarbejdere	Opmærksomhed på medarbejderes sikkerhed ved arbejde med kolde/varme processer.
Maskiner og processer har mulighed for overopvarmning og om der er sikret her imod og/eller om overfladers isolering er tilstrækkelig.	Øget sikkerhed mod overopvarmning af maskiner og processer.	Af maskiner og processer i forhold til overopvarmning og sørg for tilstrækkelig sikkerhed for medarbejderne.
Det mekaniske udstyr er i god, vedligeholdt stand og at der ikke er risiko for overophedning	Forbedring af udstyr bl.a. med fokus på overophedning, ændring af teknologi i forhold til opgaverne, samt tilpasning af procedurer.	Sikkert udstyr samt fastlæggelse af vedligeholdelsesprocedurer og anvendelsesprocedurer.
Der er tilstedeværelse af åben ild i processene, der kan forbrænde medarbejder eller antænde tøj/ejendele.	Kontrollere og skab sikkerhed i nødvendige processer med (åben) ild.	Procedurer for processer med åben ild og sikkerhed ved processer, herunder instruktion og oplæring.
Der arbejdes med særligt kølige elementer i processerne.	Kontrollere og skab sikkerhed i nødvendige processer med køling.	Procedurer for processer med åben ild og sikkerhed ved processer, herunder sikkerhedsforanstaltninger, værnemidler, instruktion og oplæring.
Der forekommer særlige forhold i forbindelse med kolde/varme processer fx ved nedbrud af processer, reparation og vedligeholdelse, der kræver øget opmærksomhed.	Instruktion, procedurer og sikkerhedsforanstaltninger for særligt fokus ved processer, der ikke er daglig drift.	Instruktion, procedurer og sikkerhedsforanstaltninger for særligt fokus ved processer, der ikke er daglig drift.
Isolering samt temperaturkontrol		
Der er overvågning og kontrol af temperaturer ved såvel teknisk udstyr, som i omgivelserne hvor der udføres arbejde, så udstyret og de direkte omgivelser overholder temperaturgrænser, såvel nedre som øvre.	Evaluer og kalibrering af udstyr eller arbejdsforhold på grundlag af kontroller og overvågning, samt behovet for bedre overvågningen.	Tilstrækkelig overvågning/kontrol af temperaturer og temperaturforhold, samt procedurer for hvad der skal ske når temperaturen er enten for høj eller lav og at der at der handles herpå.
Overflader er varme-/kuldeisoleret og at isoleringen er tilstrækkelig.	Varme-/kuldeisolering.	Varme-/kuldeisolering og vedligeholdelsesprocedurer.
Transport af varme eller kolde emner		
Transport af varme eller kolde emner kan vælte eller støde ind i medarbejdere under transporten	Ekstra sikring af transport af varme eller kolde emner, samt procedurer herfor	Transport af varme eller kolde emner sker sikkert, så de ikke kan vælte, støde ind i eller på anden måde komme i kontakt med mennesker.
Værnemidler, farezone og sikkerhedsbarrierer		
De fysiske sikkerhedsbarrierer for adgang til varme eller kolde processer er tilstrækkelige og om signaler advarer om risiko.	Ekstra fysiske sikkerhedsbarrierer og advarselssignaler.	Gode fysiske sikkerhedsbarrierer og signaler, hvor der forekommer meget varme eller kolde processer.
Farezoner er tydelig afgrænset eksempelvis ved fysiske barrierer, markering/skiltning, signaler eller adgangskontrol samt tilstrækkelig belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone - at om denne afgrænsning respekteres.	Sikkerhedsforanstaltninger, som kan sikre at farezoner er tydelige og respekteres. Tilføjelse af tilstrækkelig signaler, markering/skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.	Etabler tilstrækkelig signalering, markering, skiltning, belysning og oversigt til at sikre at personer ikke bevæger sig ind i farezone.
Nødvendigt personligt sikkerhedsudstyr og særligt arbejdstøj er til rådighed, korrekt designet og (let) tilgængelige, når det kræves.	Ekstra personligt sikkerhedsudstyr som handsker, masker, og brandsikker beklædning, herunder dets kvalitet og egnethed.	Nødvendigt personligt sikkerhedsudstyr og særligt arbejdstøj til arbejde ved meget varme eller kolde overflader er til rådighed og i orden.
Ansatte der arbejder og færdes nær kulde/varme		
Der er risiko for at medarbejdere mister kontrol med krop eller kropsdele nær varme/kilde processer (fx medarbejdere der	Krav til at skabe sikkerhedsbarrierer og instruktion i forhold til kropsdeles placering.	Sikkerhedsbarrierer og instruktion i forhold til korrekt placering af kropsdele.

glider, skubbes, falder, blæses omkuld og eller mister kontrol over sin bevægelse eller retning eller kommer for tæt på (varmestråling))		
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevidsthed til at arbejde sikkert ved eller nær varme eller kolde processer.	Forbedring af medarbejdernes motivation til at udvise sikker adfærd	Klare instruktioner/aftaler, god fordeling af ansvar og opgaver, samt positiv motivation til sikker adfærd.
At ledelsessystemet ikke tilfører en konflikt mellem opgaver og mål, der sætter medarbejdernes sikkerhed under pres.	At afstemme opgaver og mål for arbejdstagere, der prioriterer sikkerhed ved arbejde med/ved varme eller kolde processer.	Afstemte opgaver og mål for arbejdstagere, der prioriterer sikkerhed ved arbejde med/ved varme eller kolde processer.

Forfrysning/forbrænding ved håndtering af kolde/varme genstande

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Håndtering af varme eller kolde genstande		
Der skal håndteres kolde eller varme genstande, med risiko for at medarbejdere får forbrænding/forfrysning	Ændre proces, transportform, brug af tekniske hjælpemidler eller øge afstand til kolde/varme genstande.	Sikre forhold ved håndtering af kolde/varme genstande.
Transport af varme eller kolde emner hvor medarbejdere under transporten kan komme i kontakt med kolde/varme overflader	Ekstra sikring af transport af varme eller kolde emner, samt procedurer herfor	Transport af varme eller kolde emner sker sikkert så de ikke kan vælte, støde ind i eller på anden måde komme i kontakt med mennesker.
Kolde overflader i fryserum og lignende eller i forbindelse med meget lave temperaturer udendørs, der medfører kolde overflader.	Sikkerhedsforanstaltninger og værnemidler samt procedurer for arbejde ved særligt lave temperaturer.	Sikkerhedsforanstaltninger og værnemidler samt procedurer for arbejde ved særligt lave temperaturer.
Sikkerhedsforanstaltninger		
Der er overvågning og kontrol af temperaturer for genstande, så udstyret og de direkte omgivelser overholder temperaturgrænser.	Evaluer og kalibrering af udstyr eller arbejdsforhold på grundlag af kontroller og overvågning, samt behovet for bedre overvågningen.	Tilstrækkelig overvågning/kontrol af temperaturer og temperaturforhold, samt procedurer for hvad der skal ske når temperaturen er enten for høj eller lav og at der at der handles herpå.
Genstandes overflader/indpakning er varme-/kuldeisoleret og at isoleringen er tilstrækkelig.	Varme-/kuldeisolering og passende indpakning.	Varme-/kuldeisolering og pakning af genstande.
Der er tilstrækkelig oprydning, belysning og oversigt til at skabe en sikker håndtering af kolde/varme genstande samt afgrænsning af farezone.	Oprydning, belysning og oversigt til at sikre at håndtere varme/kolde genstande.	Oprydning, belysning og oversigt til at sikre at håndtere varme/kolde genstande.
Nødvendigt personligt sikkerhedsudstyr og særligt arbejdstøj er til rådighed, korrekt designet og (let) tilgængelige, når det kræves.	Ekstra personligt sikkerhedsudstyr som handsker, masker, og brandsikker beklædning, herunder dets kvalitet og egnethed.	Nødvendigt personligt sikkerhedsudstyr og særligt arbejdstøj til arbejde ved håndtering af varme/kolde genstande er til rådighed og i orden.
Ansatte ved håndtering af varme/kolde genstande		
Der er risiko for at medarbejdere mister kontrol med krop eller kropsdele (fx medarbejdere der glider, skubbes, falder, blæses omkuld og eller mister kontrol over sin bevægelse eller retning) og herved kommer får forfrysning/forbrænding ved håndtering af varme/kolde genstande.	Krav til at skabe sikkerhedsbarrierer og instruktion i forhold til håndtering af varme/kolde genstande, herunder kropsdeles placering.	Sikkerhedsbarrierer og instruktion i forhold til korrekt håndtering af varme/kolde genstande.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde sikkert håndtering af varme/kolde emner.	Forbedring af medarbejdernes motivation til at udvise sikker adfærd	Klare instruktioner/aftaler, god fordeling af ansvar og opgaver, samt positiv motivation til sikker adfærd.
At ledelsessystemet ikke tilfører en konflikt mellem opgaver og mål, der sætter medarbejdernes sikkerhed under pres.	At afstemme opgaver og mål for arbejdstagere, der prioriterer sikker håndtering af varme/kolde genstande.	Afstemte opgaver og mål for arbejdstagere, der prioriterer sikker håndtering af varme/kolde genstande.

Udslip af farlige kemikalier fra åbne beholdere

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Udstyrs egenskaber og tilstand		
Beholder og udstyr for ætsende eller giftige kemikalier er egnet til de anvendte kemikalier og om de opbevares hensigtsmæssigt, samt er i en god tilstand.	Forbedring af beholder og udstyr til de ætsende eller giftige kemikalier, samt sted og metode for deres opbevaring.	Egnede beholdere og udstyr for ætsende og giftige kemikalier, med tydelig mærkning, opbevaring og håndtering.
Beholdere og andet udstyr er i ordentlig stand inklusiv udstyr til transport af beholdere.	Udstyr, herunder udstyr til transport.	Egnet udstyr, viden og metode/procedurer for transport af åben beholder
Der skal overføres, hældes eller påfyldes kemikalier til åben beholder, at den rette metode benyttes, det rette udstyr og de rigtige parametre, fx hastighed, temperatur etc.	Udstyr, viden og metode/procedurer for påfyldning af kemikalier til åben beholder.	Egnet udstyr, viden og metode/procedurer for påfyldning af kemikalier til åben beholder.
Dækslets funktion og overdækning er tilstede når påkrævet, tilstrækkelig, passende designet osv. Bør være let tilgængelig.	Dæksel, afdækning etc., når det er påkrævet.	Dæksel, afdækning når påkrævet.
Farlige processer og håndtering		
Processer omfattende ætsende eller giftige kemikalier er planlagt og kontrolleret for ukontrollerede udslip.	Øget kontrol af processer med ætsende eller giftige kemikalier og minimering af fejlmuligheder.	Sikkerhedsmæssigt tilrettelagte processer, hvor ætsende eller giftige kemikalier indgår, med stærk kontrol og overvågning som sikrer at der ikke sker udslip undervejs. Specifikke beskrivelser i ledelsessystemet, der angiver planer, procedurer og præstationskriterier, som angiver i detaljer, (som regel i skriftlig form), en formaliseret normativ adfærd eller metode, som arbejdstagere skal anvende ved håndtering af ætsende eller giftige kemikalier.
Der er risiko for kontakt mellem inkompatible stoffer og blandinger fx ved blanding eller ved brug af de forkerte stoffer eller i den forkerte rækkefølge eller mængder, der fører til utilsigtet kemisk reaktion.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at undgå kontakt mellem inkompatible stoffer og blandinger.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til forebyggelse af kontakt mellem inkompatible stoffer.
Håndtering foregår sikkert, så sammenstød undgås, og beholdere håndteres med passende forsigtighed at, arbejdsområdet er sikker/beskyttet og at der ikke er løse ledninger og/eller ledninger sidder fast mens der løftes, etc.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at sikre korrekt håndtering af kemikalier i åbne beholdere.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til korrekt håndtering af kemikalier i åbne beholdere.
Der er mulighed for at tryk opbygges, fx forårsaget af tilstopning, dårligt fungerende overtryksventil og/eller storkning af produktet.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at undgå at uønsket tryk opbygges ved kemikalier i åbne beholdere.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til .
Der er mulighed for at indholdet påvirkes direkte, fx hvis der falder/tages genstande ned i beholder, at udstyr inde i beholder håndteres for hårdhændet, at blanding er for stærk etc.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at undgå at indhold påvirkes direkte af håndtering eller processer.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til at undgå at indhold påvirkes direkte af håndtering eller processer.
Niveau i beholdere er passende, at fx at der ikke er påfyldt kemikalier nær på beholderens rand og/eller at overfyldning undgås.	Kontrol og metoder til at undgå for højt niveau af kemikalier i åbne beholdere.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til kontrol af niveau af kemikalier i beholdere.
Der er tilstrækkelig kontrol af kritiske temperaturforskelle eller svigtende varmeoverførsel fx overophedning, overtryk, kølingssvigt, uhomogen varmefordeling etc.	Kontrol og metoder til sikre de rette/kritiske temperaturer ved kemikalier i åbne beholdere.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til at sikre temperatur ved håndtering/opbevaring af kemikalier.
Ventilation og udluftning		
Ventilationen er tilstrækkelig til at farlige gasser/dampe bortledes effektivt, hvis sådanne skulle forekomme.	Forbedringer af ventilationen, således at eventuel forekomst af farlige gasser/dampe bortledes effektivt.	Tilstrækkelig kapacitet for ventilation og sikring i dets anvendelse.
Sikkerhedsforanstaltninger, farezone og afmærkning		
Personligt sikkerhedsudstyr og andre	Forbedringer af brugen af personligt	Gode læseværdige arbejdspladsbrugs-

sikkerhedsforanstaltninger, som fremgår af sikkerhedsdatabladene forefindes og anvendes korrekt.	sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger jf. i sikkerhedsdatabladene.	anvisning for arbejde med ætsende eller giftige kemikalier, herunder brug af personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger.
Farezoner er tydelig markeret for hvor der opbevares eller processes ætsende eller giftige kemikalier og at uvedkommende ikke har adgang.	Tydeligere markering af farezoner for, hvor ætsende eller giftige kemikalier opbevares eller processes, samt øget restriktion for at uvedkommende ikke har adgang	Tydeligt markerede farezoner og sikring af at uvedkommende ikke har adgang.
Der er behov for alarmering ved svigt med kemikalier i åbne beholdere.	Planer og procedurer for aktiv eller passiv alarmering ved svigt med kemikalier i åbne beholdere.	Planer og procedurer for aktiv eller passiv alarmering ved svigt med kemikalier i åbne beholdere.
Der er behov for adgangskontrol og regulering, samt at sikre adgang til sikre zoner (nødområde).	Beredskabsplaner, procedurer, oversigter og markering af sikre/usikre zoner, herunder nødområder.	Beredskabsplaner, procedurer, oversigter og markering af sikre/usikre zoner, herunder nødområder.
Ansatte der arbejder og færdes med kemi		
Medarbejderne har viden og evner til at anvende udstyr og kemikalier korrekt, samt om medarbejderne håndterer kemikalierne med den nødvendige forsigtighed.	Forbedringer af medarbejdernes kompetencer mht. at anvende udstyr og kemikalier korrekt.	Medarbejderne uddannelse og instruktion mht. at kunne styre processerne, samt anvende udstyr og kemikalier korrekt.
Der er risiko for at miste greb på åben beholder med kemikalier fx at beholder er utilstrækkeligt centreret eller understøttet eller der sker en manuel fejl ved greb (for tung, glat handske, panik).	Planer og procedurer for håndtering af kemikalier i åbne beholdere.	Planer og procedurer for håndtering af kemikalier i åbne beholdere.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde sikkert med farlige stoffer og materialer, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler og sikre ergonomiske arbejdspositioner.	Forbedre medarbejdernes motivation til at udvise sikker adfærd	Specifikke beskrivelser i ledelsessystemet, der angiver planer, procedurer og præstationskriterier for adfærd eller metode, som arbejdstagere skal anvende ved håndtering af ætsende eller giftige kemikalier. Klare instruktioner/aftaler, god fordeling af ansvar og opgaver, samt positiv motivation til sikker adfærd.

Kontakt med utildækkede farlige kemikalier (uden udslip)

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Udstyrs egenskaber og tilstand		
Beholder og udstyr for ætsende eller giftige kemikalier er egnet til de anvendte kemikalier og om de opbevares hensigtsmæssigt, samt er i en god tilstand.	Forbedring af beholder og udstyr til de ætsende eller giftige kemikalier, samt sted og metode for deres opbevaring.	Egnede beholdere og udstyr for ætsende og giftige kemikalier, med tydelig mærkning, opbevaring og håndtering.
Der er risiko for medarbejdere for at få kontakt med utildækkede kemikalier.	Planer og procedurer for sikre processer og sikker adfærd nær utildækkede kemikalier.	Sikkerhedsmæssigt tilrettelagte processer, der sikrer medarbejdere mod kontakt med ætsende eller giftige kemikalier indgår.
Beholdere og andet udstyr er i ordentlig stand med tilstrækkelige opbevaringsbetingelser (så man fx undgår at vand kommer i kontakt med de lagrede stoffer og reagerer) - inklusiv udstyr til transport af beholdere.	Udstyr, herunder udstyr til transport.	Egnet udstyr, viden og metode/procedurer for transport af åben beholder
Dækslets funktion og overdækning er tilstede når påkrævet, tilstrækkelig, passende designet osv. Bør være let tilgængelig.	Dæksel, afdækning etc., når det er påkrævet.	Dæksel, afdækning når påkrævet.
Farlige processer og håndtering		
Processer omfattende ætsende eller giftige kemikalier er planlagt og kontrolleret for at sikre at de ikke kommer i kontakt med medarbejdere ukontrollerede udslip og.	Øget kontrol af processer med ætsende eller giftige kemikalier og minimering af fejlmuligheder – herunder mulighed for kontakt.	Sikkerhedsmæssigt tilrettelagte processer, hvor ætsende eller giftige kemikalier indgår, med stærk kontrol og overvågning. Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til korrekt håndtering af utildækkede kemikalier.
Der er risiko for kontakt mellem inkompatible stoffer og blandinger fx ved blanding eller ved brug af de forkerte stoffer eller i den forkerte rækkefølge eller mængder, der fører til utilsigtet kemisk reaktion.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at sikre adskillelse af uforenelige stoffer/undgå kontakt mellem inkompatible stoffer og blandinger.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til forebyggelse af kontakt mellem inkompatible stoffer.
Det er de rigtige stoffer der benyttes i processen og i den rigtige/nødvendige kvalitet samt at stofferne er korrekt mærket.	Kontrol for, at det er de rigtige stoffer, der anvendes – i den rette kvalitet.	Kontrol for, at det er de rigtige stoffer, der anvendes – i den rette kvalitet.
Håndtering foregår sikkert, så sammenstød undgås, og beholdere håndteres med passende forsigtighed at, arbejdsområdet er sikker/beskyttet og at der ikke er løse ledninger og/eller ledninger sidder fast mens der løftes, etc.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at sikre korrekt håndtering af utildækkede kemikalier.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til korrekt håndtering af utildækkede kemikalier.
Der er mulighed for at indholdet påvirkes direkte, fx hvis der falder/tages genstande ned i beholder, at udstyr inde i beholder håndteres for hårdhændet, at blanding er for stærk etc.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at undgå at indhold påvirkes direkte af håndtering eller processer.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til at undgå at indhold påvirkes direkte af håndtering eller processer.
Niveau i beholdere er passende, at fx at der ikke er påfyldt kemikalier nær på beholderens rand og/eller at overfyldning undgås.	Kontrol og metoder til at undgå at utildækkede kemikalier er overfyldte.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til kontrol af niveau af kemikalier i beholdere.
Der er rengjort tilstrækkeligt (udstyr/arbejdsområde) så man ikke risikerer at komme i kontakt med farlige stoffer eller at produkter blandes utilsigtet.	Plan for sikker rengøring.	Plan for sikker rengøring.
Der er tilstrækkelig kontrol af kritiske temperaturforskelle eller svigtende varmeoverførsel fx overophedning, overtryk, kølingssvigt, uhomogen varmefordeling etc.	Kontrol og metoder til sikre de rette/kritiske temperaturer ved utildækkede kemikalier.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til at sikre temperatur ved håndtering/opbevaring af kemikalier.
Ventilation og udluftning		
Naturlig eller mekanisk ventilation er tilstrækkelig til at farlige gasser/dampe bortledes effektivt, hvis sådanne skulle forekomme.	Forbedringer af ventilationen, således at eventuel forekomst af farlige gasser/dampe bortledes effektivt.	Tilstrækkelig kapacitet for ventilation og sikring i dets anvendelse.
At farlige stoffer detekteres/afsløres enten ved personlig og/eller automatisk registrering	Planer og procedurer for sikre at farlige kemikalier detekteres/registreres.	Planer og procedurer for sikre at farlige kemikalier detekteres/registreres.

Sikkerhedsforanstaltninger, farezone og afmærkning		
Personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger, som fremgår af sikkerhedsdatabladene forefindes og anvendes korrekt.	Forbedringer af brugen af personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger jf. i sikkerhedsdatabladene.	Gode læseværdige arbejdspladsbrugsanvisning for arbejde med ætsende eller giftige kemikalier, herunder brug af personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger.
Farezoner er tydelig markeret for hvor der opbevares eller processes ætsende eller giftige kemikalier og at uvedkommende ikke har adgang.	Tydeligere markering af farezoner for, hvor ætsende eller giftige kemikalier opbevares eller processes, samt øget restriktion for at uvedkommende ikke har adgang	Tydeligt markerede farezoner og sikring af at uvedkommende ikke har adgang.
Der er behov for alarmering ved svigt med utildækkede kemikalier, samt at personer registrerer advarselssignaler eller andre indikationer, og reagerer korrekt fx ved at sikre at arbejdet stoppes og man forlader området	Planer og procedurer for aktiv eller passiv alarmering ved svigt med utildækkede kemikalier, samt beskrivelse af handlinger ved alarm.	Planer og procedurer for aktiv eller passiv alarmering ved svigt med utildækkede kemikalier, samt planer/procedurer for handling og beredskab ved alarm.
Der er behov for adgangskontrol og regulering, samt at sikre adgang til sikre zoner (nødområde) og/eller at adgang til farligt stof ikke forhindret af aflåst dør, afskærmning, rækværk, låg mv	Beredskabsplaner, procedurer, oversigter og markering af sikre/usikre zoner, herunder nødområder.	Beredskabsplaner, procedurer, oversigter og markering af sikre/usikre zoner, herunder nødområder.
Ansatte der arbejder og færdes med kemi		
Medarbejderne har viden og evner til at anvende udstyr og kemikalier korrekt, samt om medarbejderne håndterer kemikalierne med den nødvendige forsigtighed.	Forbedringer af medarbejdernes kompetencer mht. at anvende udstyr og kemikalier korrekt.	Medarbejderne uddannelse og instruktion mht. at kunne styre processerne, samt anvende udstyr og kemikalier korrekt.
Der er risiko for at miste greb på utildækkede farlige kemikalier fx en manuel fejl ved greb (for tung, glat handske, panik).	Planer og procedurer for håndtering af ved svigt med utildækkede kemikalier.	Planer og procedurer for håndtering af ved svigt med utildækkede kemikalier.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde sikkert med farlige stoffer og materialer, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler.	Forbedre medarbejdernes motivation til at udvise sikker adfærd	Specifikke beskrivelser i ledelsessystemet, der angiver planer, procedurer og præstationskriterier for adfærd eller metode, som arbejdstagere skal anvende ved håndtering af ætsende eller giftige kemikalier. Klare instruktioner/aftaler, god fordeling af ansvar og opgaver, samt positiv motivation til sikker adfærd.

Frigørelse af kemiske risici fra lukkede beholdere

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Udstyrs egenskaber og tilstand		
Beholder og udstyr for ætsende eller giftige kemikalier er egnet til de anvendte kemikalier og om de opbevares hensigtsmæssigt, samt er i en god tilstand.	Forbedring af beholder og udstyr til de ætsende eller giftige kemikalier, samt sted og metode for deres opbevaring.	Egnede lukkede beholdere og udstyr for ætsende og giftige kemikalier, med tydelig mærkning, opbevaring og håndtering.
Beholdere og andet udstyr er i ordentlig stand inklusiv udstyr til transport af beholdere.	Udstyr, herunder udstyr til transport. Kontrol for konstruktionssvigt/korrosionsfejl eller andre materiel fejl eller beskadigede udstyr. For eksempel at svejsning er tilstrækkelig.	Egnet udstyr, viden og metode/procedurer for transport af lukket beholder
Beholder er stabilt placeret, så den ikke vælter eller tipper, og at den er på den korrekte position.	At sikre stabil og korrekt placering af beholder.	Stabil og korrekt placering af beholder.
Lukket beholder er isoleret fra farlige systemer/processer, fx sluk for tilførslen med spærring-/klemmefunktion, dobbelt blokering og udluftning etc.	Udstyr, viden og metode/procedurer for isolation af beholderen fra farlige systemer og processer.	Nødvendig isolation af beholderen fra farlige systemer og processer.
Der skal overføres, hældes eller påfyldes kemikalier til lukket beholder, at den rette metode benyttes, det rette udstyr og de rigtige parametre, fx hastighed, temperatur etc.	Udstyr, viden og metode/procedurer for påfyldning af kemikalier til lukket beholder.	Egnet udstyr, viden og metode/procedurer for påfyldning af kemikalier til lukket beholder.
Farlige processer og håndtering		
Sikring af at procesparametre relateret til beholderen (p, t, flow) er korrekte er passende og tilgængelige herunder de tilfælde, hvor beholderen formodes at være tømt, rengjort eller uden tryk eller en beholder med nedkølede/ opvarmede stoffer til ikke farlige temperaturer.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at sikre korrekte procesparametre.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til at sikre korrekte procesparametre.
Sikring mod procesafvigelser og –fejl er tilstrækkelig herunder at angivelsen af indholdet af beholder, sikring mod trykfald, operatørfejl (fx at proces ikke startes ved en fejl), fasefejl eller uønsket pludselig faseændring eller viskositet og/eller at inkompatible stoffer blandes eller stoffer med inkompatible tilstande / temperatur.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at undgå procesafvigelser.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til at skabe sikker proces.
Systemet er tilstrækkeligt sikret mod tilslutningsfejl og fejlforbindelser herunder lækage ved utæt forbindelse, blokeret forbindelse, forkert placering af ventilen, når den er tilsluttet etc.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at sikre mod tilslutningsfejl og fejlforbindelser.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til at skabe sikker tilslutning.
Håndtering foregår sikkert, så sammenstød undgås, og beholdere håndteres med passende forsigtighed at, arbejdsområdet er sikker/beskyttet og at der ikke er løse ledninger og/eller ledninger sidder fast mens der løftes, etc.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at sikre korrekt håndtering af kemikalier i lukkede beholdere.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til korrekt håndtering af kemikalier i lukkede beholdere.
Der er tilstrækkelig kontrol af kritiske temperaturforskelle eller svigtende varmeoverførsel fx overophedning, overtryk, kølingssvigt, uhomogen varmefordeling etc.	Kontrol og metoder til sikre de rette/kritiske temperaturer ved kemikalier i lukkede beholdere.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til at sikre temperatur ved håndtering/opbevaring af kemikalier.
Beholder er korrekt tømt ved tømning også når produktrester medfører tilbageværende (damp) tryk i et system.	Planer, procedurer og præstationskriterier for tømning af lukkede beholdere.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til korrekt håndtering af kemikalier i lukkede beholdere.
Ventilation og udluftning		
Ventilationen er tilstrækkelig til at farlige gasser/dampe bortledes effektivt, hvis sådanne skulle forekomme.	Forbedringer af ventilationen, således at eventuel forekomst af farlige gasser/dampe bortledes effektivt.	Tilstrækkelig kapacitet for ventilation og sikring i dets anvendelse.

Sikkerhedsforanstaltninger, farezone og afmærkning		
Personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger, som fremgår af sikkerhedsdatabladene forefindes og anvendes korrekt.	Forbedringer af brugen af personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger jf. i sikkerhedsdatabladene.	Gode læseværdige arbejdspladsbrugsanvisning for arbejde med ætsende eller giftige kemikalier, herunder brug af personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger.
Der er tilstrækkelig beskyttelse mod ydre påvirkninger, såsom tabte objekter, aktiviteter i nærheden af beholder, kollision/sammenstød, vejr, vind, frost, is, oversvømmelser, opvarmning med solskin, etc. - også andre beskyttende foranstaltninger end selve beholderen.	Sikkerhedsbarrierer mod ydre påvirkninger af lukkede beholdere.	Sikkerhedsbarrierer mod ydre påvirkninger af lukkede beholdere.
Farezoner er tydelig markeret for hvor der opbevares eller processes ætsende eller giftige kemikalier og at uvedkommende ikke har adgang.	Tydeligere markering af farezoner for, hvor ætsende eller giftige kemikalier opbevares eller processes, samt øget restriktion for at uvedkommende ikke har adgang	Tydeligt markerede farezoner og sikring af at uvedkommende ikke har adgang.
Der er behov for alarmering ved svigt med kemikalier.	Planer og procedurer for aktiv eller passiv alarmering ved svigt med kemikalier.	Planer og procedurer for aktiv eller passiv alarmering ved svigt med kemikalier.
Der er behov for adgangskontrol og regulering, samt at sikre adgang til sikre zoner (nødområde).	Beredskabsplaner, procedurer, oversigter og markering af sikre/usikre zoner, herunder nødområder.	Beredskabsplaner, procedurer, oversigter og markering af sikre/usikre zoner, herunder nødområder.
Ansatte der arbejder og færdes med kemi		
Medarbejderne har viden og evner til at anvende og kontrollere udstyr og kemikalier korrekt, samt om medarbejderne håndterer kemikalierne med den nødvendige forsigtighed.	Forbedringer af medarbejdernes kompetencer mht. at anvende udstyr og kemikalier korrekt.	Medarbejderne uddannelse og instruktion mht. at kunne styre processerne, samt anvende udstyr og kemikalier korrekt.
Der er risiko for at miste greb på lukket beholder med kemikalier fx at beholder er utilstrækkeligt centreret eller understøttet eller der sker en manuel fejl ved greb (for tung, glat handske, panik).	Planer og procedurer for håndtering af kemikalier i lukkede beholdere.	Planer og procedurer for håndtering af kemikalier i lukkede beholdere.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde sikkert med farlige stoffer og materialer, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler og sikre ergonomiske arbejdspositioner.	Forbedre medarbejdernes motivation til at udvise sikker adfærd	Specifikke beskrivelser i ledelsessystemet, der angiver planer, procedurer og præstationskriterier for adfærd eller metode, som arbejdstagere skal anvende ved håndtering af ætsende eller giftige kemikalier. Klare instruktioner/aftaler, god fordeling af ansvar og opgaver, samt positiv motivation til sikker adfærd.

Frigørelse af kemiske risici – under transport

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Udstyrs egenskaber og tilstand		
Beholder og udstyr for ætsende eller giftige kemikalier er egnet til transport af de anvendte kemikalier og om de opbevares hensigtsmæssigt.	Tilpasning/forbedring af beholder og udstyr til transport af ætsende eller giftige kemikalier.	Egnede beholdere og udstyr for transport af ætsende og giftige kemikalier, med tydelig mærkning, opbevaring og håndtering.
Beholdere og andet udstyr er i ordentlig stand.	Tilpasning/forbedring af beholder og udstyr.	Egnet udstyr, viden og metode/procedurer for transport af beholdere.
Beholdere og andet udstyr er tilstrækkelig fastgjort for transport (acceleration, opbremsning, centrifugalkraft), og ligeledes sikret mod ydre kræfter og sammenstød.	Fastgørelse af beholder(e).	Passende udstyr og metode for fastgørelse for transport (herunder sikring mod sammenstød mm.)
Der er risiko for kontakt mellem inkompatible stoffer og blandinger eller der er mulighed for, at tryk opbygges som følge af transport.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at undgå at der sker u hensigtsmæssige reaktioner af farlige stoffer under transport.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til forebyggelse af u hensigtsmæssige reaktioner af farlige stoffer under transport.
Niveau i beholdere er passende, og at man har taget højde for risici for at kemikalier kan løbe over som følge af transport (acceleration, opbremsning, centrifugalkraft mv.)	Kontrol og metoder til at undgå at kemikalier kan løbe over som følge af transport.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til at undgå at kemikalier kan løbe over som følge af transport.
Ventilationen i køretøjet er tilstrækkelig til at farlige gasser/dampe bortledes effektivt, hvis sådanne skulle forekomme.	Forbedringer af ventilationen i køretøjet, således at eventuel forekomst af farlige gasser/dampe bortledes effektivt.	Tilstrækkelig kapacitet for ventilation i køretøjet og sikring i dets anvendelse.
Det er muligt, at undgå at håndtere farligt kemi under transport – med mindre det er absolut nødvendigt.	Planer, procedurer og præstationskriterier for at undgå u hensigtsmæssig håndtering af farligt kemi under transport.	Planer, procedurer og præstationskriterier, som i detaljer angiver, adfærd og/eller metode til at undgå u hensigtsmæssig håndtering af farligt kemi under transport.
Køretøj og chauffør		
Passagerer har en sikker position i køretøjet (Adskillelse mellem kemi og personer) samt at chaufførens og passagererne bruger sikkerhedsbælte.	Regulering af hvem og hvor mange som må være inde i eller på køretøjet. Ekstra sikkerhedsudstyr til passagerer.	Kontrol af passagerer og procedure for at regler overholdes. Installering af tilstrækkelig sikkerhedsudstyr.
Chaufføren er i stand til at køre og kontrollere køretøjet, har nødvendigt kørekort til køretøjet og ikke distraheres under kørsel.	Kontrol af mulige u hensigtsmæssige operationer og behovet for instruktion, overvejelse om en anden skal overtage opgaven, om nødvendigt kørekort er erhvervet, samt fjernelse af distraherende elementer, som fx håndholdt telefon, musik, dimser i vinduet mv.	Gennemfør tilstrækkelig instruktion og træning så u hensigtsmæssige operationer undgås, overvej udvælgelse af chauffør og undgå distraherende elementer, som fx håndholdt telefon, musik, dimser i vinduet mv.
Der udvises omhu og forsigtighed under kørsel, herunder hensyn til køretøjets hastighed og stabilitet samt evnen til at forhindre sammenstød.	Kontrol af hastighed og sikker kørsel, samt procedurer ved uheld.	Planer og procedurer for at sikre passende hensyn under kørsel herunder hastighed, kontrol af hastighed samt procedurer ved uheld.
Køretøjets tilstand er undersøgt jævnlgt for dets mekaniske, elektriske og tekniske funktioner, incl. hjul, spejle, signaler.	Hyppigere og bedre kontrol af køretøjets tilstand, herunder hjul, spejle, signaler, lys mv.	Løbende kontrol af køretøjets tilstand, herunder hjul, spejle, signaler, lys mv.
Køretøjet er rent og vedligeholdt både inden i, som uden på.	Forbedring af renholdelse og vedligeholdelse af køretøjet både inden i, som uden på.	Rene og vedligeholdte køretøjer både inden i, som uden på.
Sikkerhedsforanstaltninger, farezone og afmærkning		
Personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger, som fremgår af sikkerhedsdatabladene forefindes og anvendes korrekt.	Forbedringer af brugen af personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger jf. i sikkerhedsdatabladene.	Gode læseværdige arbejdspladsbrugsanvisning for arbejde med ætsende eller giftige kemikalier, herunder brug af personligt sikkerhedsudstyr og andre sikkerhedsforanstaltninger.
Farezoner er tydelig markeret for, hvor der opbevares ætsende eller giftige kemikalier under transport og at uvedkommende ikke har adgang.	Tydeligere markering af farezoner for, hvor der opbevares ætsende eller giftige kemikalier under transport, samt øget restriktion for at uvedkommende ikke har adgang	Tydeligt markerede farezoner og sikring af at uvedkommende ikke har adgang.
Der er behov for alarmering ved svigt med kemikalier under transport.	Planer og procedurer for aktiv eller passiv alarmering ved svigt med kemikalier under	Planer og procedurer for aktiv eller passiv alarmering ved svigt med kemikalier under

	transport.	transport.
Ansatte der arbejder med og færdes transporterer farlig kemi		
Medarbejderne har viden og evner til at anvende udstyr og transportere kemikalier korrekt, samt om medarbejderne transporterer og håndterer kemikalierne med den nødvendige forsigtighed.	Forbedringer af medarbejdernes kompetencer mht. at transportere kemikalier korrekt.	Medarbejderne uddannelse og instruktion mht. at transportere kemikalier korrekt.
De ansattes motivation, agtpågivenhed og risikobevisthed til at arbejde sikkert med transport af farlige stoffer og materialer, herunder sikkert brug af udstyr og hjælpemidler og sikre ergonomiske arbejdspositioner.	Forbedre medarbejdernes motivation til at udvise sikker adfærd ved transport af farlige stoffer og materialer.	Specifikke beskrivelser i ledelsessystemet, der angiver planer, procedurer og præstationskriterier for adfærd eller metode, som arbejdstagere skal anvende ved håndtering og transport af ætsende eller giftige kemikalier. Klare instruktioner/aftaler, god fordeling af ansvar og opgaver, samt positiv motivation til sikker adfærd.

Tunge løft – arbejde med mennesker (dyr)

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Løftesituationer med risiko for akut overbelastning		
Der er personer (dyr) der skal løftes, som kan give anledning til en akut overbelastning af de ansatte	Behov for et teknisk hjælpemiddel eller at man er to om opgaven	At der er tekniske hjælpemidler til rådighed eller hjælp fra anden person
Medarbejdernes arbejdsstillinger og håndteringsmuligheder		
Arbejdsarealet giver mulighed for gode arbejdsstillinger.	Forbedringer af arbejdsarealet.	Gode og tilstrækkelig arbejdsarealer.
Arbejdsforholdene giver mulighed for gode arbejdsstillinger og bevægelser.	Forbedringer af arbejdsforholdene.	Gode og passende arbejdsforhold.
Tekniske hjælpemidler		
De ansatte har adgang til nødvendigt og sikre tekniske hjælpemidler til håndtering af byrder og er instrueret i deres anvendelse.	Yderligere tekniske hjælpemidler for håndtering af tunge løft.	Tilgængeligt tekniske hjælpemidler og instruktion i dets anvendelse.
Det tekniske udstyr er i god og sikker tilstand.	Kontrol og vedligeholdelse af det tekniske udstyr.	Kontrol og vedligeholdelse af de tekniske hjælpemidler.
Arbejdsforhold og arbejdstilrettelæggelse		
Overflader og fodtøj giver problemer for de ansattes evne til at holde kropsbalancen.	Forbedringer af skridsikre overflader, samt brug af sikkert fodtøj.	Skridsikre overflader og brug af sikkert fodtøj.
Forhindringer, ujævnheder mv. giver problemer for de ansattes evne til at holde kropsbalancen.	Fjernelse af forhindringer og vedligeholdelse af overflader.	Forhindrings frie og vedligeholdte overflader.
Opgaverne kræver håndtering af særlige tunge byrder.	Kontrol af forekomst af særlige tunge løft af byrder og planlægning af, hvordan sådanne løft skal håndteres.	Kontrol og planlægning af særlige tunge løft og instruktion/træning af de ansatte.
Den ansattes kompetence og motivation		
De ansattes adfærd og hastighed i bevægelser i forbindelse med tunge løft, især kombineret med færden på trapper, ved ind- og udstigning af biler og lignende.	Instruktion i sikker adfærd, når man både håndterer byrder, går på trapper eller stiger ud- og ind af køretøjer mv.	Sikker adfærd, når man både håndterer byrder, går på trapper eller stiger ud- og ind af køretøjer mv.
God løfteteknik er kendt og anvendt.	Instruktioner i løfteteknik.	De ansatte er instrueret og trænet i god løfteteknik.
Sikker adfærd ved opgaver, der kræver tunge løft.	Instruktion af sikker adfærd ved tunge løft.	Sikker adfærd ved tunge løft.
Der anvendes hensigtsmæssigt fodtøj	Anvendelse af andet fodtøj	Instruktion af egnet fodtøj, samt eventuelt at stille dette til rådighed
Den ansattes helbred og kropsstyrke		
De ansattes kondition og helbred passer til kravene for arbejdets udførelse, herunder håndtering af tunge byrder.	Andre personer eller flere personer skal varetage opgaven, eller om der skal anvendes tekniske hjælpemidler.	Vælg en eller flere ansatte til opgave, som kan håndtere det eller sørg for nødvendige hjælpemidler, som kan eliminere de tunge løft.
De ansatte ikke er syge eller nedslidte til at kunne udføre arbejdsopgaverne	Der er behov for at tilpasse opgaver og bemanning	Tilpasning af opgaver og bemanning ved sygdom og nedslidning.

Tunge løft af genstande

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Løftesituationer med risiko for akut overbelastning		
Der er genstande, materialer, hjælpemidler, der skal løftes, som kan give anledning til en akut overbelastning af de ansatte	Behov for et teknisk hjælpemiddel eller at man er to om opgaven	At der er tekniske hjælpemidler til rådighed eller hjælp fra anden person
Medarbejdernes arbejdsstillinger og håndteringsmuligheder		
Arbejdsarealet giver mulighed for gode arbejdsstillinger.	Forbedringer af arbejdsarealet.	Gode og tilstrækkelig arbejdsarealer.
Arbejdsforholdene giver mulighed for gode arbejdsstillinger og bevægelser.	Forbedringer af arbejdsforholdene.	Gode og passende arbejdsforhold.
Tekniske hjælpemidler		
De ansatte har adgang til nødvendigt og sikre tekniske hjælpemidler til håndtering af byrder og er instrueret i deres anvendelse.	Yderligere tekniske hjælpemidler for håndtering af tunge løft.	Tilgængeligt tekniske hjælpemidler og instruktion i dets anvendelse.
Det tekniske udstyr er i god og sikker tilstand.	Kontrol og vedligeholdelse af det tekniske udstyr.	Kontrol og vedligeholdelse af de tekniske hjælpemidler.
Arbejdsforhold og arbejdstilrettelæggelse		
Overflader og fodtøj giver problemer for de ansattes evne til at holde kropsbalancen.	Forbedringer af skridsikre overflader, samt brug af sikkert fodtøj.	Skridsikre overflader og brug af sikkert fodtøj.
Forhindringer, ujævnheder mv. giver problemer for de ansattes evne til at holde kropsbalancen.	Fjernelse af forhindringer og vedligeholdelse af overflader.	Forhindrings frie og vedligeholdte overflader.
Opgaverne kræver håndtering af særlige tunge byrder.	Kontrol af forekomst af særlige tunge løft af byrder og planlægning af, hvordan sådanne løft skal håndteres.	Kontrol og planlægning af særlige tunge løft og instruktion/træning af de ansatte.
Den ansattes kompetence og motivation		
De ansattes adfærd og hastighed i bevægelser i forbindelse med tunge løft, især kombineret med færden på trapper, ved ind- og udstigning af biler og lignende.	Instruktion i sikker adfærd, når man både håndterer byrder, går på trapper eller stiger ud- og ind af køretøjer mv.	Sikker adfærd, når man både håndterer byrder, går på trapper eller stiger ud- og ind af køretøjer mv.
God løfteteknik er kendt og anvendt.	Instruktioner i løfteteknik.	De ansatte er instrueret og trænet i god løfteteknik.
Sikker adfærd ved opgaver, der kræver tunge løft.	Instruktion af sikker adfærd ved tunge løft.	Sikker adfærd ved tunge løft.
Der anvendes hensigtsmæssigt fodtøj	Anvendelse af andet fodtøj	Instruktion af egnet fodtøj, samt eventuelt at stille dette til rådighed
Den ansattes helbred og kropsstyrke		
De ansattes kondition og helbred passer til kravene for arbejdets udførelse, herunder håndtering af tunge byrder.	Andre personer eller flere personer skal varetage opgaven, eller om der skal anvendes tekniske hjælpemidler.	Vælg en eller flere ansatte til opgave, som kan håndtere det eller sørg for nødvendige hjælpemidler, som kan eliminere de tunge løft.
De ansatte ikke er syge eller nedslidte til at kunne udføre arbejdsopgaverne	Der er behov for at tilpasse opgaver og bemanning	Tilpasning af opgaver og bemanning ved sygdom og nedslidning.

Uhensigtsmæssig bevægelse/ arbejdsstillinger

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Arbejdsstillinger med risiko for akut overbelastning		
Der er arbejdsituationer, hvor medarbejderne skal udføre kraftbetonet arbejde i uhensigtsmæssige arbejdsstillinger	Behov for at ændre på arbejdsituationen	At arbejdsopgaver og – situationer er tænkt igennem før de udføres.
Medarbejdernes arbejdsstillinger og håndteringsmuligheder		
Arbejdsarealet giver mulighed for gode arbejdsstillinger.	Forbedringer af arbejdsarealet.	Gode og tilstrækkelig arbejdsarealer.
Arbejdsforholdene giver mulighed for gode arbejdsstillinger og bevægelser.	Forbedringer af arbejdsforholdene.	Gode og passende arbejdsforhold.
Tekniske hjælpemidler		
De ansatte har adgang til nødvendigt og sikre tekniske hjælpemidler til håndtering af byrder og er instrueret i deres anvendelse.	Yderligere tekniske hjælpemidler for håndtering af tunge løft.	Tilgængeligt tekniske hjælpemidler og instruktion i dets anvendelse.
Det tekniske udstyr er i god og sikker tilstand.	Kontrol og vedligeholdelse af det tekniske udstyr.	Kontrol og vedligeholdelse af de tekniske hjælpemidler.
Arbejdsforhold og arbejdstilrettelæggelse		
Overflader og fodtøj giver problemer for de ansattes evne til at holde kropsbalancen.	Forbedringer af skridsikre overflader, samt brug af sikkert fodtøj.	Skridsikre overflader og brug af sikkert fodtøj.
Forhindringer, ujævnheder mv. giver problemer for de ansattes evne til at holde krops-balancen.	Fjernelse af forhindringer og vedligeholdelse af overflader.	Forhindrings frie og vedligeholdte overflader.
Opgaverne kræver særlige uhensigtsmæssige arbejdsstillinger	Kontrol af opgaver med særlige uhensigtsmæssige arbejdsstillinger og planlægning af, hvordan sådanne opgaver skal udføres.	Kontrol og planlægning af opgaver, som kræver gennemførelse med uhensigtsmæssig arbejdsstilling.
Den ansattes kompetence og motivation		
De ansattes adfærd og hastighed i bevægelser i forbindelse med arbejde, færden mv. som kan føre til akut overbelastning af kroppen.	Instruktion i sikker adfærd, når man både håndterer byrder, går på trapper eller stiger ud- og ind af køretøjer mv.	Instruktion i sikker adfærd, når man både håndterer byrder, går på trapper eller stiger ud- og ind af køretøjer mv.
Gode arbejdsstillinger er kendt og anvendt.	Instruktioner i gode arbejdsstillinger.	De ansatte er instrueret og trænet i god løfteteknik.
Sikker adfærd ved opgaver, der kræver vanskelige arbejdsstillinger.	Instruktion af sikker adfærd ved eventuelle uhensigtsmæssige arbejdsstillinger.	Instruktion i sikker adfærd ved eventuelle uhensigtsmæssige arbejdsstillinger..
Der anvendes hensigtsmæssigt fodtøj	Anvendelse af andet fodtøj	Instruktion af egnet fodtøj, samt eventuelt at stille dette til rådighed
Den ansattes helbred og kropstyrke		
De ansattes kondition og helbred passer til kravene for arbejdets udførelse, herunder de arbejdsstillinger, som arbejdet kræver	Andre personer eller flere personer skal varetage opgaven, eller om der skal anvendes tekniske hjælpemidler.	Vælg en eller flere ansatte til opgave, som kan håndtere det eller sørg for nødvendige hjælpemidler, som kan eliminere de tunge løft.
De ansatte ikke er syge eller nedslidte til at kunne udføre arbejdsopgaverne	Der er behov for at tilpasse opgaver og bemanning	Tilpasning af opgaver og bemanning ved sygdom og nedslidning.

Ekstreme Træk – skub

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Træk - skub med risiko for akut overbelastning		
Der er arbejdsituationer, hvor medarbejderne skal udføre kraftbetonet træk- skub	Behov for at ændre på arbejdsituationen	At arbejdsopgaver og – situationer er tænkt igennem før de udføres.
Medarbejdernes håndteringsmuligheder ved træ - skub		
Arbejdsarealet er hensigtsmæssig for de træk, skub opgaver, der skal udføres.	Forbedringer af arbejdsarealet.	Gode og tilstrækkelig arbejdsarealer.
Arbejdsforholdene giver mulighed for at træk-skub opgaver kan udføres sikkert.	Forbedringer af arbejdsforholdene.	Gode og passende arbejdsforhold.
Tekniske hjælpemidler		
De ansatte har adgang til nødvendigt og sikre tekniske hjælpemidler til træ – skub af byrder og er instrueret i deres anvendelse.	Yderligere tekniske hjælpemidler for træk – skub af byrder	Tilgængeligt tekniske hjælpemidler og instruktion i dets anvendelse.
Det tekniske udstyr er i god og sikker tilstand, herunder hjul mv.	Kontrol og vedligeholdelse af det tekniske udstyr.	Kontrol og vedligeholdelse af de tekniske hjælpemidler.
Arbejdsforhold og arbejdstilrettelæggelse		
Overflader eller hældning på overfladen giver problemer for de ansattes til at række – skubbe.	Forbedringer af overflader eller brug af anden tilrettelæggelse af arbejdet.	At overflader er jævne, og uden stigning eller fald, hvor der skal trækkes ellers skubbes..
Forhindringer, ujævnheder mv. giver problemer for de ansattes til trække - skubbe.	Fjernelse af forhindringer og vedligeholdelse af overflader.	Forhindrings frie og vedligeholdte overflader.
Opgaverne kræver særlige uhensigtsmæssige arbejdsstillinger	Kontrol af opgaver med særlige uhensigtsmæssige arbejdsstillinger og planlægning af, hvordan sådanne opgaver skal udføres.	Kontrol og planlægning af opgaver, som kræver gennemførelse med uhensigtsmæssig arbejdsstilling.
Den ansattes kompetence og motivation		
De ansattes adfærd og hastighed i bevægelser i forbindelse med træk-skub, som kan føre til akut overbelastning af kroppen.	Instruktion i sikker adfærd, når man skal trække, hvor der er risiko for overbelastning.	Instruktion i sikker adfærd, når man skal trække – skubbe, hvor der er risiko for akut overbelastning.
Gode arbejdsstillinger er kendt og anvendt.	Instruktioner i gode arbejdsstillinger.	De ansatte er instrueret og trænet i god løfteteknik.
Sikker adfærd ved opgaver, der kræver vanskelige træk-skub situationer.	Instruktion af sikker adfærd ved vanskelige træk-skub opgaver.	Instruktion i sikker adfærd ved vanskelige træk-skub opgaver
Der anvendes hensigtsmæssigt fodtøj	Anvendelse af andet fodtøj	Instruktion af egnet fodtøj, samt eventuelt at stille dette til rådighed
Den ansattes helbred og kropsstyrke		
De ansattes kondition og helbred passer til kravene for arbejdets udførelse, herunder de træk-skub som arbejdet kræver	Andre personer eller flere personer skal varetage opgaven, eller om der skal anvendes tekniske hjælpemidler.	Vælg en eller flere ansatte til opgave, som kan håndtere det eller sørg for nødvendige hjælpemidler, som kan eliminere træk-skub.
De ansatte ikke er syge eller nedslidte til at kunne udføre arbejdsopgaverne	Der er behov for at tilpasse opgaver og bemanning	Tilpasning af opgaver og bemanning ved sygdom og nedslidning.

Kontakt med elektricitet – højspændingsledninger

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdet og kontrolleret...
Beskyttelse af højspænding		
De elektriske ledninger er tilstrækkeligt afskærmet.	Yderligere afskærmning.	Sørg for at højspændingsledninger er farsvarlig beskyttede og sikret.
Ledningerne er beskyttet i forhold til opgaver, hvor værktøj, kran og køretøj kan komme i berøring med ledningen.	Yderligere beskyttelse og tilpasning af opgaver forhold til ledningsføringerne	Sørg for at opgaver nær højspændingsledninger er tilpasset og planlagt med hensyn til ledningsføringen
Tydelig angivelse af højspænding		
Højspændingsledningen er synlig	At markere højspændingsledningen tydeligere	Sørg for tydelig markering af højspændingsledninger
Skiltning, markering, signalering af hvor der går højspændingsledning er i orden, kontrolleret og vedligeholdt.	Forbedring af skiltningen, dets kontrol og vedligeholdelse.	Sørg for at skiltning, markering, signalering af højspændingsledninger er i orden, kontrolleret og vedligeholdt.
Det er kommunikeret, hvor der går højspændingsledninger.	Yderligere kommunikation om hvor der går højspændingsledninger	Sørg for at det er klart kommunikeret hvor der går højspændingsledninger.
Plads til arbejdet nær højspænding		
Der er tilstrækkelig plads til arbejdet, som foregår i nær højspændingsledninger	Forbedringer af enten plads eller arbejdsopgaver	Sørg for at der er plads til de arbejdsopgaver, som skal udføres nær højspændingsledninger eller at tilpasse arbejdsopgaverne til pladsen
Der er plads til at manøvrere køretøjer eller andet teknisk udstyr, hvis de skal anvendes nær højspændingsledninger	Forbedringer af pladsen til de køretøjer eller tekniske hjælpemidler, der skal anvendes nær højspændingsledninger	Sørg for at der er plads til at køretøjer eller tekniske hjælpemidler kan anvendes sikkert når de skal anvendes i nærheden af højspændingsledninger
Personlig beskyttelses udstyr		
Observer om der er det nødvendige personlige beskyttelsesudstyr til rådighed, herunder fodtøj, handsker, beklædning med isolering og om det anvendes	Yderligere beskyttelsesudstyr, samt motivation for dets anvendelse	Sørg for at det personlige beskyttelsesudstyr er tilgængeligt, i orden og der er en klar instruks om dets anvendelse
Procedurer for adgang		
Der er en klar procedurer ved alt form for arbejde tæt ved højspændingsledninger.	Yderligere procedurer ved arbejde i et køretøj tæt ved højspændingsledninger er i orden	Instruer medarbejderne i procedurene.
Der er behov for adgangsbegrænsning for arbejde nær højspændingsledninger	Etablering af adgangsbegrænsning	Marker adgangsbegrænsning og kommuniker procedurer for adgang
Adgangssikring respekteres.	Yderligere instruks om adgangssikring og motivation for at den bliver respekteret	Sørg for at gribe ind, hvis adgangssikring ikke respekteres, samt motiver og instruer medarbejderne.
Der er procedure for uautoriseret adgang.	Yderligere procedure for uautoriseret adgang	Sørg for at der er procedurer, som kan tages i brug ved uautoriseret adgang
Beredskab og førstehjælp		
Der er en god og effektiv beredskabsplan for uheld med højspænding	Forbedringer eller etablering af beredskabsplan	Sørg for at der er en effektiv beredskabsplan og at den er opdateret og kommunikeret

Medarbejdere er uddannet i førstehjælp ved elektrisk stød.	Uddannelse i førstehjælp.	Sørg for at medarbejderne er trænet i procedurerne ved jævnlige øvelser
Afbrydelse af strøm		
Det er muligt at afbryde strømmen, hvis der sker uheld, eller der skal arbejdes med eller nær de strømførende installationer	Etablering af en mulighed for at afbryde strømmen og/eller at jorde installationen	Sørg for at det er muligt at afbryde strømmen og at jorde installationerne.
Det er tydeligt og kendt hvordan man kan afbryde strømmen	Markering og kommunikation om hvordan man afbryder for strømmen	Sørg for at det er tydeligt hvor man kan afbryde strømmen og at denne viden er kommunikeret ud.

Ildebrand – brandbare letantændelige stoffer

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Arbejds- og gnist- tilladelse		
Der bruges arbejds-/gnisttilladelse ved alt arbejde med risiko for brand og eksplosion.	Yderligere arbejds-/gnisttilladelse.	Sørg for effektive procedurer for arbejde og for arbejds-/gnisttilladelse.
Medarbejderne respekterer aftaler og anvisninger i gnisttilladelserne inkl. god afslutning af arbejdet.	Yderligere instruks af medarbejderne mht. respekt for aftaler og anvisninger	Sørg for klare instrukser og motivation om, hvordan arbejdet skal foregå i områder med risiko for brand.
Begrænsning af brandfarlige materialer		
Der i tilstrækkeligt omfang undgås /begrænses brug af brandfarlige materialer.	Yderligere begrænsning, substitution af brandfarlige materialer	Sørg for at begræns, substituer brandfarlige materialer til noget mindre brandfarligt
Brandfarlige materialer opbevares sikkert og om anlæg er tilstrækkelige lukkede.	Forbedringer af sikkerheden omkring opbevaringen af brandfarlige materialer	Sørg for at alle brandfarlige materialer er opbevaret effektivt sikkert.
Eventuelle sikkerhedsventiler m.m. blæser til sikre områder.	At tilpasse eventuelle sikkerhedsventiler i forhold til den udblæsningsretning	Sørg for at sikkerhedsventilernes udblæsnings retningen er rette mod sikre områder.
De brandfarlige kemikalier er korrekt mærket.	Forbedringer af mærkningen af de brandfarlige kemikalier.	Sørg for at alle brandfarlige materialer er tydeligt mærket ifølge loven
Brug af elektrisk udstyr		
Der anvendes eksplosionssikkert udstyr og undgås dannelse af statisk elektricitet.	Kontrol af om der i områder med brandfarlige dampe anvendes eksplosions-sikkert udstyr og undgås dannelse af statisk elektricitet	Sørg for at der er sikret mod brand og at der anvendes sikkert udstyr.
Bestemmelserne i ATEX er fulgt	Yderligere kontrol af om ATEX bestemmelserne er fulgt	Sørg for at ATEX bestemmelserne bliver effektivt fulgte.
Personligt beskyttelsesudstyr		
Personligt beskyttelsesudstyr anvendes og beskytter effektivt mod brand og dannelse af statisk elektricitet.	Forbedringer af det personlige beskyttelsesudstyr.	Sørg for at personligt beskyttelsesudstyr er tilgængeligt og anvendes
Personligt beskyttelsesudstyr er rent og i orden og opbevares hensigtsmæssigt.	Forbedringer af beskyttelsesudstyrets tilstand og opbevaring	Sørg for at beskyttelsesudstyret bliver rengjort, repareret, vedligeholdt og opbevaret sikkerhedsmæssigt effektivt.
Adgangsbegrænsning og farezone		
Der i tilstrækkeligt adgangsbegrænsning for uvedkommendes, hvor brandfarlige materialer opbevares eller anvendes.	Forbedringer af adgangsbegrænsningen mod uvedkommendes adgang til brandfarlige materialer.	Sørg for sikker adgangsbegrænsning til brandfarlige materialer, hvor de opbevares og hvor de anvendes.
Der er tydelig markeret hvor brandfarlige materialer opbevares eller anvendes	Forbedringer af skiltning, signaler mv hvor der opbevares, arbejdes med brandfarlige materialer	Sørg for at der en klar skiltning eller signalering af hvor brandfarlige materialer opbevares og anvendes.
Medarbejdernes adfærd og brandhygiejne		
Medarbejdernes adfærd svarer til god brandhygiejnisk adfærd.	Instruktion om hvad god brandhygiejne står for	Sørg for at motivere og instruere medarbejderne om god brandhygiejne.
Forbud mod rygning overholdes.	Yderligere instruks om forbud mod rygning.	Sørg for at forbud mod rygning overholdes.

Medarbejderne ved hvor der er brand-farligt materiale, kender mærkningen, samt hvordan de skal forholde sig	Forbedringer af instrukser, procedurer og motivation til sikker adfærd	Sørg for at instrukser og procedurer mht medarbejdernes viden og adfærd er opdateret.
Beredskab og førstehjælp		
Der er en god og effektiv beredskabsplan for uheld med brand	Forbedringer eller etablering af beredskabsplan	Sørg for at der er en effektiv beredskabsplan og at den er opdateret og kommunikeret
Medarbejdere er uddannet i førstehjælp ved brand	Uddannelse i førstehjælp.	Sørg for at medarbejderne er trænet i procedurene ved jævnlige øvelser

Ildebrand – brandslukning

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Adgang til brandslukningsudstyr		
Der er den nødvendige adgang til brandslukningsudstyr	Forbedringer af brandslukningsudstyret	Sørg for at brandslukningsværktøjet er tilgængeligt
At brandslukningsudstyret er opdateret, kontrolleret og vedligeholdt	Yderligere kontrol af brandslukningsudstyr og dets vedligeholdelse	Sørg for at brandslukningsudstyret er opdateret, kontrolleret og vedligeholdt.
Der er adgang til hurtig hjælp fra brandvæsen	Hurtigere adgang til hjælp fra brandvæsen	Sørg for klar aftale med brandvæsen og at kontakten dertil er tilgængelig
Brandfarlige materialer		
Det er muligt at isolere brandfarlige materialer i tilfælde af brand	Yderligere at isolere brandfarlige materialer	Sørg for så god en isolering af de brandfarlige materialer
Det er muligt at branddæmpe områder med brandfarlige materialer	Foranstaltninger, som kan dæmme op for antændelse af brandfarlige materialer	Sørg for så god en branddæmpning af de brandfarlige materialer
Der er kendskab til hvilken form for slukning og slukningsmetoder, der skal anvendes	Udbygning af kendskabet til rette form for slukningsmetode af de brandfarlige materialer.	Sørg for at kendskabet til de rette slukningsmetoder er kendte
Brug af elektrisk udstyr		
Det er muligt at afbryde al elektrisk strøm til tekniske hjælpemidler	Ekstra muligheder for at afbryde den elektriske strøm til alle installationer	Sørg for at det er muligt, tilgængeligt og kendt hvordan man kan slukke for strømmen i tilfælde af brand.
Personligt beskyttelsesudstyr		
Personligt beskyttelsesudstyr anvendes og beskytter effektivt mod brand.	Forbedringer af det personlige beskyttelsesudstyr.	Sørg for at personligt beskyttelsesudstyr er tilgængeligt og anvendes.
Personligt beskyttelsesudstyr er rent og i orden og opbevares hensigtsmæssigt.	Forbedringer af beskyttelsesudstyrets tilstand og opbevaring	Sørg for at beskyttelsesudstyret bliver rengjort, repareret, vedligeholdt og opbevaret sikkerhedsmæssigt effektivt.
Adgangsbegrænsning og farezone		
Der i tilstrækkeligt adgangsbegrænsning for uvedkommendes, hvor der slukkes for brand.	Forbedringer af adgangsbegrænsningen mod uvedkommendes adgang ved brandslukning	Sørg for sikker adgangsbegrænsning til brandområdet
Der er tydelig markeret hvor brandfarlige materialer opbevares eller anvendes	Forbedringer af skiltning, signaler mv hvor der opbevares, arbejdes med brandfarlige materialer	Sørg for at der en klar skiltning eller signalering af hvor brandfarlige materialer opbevares og anvendes.
Medarbejdernes adfærd og brandhygiejne		
Medarbejdernes adfærd svarer til god brandslukningsmæssig adfærd.	Instruktion om hvad god brandslukningsmæssig står for	Sørg for at motivere og instruere medarbejderne om god brandslukningsmæssig adfærd.
Medarbejderne ved hvor der er brandfarligt materiale, kender mærkningen, samt hvordan de skal forholde sig	Forbedringer af instrukser, procedurer og motivation til sikker adfærd	Sørg for at instrukser og procedurer mht medarbejdernes viden og adfærd er opdateret.
Beredskab og førstehjælp		
Der er en god og effektiv beredskabsplan for uheld med brand	Forbedringer eller etablering af beredskabsplan	Sørg for at der er en effektiv beredskabsplan og at den er opdateret

		og kommunikeret
Medarbejdere er uddannet i førstehjælp ved brand	Uddannelse i førstehjælp.	Sørg for at medarbejderne er trænet i procedurerne ved jævnlige øvelser
Man ved hvor mange personer, der skal evakueres eller samles op.	Løbende registrering af hvem der er til stede, hvis der opstår brand.	Sørg for at man altid ved hvem der er til stede og at alle ved hvor de skal gå hen når der er en brandalarm.
At der er en hurtig og tydelig signalering af at der er opstået brand	Forbedringer af brandalarm og at den testes	Sørg for at brandalarmen fungerer o at alle ved hvad lyden betyder.

Kvælning/forgiftning – arbejde i lukkede rum

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Måling af atmosfæren inden og under arbejdets udførelse		
Det er nødvendigt at arbejde i lukkede rum.	At begrænse arbejdet i lukkede rum	Sørg for at begrænse arbejde i lukkede rum
Atmosfæren i lukkede rum og i åndedrætsluften har den nødvendige iltindhold og om der forekommer farlige stoffer ved måling inden arbejdet påbegyndes og under arbejdets udførelse.	Yderligere måling og kontrol af atmosfæren og iltindholdet både før, under og efter arbejdets udførelse	Sørg for at atmosfæren har det nødvendige iltindhold og at der ikke er farlige stoffer i indåndingsluften.
Grænseværdierne for sikker atmosfære er overholdt.	At komme længere under grænseværdien af hensyn til sikkerheden	Sørg for at overholde grænseværdierne og helst komme et godt stykke under denne
Måleudstyret til overvågningen er kalibreret og i orden	At kontrollere måleudstyret yderligere	Sørg for at måleudstyret er kontrolleret, kalibreret og fuld funktionsdygtigt.
Ventilation og tilførsel af åndedrætsluft		
Der er behov for og tilførsel af åndedrætsluft inden arbejdet påbegyndes, under arbejdet og oprydning	Yderligere ventilation og tilførsel af åndedrætsluft inden arbejdet påbegyndes, under arbejdet og oprydning.	Sørg for tilstrækkelig ventilation og åndedrætsluft.
Ventilation og tilførslen af åndedrætsluft er i orden, renholdte og vedligeholdte	Forbedring af ventilation og tilførslen af åndedrætsluft.	Sørg for at ventilation og tilførslen af åndedrætsluft fungerer effektivt, kontrolleret og vedligeholdt.
Personligt beskyttelsesudstyr		
Der er behov for personligt beskyttelsesudstyr.	Yderligere eller anden personlig beskyttelse.	Sørg for at den nødvendige personlige beskyttelse er til rådighed.
Det personlige beskyttelsesudstyr er i orden, kontrolleret og vedligeholdt	Forbedring af den personlige beskyttelse	Sørg for at den personlige beskyttelse er i orden, kontrolleret og vedligeholdt
Udstyr og arbejdsforhold		
Udstyr til arbejde i lukkede rum er tilgængeligt, i orden, kontrolleret og vedligeholdt.	Yderligere udstyr til arbejdet i det lukkede rum	Sørg for at udstyret til arbejdet er så optimalt som muligt.
Arbejdsforholdene er optimale for arbejde i lukkede rum	Forbedringer af arbejdsforholdene ved arbejdet i det lukkede rum	Sørg for at arbejdsforholdene er så optimale som muligt.
Procedurer og tidsforbrug		
Der er de nødvendige procedurer for arbejde i lukkede rum	Yderligere procedurer som kan sikre medarbejderne ved arbejdet i det lukkede rum	Sørg for at informere, motivere og instruere medarbejderne i de nødvendige procedurer for arbejde i lukkede rum
Tidsforbruget ved arbejdet i lukkede rum begrænses for den enkelte medarbejder	Begrænsning af brug af åndedrætsværn i tid	Sørg for at begrænse behovet for og anvendelsen af åndedrætsværn
Procedurer og arbejdsmetoder er kendt og indøvet hos de medarbejdere der skal arbejde i de lukkede rum	Yderligere instruks og indøvning af procedurer og arbejdsmetoder	Sørg for at procedurer og arbejdsmetoder er kendte og indøvede hos medarbejderne om arbejde i lukkede rum
Beredskab og førstehjælp		

Der er en god og effektiv beredskabsplan for uheld under arbejdet i lukkede rum	Forbedringer eller etablering af beredskabsplan	Sørg for at der er en effektiv beredskabsplan og at den er opdateret og kommunikeret
Medarbejdere er uddannet i førstehjælp	Uddannelse i førstehjælp.	Sørg for at medarbejderne er trænet i procedurerne ved jævnlige øvelser
Medarbejdernes helbred og kondition		
De ansattes kondition og helbred passer til kravene for arbejdets udførelse, herunder arbejde med åndedrætsværn og arbejde i lukkede rum	Andre personer eller flere personer skal varetage opgaven	Vælg en eller flere ansatte til opgave, der kan supplere hinanden, eller begrænse tiden i de lukkede rum for den enkelte
De ansatte ikke er syge eller nedslidte til at kunne udføre arbejdsopgaverne	Der er behov for at tilpasse opgaver og bemanning	Tilpasning af opgaver og bemanning ved sygdom og nedslidning.

Kvælning/forgiftning – arbejde med åndedrætsværn

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Måling af åndedrætsluften inden og under arbejdets udførelse		
Det er nødvendigt at arbejde med åndedrætsværn	At begrænse arbejdet med åndedrætsværn	Sørg for at begrænse arbejde med åndedrætsværn
Atmosfæren og åndedrætsluften har den nødvendige iltindhold og at der ikke forekommer farlige stoffer	Yderligere måling og kontrol af atmosfæren og iltindholdet	Sørg for at åndedrætsluften har det nødvendige iltindhold og at der ikke er farlige stoffer i indåndingsluften.
Grænseværdierne for åndedrætsluft er overholdt.	At komme længere under grænseværdien af hensyn til sikkerheden	Sørg for at overholde grænseværdierne og helst komme et godt stykke under denne
Måleudstyret til overvågningen er kalibreret og i orden	At kontrollere måleudstyret yderligere	Sørg for at måleudstyret er kontrolleret, kalibreret og fuld funktionsdygtigt.
Ventilation og tilførsel af åndedrætsluft		
Der er behov for og tilførsel af åndedrætsluft inden arbejdet påbegyndes, under arbejdet og oprydning	Yderligere ventilation og tilførsel af åndedrætsluft inden arbejdet påbegyndes, under arbejdet og oprydning.	Sørg for tilstrækkelig ventilation og åndedrætsluft.
Ventilation og tilførslen af åndedrætsluft er i orden, renholdte og vedligeholdte	Forbedring af ventilation og tilførslen af åndedrætsluft.	Sørg for at ventilation og tilførslen af åndedrætsluft fungerer effektivt, kontrolleret og vedligeholdt.
Åndedræts udstyr og arbejdsforhold		
Udstyr til arbejde med åndedrætsværn er tilgængeligt, i orden, kontrolleret og vedligeholdt.	Yderligere udstyr til arbejdet med åndedrætsværn	Sørg for at udstyret til arbejdet er så optimalt som muligt.
Arbejdsforholdene er optimale for arbejde med åndedrætsværn	Forbedringer af arbejdsforholdene ved arbejdet med åndedrætsværn	Sørg for at arbejdsforholdene er så optimale som muligt.
Procedurer og tidsforbrug		
Der er de nødvendige procedurer for arbejde med åndedrætsværn	Yderligere procedurer som kan sikre medarbejderne ved arbejdet med åndedrætsværn	Sørg for at informere, motivere og instruere medarbejderne i de nødvendige procedurer for arbejde med åndedrætsværn
Tidsforbruget ved arbejdet med åndedrætsværn begrænses for den enkelte medarbejder	Begrænsning af brug af åndedrætsværn i tid	Sørg for at begrænse behovet for og anvendelsen af åndedrætsværn
Procedurer og arbejdsmetoder er kendt og indøvet hos de medarbejdere der skal arbejde med åndedrætsværn	Yderligere instruks og indøvning af procedurer og arbejdsmetoder	Sørg for at procedurer og arbejdsmetoder er kendte og indøvede hos medarbejderne om arbejde med åndedrætsværn
Beredskab og førstehjælp		
Der er en god og effektiv beredskabsplan for uheld under arbejdet med åndedrætsværn	Forbedringer eller etablering af beredskabsplan	Sørg for at der er en effektiv beredskabsplan og at den er opdateret og kommunikeret
Medarbejdere er uddannet i førstehjælp	Uddannelse i førstehjælp.	Sørg for at medarbejderne er trænet i procedurerne ved jævnlige øvelser
Medarbejdernes helbred og kondition		
De ansattes kondition og helbred passer til kravene for arbejdets udførelse, herunder	Andre personer eller flere personer skal varetage opgaven	Vælg en eller flere ansatte til opgave, der kan supplere hinanden, eller begrænse tiden med

arbejde med åndedrætsværn		brug af åndedrætsværn
De ansatte ikke er syge eller nedslidte til at kunne udføre arbejdsopgaverne	Der er behov for at tilpasse opgaver og bemanning	Tilpasning af opgaver og bemanning ved sygdom og nedslidning.

Drukning – arbejde i/under vand eller andre væsker

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Måling af åndedrætsluften inden og under arbejdets udførelse		
Det er nødvendigt at arbejde i/under vand	At begrænse arbejdet i/under vand	Sørg for at begrænse arbejde i/under vand
Åndedrætsluften har den nødvendige iltindhold og om der forekommer farlige stoffer ved måling inden arbejdet påbegyndes og under arbejdets udførelse.	Yderligere måling og kontrol af åndedrætsluften både før, under og efter arbejdets udførelse	Sørg for at åndedrætsluften har det nødvendige iltindhold og at der ikke er farlige stoffer i indåndingsluften.
Grænseværdierne for sikker åndedrætsluft er overholdt.	At komme længere under grænseværdien af hensyn til sikkerheden	Sørg for at overholde grænseværdierne og helst komme et godt stykke under denne
Måleudstyret til overvågningen er kalibreret og i orden	At kontrollere måleudstyret yderligere	Sørg for at måleudstyret er kontrolleret, kalibreret og fuld funktionsdygtigt.
Ventilation og tilførsel af åndedrætsluft		
Der tilførslen af åndedrætsluft mens der arbejdes i/under vand fungerer optimalt	Yderligere tilførsel af åndedrætsluft mens der arbejdes i/under vand	Sørg for tilstrækkelig ventilation og åndedrætsluft.
Ventilation og tilførslen af åndedrætsluft er i orden, renholdte og vedligeholdte	Forbedring af ventilation og tilførslen af åndedrætsluft.	Sørg for at ventilation og tilførslen af åndedrætsluft fungerer effektivt, kontrolleret og vedligeholdt.
Personligt beskyttelsesudstyr		
Der er behov for yderligere personligt beskyttelsesudstyr.	Supplerende personlig beskyttelse.	Sørg for at den nødvendige personlige beskyttelse er til rådighed.
Det personlige beskyttelsesudstyr er i orden, kontrolleret og vedligeholdt	Forbedring af den personlige beskyttelse	Sørg for at den personlige beskyttelse er i orden, kontrolleret og vedligeholdt
Udstyr og arbejdsforhold		
Udstyr til arbejde i/under vand er tilgængeligt, i orden, kontrolleret og vedligeholdt.	Yderligere udstyr til arbejdet i/under vand	Sørg for at udstyret til arbejdet er så optimalt som muligt.
Arbejdsforholdene er optimale for arbejde i/under vand	Forbedringer af arbejdsforholdene ved arbejdet i/under vand	Sørg for at arbejdsforholdene er så optimale som muligt.
Procedurer og tidsforbrug		
Der er de nødvendige procedurer for arbejde i/under vand	Yderligere procedurer som kan sikre medarbejderne ved arbejdet i/under vand	Sørg for at informere, motivere og instruere medarbejderne i de nødvendige procedurer for arbejde i/under vand
Tidsforbruget ved arbejdet i/under vand begrænses for den enkelte medarbejder	Begrænsning af tiden hvor der skal arbejdes i/under vand	Sørg for at begrænse behovet for og arbejde i/under vand
Procedurer og arbejdsmetoder er kendt og indøvet hos de medarbejdere der skal arbejde i/under vand	Yderligere instruks og indøvning af procedurer og arbejdsmetoder	Sørg for at procedurer og arbejdsmetoder er kendte og indøvede hos medarbejderne om arbejde i/under vand
Medarbejderne der arbejder i/under vand har certifikat på at udføre dette arbejde	Yderligere viden og ekspertise for arbejdet i/under vandet	Sørg for at medarbejderne har de kvalifikationer og certifikater, som arbejde i/under vand kræver

Beredskab og førstehjælp		
Der er en god og effektiv beredskabsplan for uheld under arbejdet i/under vand	Forbedringer eller etablering af beredskabsplan	Sørg for at der er en effektiv beredskabsplan og at den er opdateret og kommunikeret
Medarbejdere er uddannet i førstehjælp	Uddannelse i førstehjælp.	Sørg for at medarbejderne er trænet i procedurerne ved jævnlige øvelser
Medarbejdernes helbred og kondition		
De ansattes kondition og helbred passer til kravene for arbejdets udførelse, herunder arbejde med åndedrætsværn og arbejde i/under vand.	Andre personer eller flere personer skal varetage opgaven.	Vælg en eller flere ansatte til opgave, der kan supplere hinanden, eller begrænse tiden med arbejdet i/under vand for den enkelte.
De ansatte ikke er syge eller nedslidte til at kunne udføre arbejdsopgaverne.	Der er behov for at tilpasse opgaver og bemanning.	Tilpasning af opgaver og bemanning ved sygdom og nedslidning.

Drukning – arbejde over/i nærheden af vand

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...
Sikkerhed ved arbejde i nærheden af vand		
Sikkerheden for fald i vandet er minimeret ved arbejde nær vandområder	Yderligere sikkerhed for at nogen kan fald ned i vandet	Sørg for at sikkerheden for at fald i vandet er mindst mulig
Det er sikret at siderne ned mod vandet ikke belastes unødigt, så de skrider	Yderligere sikring af vandkanten mod udskridning	Sørg for at vandkanten eller fundamenter, jordskrænter mv ikke belastes eller kan skride ud.
Afskærmning af adgangen til området med vand		
Adgangen til vandområdet er afskærmet	Yderligere afskærmning af adgangen til vandområdet	Sørg for afskærmning af adgangen til vandområder er effektiv, kontrolleret og vedligeholdt
Det er muligt at komme op af vandet, hvis nogen skulle fald i vandet.	Etablering af en adgangsvej til at komme op af vandet, hvis nogen skulle falde i vandet	Sørg for at der er mulighed for at man kan komme op af vandet hvis nogen skulle falde i vandet
Personligt beskyttelsesudstyr		
Der er behov for personligt beskyttelsesudstyr ved risiko for at falde i vandet	Yderligere eller anden personlig beskyttelse som hindrer medarbejderne i at falde i vandet	Sørg for at den nødvendige personlige beskyttelse er til rådighed, hvis medarbejderne falder i vandet eller som kan hindre dette.
Det personlige beskyttelsesudstyr er i orden, kontrolleret og vedligeholdt	Forbedring af den personlige beskyttelse	Sørg for at den personlige beskyttelse er i orden, kontrolleret og vedligeholdt
Udstyr og arbejdsforhold		
Udstyr til arbejde nær vandområder er tilgængeligt, i orden, kontrolleret og vedligeholdt.	Yderligere udstyr til arbejdet nær vandområder	Sørg for at udstyret til arbejdet er så optimalt som muligt.
Arbejdsforholdene er optimale for arbejde nær vandområder	Forbedringer af arbejdsforholdene ved arbejdet nær vandområder	Sørg for at arbejdsforholdene er så optimale som muligt.
Procedurer og arbejdsmetoder		
Der er de nødvendige procedurer for arbejde nær vandområder	Yderligere procedurer som kan sikre medarbejderne ved arbejdet nær vandområder	Sørg for at informere, motivere og instruere medarbejderne i de nødvendige procedurer for arbejde nær vandområder
Procedurer og arbejdsmetoder er kendt og indøvet hos de medarbejdere der skal arbejde nær vandområder	Yderligere instruks og indøvning af procedurer og arbejdsmetoder	Sørg for at procedurer og arbejdsmetoder er kendte og indøvede hos medarbejderne om arbejde nær vandområder
Beredskab og førstehjælp		
Der er en god og effektiv beredskabsplan for uheld under arbejdet nær vandområder	Forbedringer eller etablering af beredskabsplan	Sørg for at der er en effektiv beredskabsplan og at den er opdateret og kommunikeret
Medarbejdere er uddannet i førstehjælp	Uddannelse i førstehjælp.	Sørg for at medarbejderne er trænet i procedurerne ved jævnlige øvelser
Medarbejdernes helbred og kondition		
De ansattes kondition og helbred passer til kravene for arbejdets udførelse, herunder arbejde nær vandområder	Andre personer eller flere personer skal varetage opgaven	Vælg en eller flere ansatte til opgave, der kan supplere hinanden ved arbejdet nær vandområder

De ansatte ikke er syge eller nedslidte til at kunne udføre arbejdsopgaverne	Der er behov for at tilpasse opgaver og bemanning	Tilpasning af opgaver og bemanning ved sygdom og nedslidning.
Undersøg om de kan svømme og tåle opholdet i vand.	Vurder om de kan svømme og tåle opholdet i vand.	Træn medarbejderne i svømning og ophold i vand

Fysisk eksplosion

Observer om...	Evaluer behovet for...	Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdet og kontrolleret...
Placering af eksplosionsfarligt udstyr og dets sikkerhedsmæssige tilstand		
Det eksplosionsfarlige udstyr og materialer er egnet og godkendt til de anvendte kemikalier	Yderligere godkendelse eller undersøgelse af egnethed.	Sørg for at udstyr, materialer mv er undersøgt forsvarligt til at fungere med de kemikalier, der er behov for.
Det eksplosionsfarlige udstyr og materialer er placeret/ opbevaret på en sikker måde	Yderligere forholdsregler omkring placering og opbevaring af udstyr og materialer	Sørg for så optimal en måde at placere og opbevare det eksplosionsfarlige udstyr og materialer.
Det eksplosionsfarlige udstyr og materialer er i effektiv god tilstand.	Forbedringer af udstyrets tilstand og kvaliteten af materialerne og om behovet for substitution.	Sørg for at det eksplosionsfarlige udstyr og materialer er i kontrolleret og vedligeholdet tilstand
Kontrolsystemer, fejlregistreringer og installationer er kontrolleret og vedligeholdet	Yderligere kontrol og vedligeholdelse af udstyrets installationer og funktionaliteten.	Sørg for at alle installationer og funktionaliteten ved brug af det eksplosionsfarlige udstyr er optimale
Tilrettelæggelse af arbejde med eksplosionsfarligt udstyr		
Medarbejderne har den nødvendige kompetence til at udføre arbejde med eksplosionsfarligt udstyr	Forbedringer af medarbejdernes kompetencer eller om der skal andre på opgaven	Sørg for at de medarbejdere, der skal arbejde med eksplosionsfarligt udstyr har kompetencer og erfaring til at udføre arbejdet sikkert.
Arbejdsprocesserne bliver udført så fare for eksplosion er minimeret eller styres sikkert i forhold til udstyret.	Behovet for at øge sikkerheden i de processer, som er tilrettelagt	Sørg for at sikkerheden i de tilrettelagte processer er så høj som muligt, samt kontroller at de anviste processer følges.
Processerne overvåges løbende og at alarmerne om afvigelser i processen fungerer.	En øget kontrol af processerne og af alarmerne	Sørg for at overvågning af processerne er optimal og at alle tilrettelagte alarmer for afvigelser i processen fungerer..
Gener fra omgivelserne for den eksplosionsfarlige proces		
Der er forhold i omgivelserne, som kan være til gene for anvendelsen af det eksplosionsfarlige udstyr	At fjerne eventuelle gener i omgivelserne	Sørg for at der ikke kan forekomme generende aktiviteter eller forhold omkring det eksplosionsfarlige udstyr, som kan øge risikoen for dets anvendelse
Anlæg og bygninger er rene og ryddelige	Vurder om anlæg og bygninger er rene og ryddelige.	Sørg for procedure for renholdelse af anlæg og bygninger
Potentielle tændkilder og trykaflastning		
Der forekommer nogen form for tændkilder nær det eksplosionsfarlige udstyr, som kan komme ud af kontrol..	At fjerne eventuelle tændkilder, som ikke er nødvendige for processen.	Sørg for at der aldrig forekommer nogen form for tændkilder nær det eksplosionsfarlige udstyr og kontroller at dette overholdes..
Der er tilstrækkelig sikring mod eksplosion i form af trykaflastninger i selve udstyret	At øge udstyrets egen trykaflastning, hvis en eksplosion skulle ske.	Sørg for en tilstrækkelig sikring mod eksplosion i form af trykaflastninger
Sikkerhed mod skade ved eksplosion		
Der er etableret foranstaltninger til at beskytte medarbejderne mod skade er i tilfælde af eksplosion.	Yderligere foranstaltninger til beskyttelse af medarbejderne	Sørg for at foranstaltningerne til beskyttelse af medarbejderne mod skade i tilfælde af eksplosion er optimal.
Sikkerhedsforanstaltningerne løbende er kontrolleret og vedligeholdet	Yderligere kontrol og vedligeholdelse	Sørg for optimal procedure for kontrol, og vedligeholdelse af

		sikkerhedsforanstaltningerne
ATEX bestemmelserne		
Der bruges elektrisk udstyr nær de eksplosionsfarlige processer, som ikke er tilladt i ATEX bestemmelserne	At fjerne eller udskifte elektrisk udstyr,	Sørg for at ATEX bestemmelserne er overholdt for brug af elektrisk udstyr nær eksplosionsfarlige processer
ATEX bestemmelsernes zoneinddeling er overholdt	At tilpasse processer og udstyr efter ATEX bestemmelserne	Sørg for at ATEX bestemmelserne er overholdt
Personligt sikkerhedsudstyr		
Der er behov for personligt beskyttelsesudstyr.	Yderligere eller anden personlig beskyttelse.	Sørg for at den nødvendige personlige beskyttelse er til rådighed.
Det personlige beskyttelsesudstyr er i orden, kontrolleret og vedligeholdt	Forbedring af den personlige beskyttelse	Sørg for at den personlige beskyttelse er i orden, kontrolleret og vedligeholdt
Beredskab og førstehjælp		
Der er en god og effektiv beredskabsplan for uheld ved eksplosion	Forbedringer eller etablering af beredskabsplan	Sørg for at der er en effektiv beredskabs-plan og at den er opdateret og kommunikeret
Medarbejdere er uddannet i førstehjælp	Uddannelse i førstehjælp.	Sørg for at medarbejderne er trænet i procedurerne ved jævnlige øvelser
Medarbejdernes helbred og kondition		
De ansattes kondition og helbred passer til kravene for arbejdets udførelse, herunder arbejde med eksplosionsfarligt udstyr	Andre personer eller flere personer skal varetage opgaven	Vælg en eller flere ansatte til opgave, der kan supplere hinanden ved arbejdet med eksplosionsfarligt udstyr
Medarbejdernes adfærd		
Medarbejderne har viden om og er opmærksomme på de forhold, der kan føre til eksplosion	Yderligere information om hvad der kan føre til eksplosion	Sørg for at alle medarbejdere, der arbejder med det eksplosionsfarlige udstyr har den nødvendige viden om hvad der kan forårsage eksplosion.
Medarbejderne udvise en sikker adfærd med respekt for procedurer overfor de forhold, som kan føre til eksplosion	Yderligere kontrol af medarbejdernes adfærd og motivation til sikker adfærd	Sørg for at motivere til sikker adfærd og kontroller om det udføres.

Kemisk eksplosion

<i>Observer om...</i>	<i>Evaluer behovet for...</i>	<i>Sørg for følgende er til rådighed, anvendt, vedligeholdt og kontrolleret...</i>
Placering af eksplosionsfarlige kemikalier		
De eksplosionsfarlige kemikalier er adskilte fra hinanden, for at sikre mod ukontrolleret sammenblanding	Yderligere separation og kontrol heraf af uforenelige kemikalier	Sørg for at de eksplosionsfarlige kemikalier er adskilte fra hinanden, især de der kan komme ud af kontrol ved sammenblanding
De eksplosionsfarlige kemikalier er placeret/ opbevaret på en sikker måde	Yderligere forholdsregler omkring placering og opbevaring af kemikalierne	Sørg for så optimal en måde at placere og opbevare de eksplosionsfarlige kemikalier.
De eksplosionsfarlige kemikalier opbevares i beholdere, som er i en god stand.	Forbedringer af de beholdere, som kemikalierne er opbevaret i.	Sørg for at de beholdere som opbevarer de eksplosionsfarlige kemikalier altid er i en sikker og god tilstand.
Kontrolsystemer, måleudstyr og installationer er kontrolleret og vedligeholdt	Yderligere kontrol og vedligeholdelse af installationer og måleudstyr	Sørg for at alle installationer, måleudstyr og funktionalitet ved brug af de eksplosionsfarlige kemikalier er optimale
Tilrettelæggelse af arbejde med eksplosionsfarligt kemikalier		
Medarbejderne har den nødvendige kompetence til at udføre arbejde med de eksplosionsfarlige kemikalier, samt viden om kemikaliernes farlighed.	Forbedringer af medarbejdernes kompetencer og viden eller om der skal ændre på opgaven.	Sørg for at de medarbejdere, der skal arbejde med eksplosionsfarlige kemikalier har kompetencer og erfaring til at udføre arbejdet sikkert.
Arbejdsprocesserne bliver udført så fare for eksplosion er minimeret eller styres sikkert.	Behovet for at øge sikkerheden i de processer, som er tilrettelagt.	Sørg for at sikkerheden i de tilrettelagte processer er så høj som muligt, samt kontroller at de anviste processer følges.
Processerne overvåges løbende og at alarmerne om afvigelser i processen fungerer, herunder ukontrolleret sammenblanding af kemikalier.	En øget kontrol af processerne og af alarmerne	Sørg for at overvågning af processerne er optimal og at alle tilrettelagte alarmer for afvigelser i processen fungerer, herunder ukontrolleret sammenblanding af kemikalier.
Gener fra omgivelserne for den eksplosionsfarlige proces		
Der er forhold i omgivelserne, som kan være til gene for anvendelsen af de eksplosionsfarlige kemikalier.	At fjerne eventuelle gener i omgivelserne.	Sørg for at der ikke kan forekomme generende aktiviteter eller forhold omkring de eksplosionsfarlige kemikalier, som kan øge risikoen for deres anvendelse
Anlæg og bygninger er rene og ryddelige, herunder støv fra brugte kemikalier.	Vurder om anlæg og bygninger er rene og ryddelige.	Sørg for procedure for renholdelse af anlæg og bygninger, herunder støv fra brugte kemikalier
Potentielle tændkilder og trykaflastning		
Der forekommer nogen form for tændkilder nær de eksplosionsfarlige kemikalier, som kan komme ud af kontrol..	At fjerne eventuelle tændkilder, som ikke er nødvendige for processen.	Sørg for at der aldrig forekommer nogen form for tændkilder nær de eksplosionsfarlige kemikalier og kontroller at dette overholdes..
Der er tilstrækkelig sikring mod eksplosion i form af trykaflastninger i selve udstyret	At øge udstyrets egen trykaflastning, hvis en eksplosion skulle ske.	Sørg for en tilstrækkelig sikring mod eksplosion i form af trykaflastninger
ATEX bestemmelserne		

Der bruges elektrisk udstyr nær de eksplosionsfarlige kemikalier, som ikke er tilladt i ATEX bestemmelserne	Der bruges elektrisk udstyr nær de eksplosionsfarlige kemikalier, som ikke er tilladt i ATEX bestemmelserne	Der bruges elektrisk udstyr nær de eksplosionsfarlige kemikalier, som ikke er tilladt i ATEX bestemmelserne
ATEX bestemmelsernes zoneinddeling er overholdt	ATEX bestemmelsernes zoneinddeling er overholdt	ATEX bestemmelsernes zoneinddeling er overholdt
Sikkerhed mod skade ved eksplosion		
Der er etableret foranstaltninger til at beskytte medarbejderne mod skade er i tilfælde af eksplosion.	Yderligere foranstaltninger til beskyttelse af medarbejderne	Sørg for at foranstaltningerne til beskyttelse af medarbejderne mod skade i tilfælde af eksplosion er optimal.
Sikkerhedsforanstaltningerne løbende er kontrolleret og vedligeholdt	Yderligere kontrol og vedligeholdelse	Sørg for optimal procedure for kontrol, og vedligeholdelse af sikkerhedsforanstaltningerne
Personligt sikkerhedsudstyr		
Der er behov for personligt beskyttelsesudstyr.	Yderligere eller anden personlig beskyttelse.	Sørg for at den nødvendige personlige beskyttelse er til rådighed.
Det personlige beskyttelsesudstyr er i orden, kontrolleret og vedligeholdt	Forbedring af den personlige beskyttelse	Sørg for at den personlige beskyttelse er i orden, kontrolleret og vedligeholdt
Beredskab og førstehjælp		
Der er en god og effektiv beredskabsplan for uheld med eksplosion.	Forbedringer eller etablering af beredskabsplan	Sørg for at der er en effektiv beredskabs-plan og at den er opdateret og kommunikeret
Medarbejdere er uddannet i førstehjælp	Uddannelse i førstehjælp.	Sørg for at medarbejderne er trænet i procedurerne ved jævnlige øvelser
Medarbejdernes adfærd		
Medarbejderne har viden om og er opmærksomme på de forhold, der kan føre til eksplosion	Yderligere information om hvad der kan føre til eksplosion	Sørg for at alle medarbejdere, der arbejder med de eksplosionsfarlige stoffer har den nødvendige viden om hvad der kan forårsage eksplosion.
Medarbejderne udvise en sikker adfærd med respekt for procedurer overfor de forhold, som kan føre til eksplosion	Yderligere kontrol af medarbejdernes adfærd og motivation til sikker adfærd	Sørg for at motivere til sikker adfærd og kontroller om det udføres.

INFO kortene er baseret på et omfattende dokumentationsarbejde gennemført i Holland, hvor 20.000 alvorlige ulykker er analyseret for årsager og svigt af sikkerhedsbarrierer. Målet er at få fokus på de sikkerhedsbarrierer der skal fungere for at ulykkesrisikoen minimeres, samt at vise forskellen på det der skal fokuseres på ved forskellige typer af ulykkesrisici.

DTU Management Engineering
Institut for Systemer, Produktion og Ledelse
Danmarks Tekniske Universitet

Produktionstorvet
Bygning 424
2800 Lyngby
Tlf. 45 25 48 00
Fax 45 93 34 35

www.man.dtu.dk

ISBN: 978-87-93130-71-5